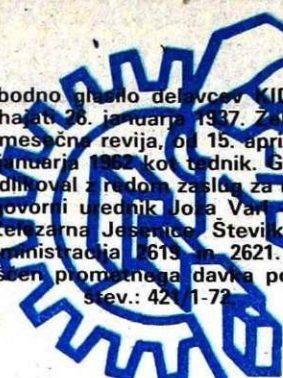

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 15. MARCA 1984

ŠTEVILKA: 10 • XXXIII

Naš kovinar, svobodno glasno delavec KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 28. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1963 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval s redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joka Vanič. Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oprosten prometenega davka po pristojnem mnenju štev.: 42/1-72

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V LETU 1983

V letu 1983 so družbene obveznosti Železarne znašale 1.500,7 milijona dinarjev, kar je za 26 % oziroma za 313,7 milijona dinarjev več kot v letu 1982. Prispevki iz osebnega dohodka so znašali 554,6 milijona dinarjev, 584,8 milijona dinarjev je bilo prispevkov, ki jih pokrivamo z dohodkom, 361,4 milijona dinarjev družbenih obveznosti pa smo financirali iz akumulacije oziroma lastnih sredstev.

ANALIZA POSAMEZNIH SKUPIN PRISPEVKOV so se glede na leto 1982 povečali za 32 % oziroma za 134,3 milijona dinarjev. Najbolj so se v poprečju povečali I. Prispevki iz osebnega dohodka

le prispevne stopnje republiške Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, občinske Skupnosti otroškega varstva (po domicilu) ter posebni republiški in občinski davek iz osebnega dohodka. Prispevna stopnja republiškega davka iz osebnega dohodka na dopolnilno delo se je ob koncu leta 1983 povečala od 18,33 % na 25,0 %. V poprečju so se zmanjšale prispevne stopnje občinske Skupnosti otroškega varstva (po delovnem mestu) in republiške Skupnosti otroškega varstva, Skupnosti zdravstvenega varstva, Temeljne izobraževalne skupnosti, republiške in občinske Kulturne skupnosti, občinske Telesno kulturne skupnosti ter občinske Skupnosti socialnega varstva.

II. Prispevki iz dohodka oziroma čistega dohodka so se povečali za (Nadaljevanje na 7. strani)

ZAKAJ SPREMENB SPORAZUMA NE REŠUJEMO CELOVITO

Izgleda, da je bila v preteklem tednu s sestankom delovne skupine občinskega sindikalnega sveta zveze sindikatov Jesenice z enomešno zamudo sklenjena razprava o tečaju za spremembo sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. O stališčih delovne skupine sicer ne vemo ničesar, ker na sestanek sredstva informiranja Železarne niso bila vabljeni, čeprav sta vabilo prejela LRP Triglav Jesenice in informativne službe republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, vendar pa v tem razmišljanju ne gre za sestanek kot za dejstvo, da teze ne ponujajo celovite rešitve sporazuma. Pri tem mislimo predvsem na delavce delovnih skupnosti, za katere sicer teze tako kot za delavce v temeljnih organizacijah navajajo, da jim sporazum mora zagotavljati enotna izhodišča za delitev po delu, vendar pa je to v sedanjem položaju delovnih skupnosti le navadna fraza, ker so še vedno le neke vrste kolektivni brez pravic.

O tem je bilo že precej govora pa tudi pisanja, vendar niti predlagatelj teze, niti najodgovornejši razpravljalci namerno ali nenamerno zaobidejo določila ustave in zakona o združenem delu, ki opredeljujejo enakopraven družbeni položaj delavcev organiziranih v delovnih skupnostih, ki si svoj dohodek pridobivajo na podlagi svobodne menjave dela. Na to je opozoril tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Jesenice in mislimo, da je skrajno neodgovorno, da se v tej smeri ni ničesar naredilo. Preseneča tudi, da so sami delavci v delovnih skupnostih v tem pogledu neaktivni. To seveda dovoljuje domnevo, da so s sedanjim sistemom, v bistvu proračunskim sistemom oblikovanja dohodka, zadovoljni, ker jim zagotavlja pretežni del osebnih dohodkov ne glede na rezultate dela, le manjši del je odvisen od rezultatov dela delavcev v materialni proizvodnji.

Nedvomno velja tako kot za družbene dejavnosti oziroma samoupravne interesne skupnosti tudi za delovne skupnosti, da se v ustvarjenem dohodku temeljnih organizacij združenega dela s področja materialne proizvodnje izražajo tudi rezultati dela delavcev v delovnih skupnostih in da si na podlagi teh rezultatov pridobivajo delavci delovnih skupnosti iz celotnega ustvarjenega dohodka s svobodno menjavo dela dohodek glede na njihov prispevek k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, k povečanju produktivnosti dela, izboljšanju poslovnih rezultatov in podobno, v skladu z dogovorjenimi razvojnimi potrebami. Na tej podlagi, navaja zakon o združenem delu, imajo delavci delovnih skupnosti enak družbenoekonomski položaj kot delavci v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje.

Tako tudi osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka, delitvi sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev v SFRJ, ki ga je pripravil zvezni koordinacijski odbor (Sindikalni poročevalec štev. 2, z dne 8. marca 1984), v 18. členu navaja: »Delavci delovnih skupnosti, odvisno od vrste skupnosti in narave del in nalog, pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela na osnovi in po merilih, določenih s samoupravnim sporazumom, ki ga sklepajo z uporabniki svojih storitev v skladu z ugotovljenim obsegom, sestavljenostjo, vrsto in kakovostjo opravljenega dela in z njihovim prispevkom k poslovnemu uspehu organizacij, za katere opravljajo dela in naloge.«

V istem osnutku je predlagano, da se akontacije sredstev za osebne dohodke delavcev v delovnih skupnostih določajo odvisno od izpolnjevanja programa dela, dosežene kakovosti storitev in dogovorjenih rokov opravljanja storitev, in sicer glede na plan in isto obdobje prejšnjega leta. V zvezi s tem delavci v delovnih skupnostih tudi določajo potreben čas za opravljanje del in nalog in merila za kakovost opravljenega dela, za prihranke pri delu, za izrabo delovnega časa, za uspešnost pri uporabi delovnih sredstev, pri čemer izhajajo iz skupnih osnov in meril, vsebovanih v samoupravnih sporazumih delovnih in sestavljenih organizacij združenega dela ter drugih povezavah združenega dela.

Vse to bi seveda morali opredeliti v posebnem samoupravnem sporazumu med delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovnimi skupnostmi, ki bi dejansko dal delavcem delovnih skupnosti enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v temeljnih organizacijah materialne proizvodnje, to je, da bodo delavci delovnih skupnosti dejansko lahko gospodarili z dohodkom, ki si ga bodo pridobili na podlagi svobodne menjave dela z delavci temeljnih organizacij materialne proizvodnje, na osnovi dogovorjenih programov dela.

To je popolnoma nova kvaliteta in primerjavi s sedanjim statusom delovnih skupnosti, ki so še vedno neke vrste privesek poslovnega odbora Železarne in nekakšni kolektivni brez pravic, kot mezdni delavci v službi temeljnih organizacij združenega dela in nemalokrat tudi kot nepotrebno breme temeljnih organizacij materialne proizvodnje. To pa je seveda tudi logična posledica tega, da se doslej delavci delovnih skupnosti niso dogovarjali in sporazumevali z delavci v temeljnih organizacijah materialne proizvodnje o programih in kvaliteti svojega dela, rokih posameznih storitev in podobno in ne nazadnje tudi o potrebnem številu in profilu delavcev, potrebnih za kvaliteten in v rokih opravljen del. Tako ustavno opredeljene delovne skupnosti bodo pomenile večjo racionalnost in kvaliteto dela, ker bodo lahko v okviru dogovorjenih meril razvile lasten sistem delitve dohodka in osebnega dohodka po delu in rezultatih dela, ki se morajo odražati v temeljnih organizacijah materialne proizvodnje.

Ustavni in zakonski status delovnih skupnosti bi morali z vso politično, moralno in materialno odgovornostjo vgraditi v osnutek sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, da bi se do jeseni delovne skupnosti lahko tudi v tem smislu konstituirale in pripravile samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela z delavci v materialni proizvodnji in delovne programe.

Sestavljanje reduktorja za žerjav v delavnici vzdrževanja na Beli (foto S. Kokalj)

UGODNI PROIZVODNI REZULTATI V FEBRUARJU

V mesecu februarju so bili doseženi zelo ugodni proizvodni rezultati, saj je bila skupna proizvodnja dosežena 99,1 % in gotova 105,2 %. Ta rezultat ni bil ugoden samo količinsko, temveč tudi pri izpolnjevanju proizvodnega programa, ki že dolgo ni bil izpolnjen tako dobro kot v tem mesecu. Dobava vložka iz tujih virov je bila v februarju precej manjša kot v januarju.

TOZD PLAVŽ

Oba plavža sta v februarju obratovala dobro. Plavžarji so z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegli 103,1 %. Če ne bi bilo več raznih krajših, predvsem vzdrževalnih zastojev, bi bil lahko doseženi rezultat še boljši.

TOZD JEKLARNA

Osnovna značilnost dela v obeh jeklnah v februarju je bila izredno dobro izpolnjevanje kvalitetnega proizvodnega programa, kot se to že dolgo ni zgodilo. V SM jeklni so dosegli načrtovano skupno proizvodnjo 104,1 % in v elektro jeklni, zaradi letnega remonta ASEA peči, znanih gospodarski načrt 90,8 %.

Slabše doseganje načrtovane proizvodnje v elektro jeklni je bilo zaradi nekaj daljših zastojev in odpisa neustrezne proizvodnje.

Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo v februarju odloito 4.797 ton, s čimer so za 9 % presegli gospodarski načrt.

TOZD LIVARNA

V livarni so dosegli 100,3 % z gospodarskim načrtom predvidene skupne proizvodnje. Tujim naročnikom so odpremili 44 ton.

TOZD VALJARNA BLUMING-SKEKEL

Na valjarskem ogrodju štekel je bil 28. in 29. februarja nekoliko daljši zastoj zaradi okvare na hladnem navijalcu. Zaradi vlivanja nerjavne jekla, ki ga je iz tehnoloških razlogov treba znatno dalj časa ogrevati v globinskih pečeh in ker ni istočasno obratovala potisna peč, so bili tudi daljši zastoji zaradi čakanja na pravilno temperaturo blokov pred valjanjem. Načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 95,1 %. Zaradi pomanjkanja slabov iz tujih virov je potisna peč obratovala samo v času od 22. do 29. februarja in je bilo v tem času prek nje prevlanih le 3.410 ton slabov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V februarju je ta valjarna obratovala (Nadaljevanje na 6. strani)

OSEBNI DOHODEK ZA MESEC FEBRUAR

Zaradi manjšega števila koledarskih dni je v februarju redni delovni čas delavcev v temeljnih organizacijah z neprekinjenim proizvodnim procesom znašal le od 160—176 ur, za delavce v ostalih sistemih dela pa je znašal redni delovni čas 176 ur. Gre za bistveno manjši obseg plačanega časa kot v mesecu januarju, zato je tudi poprečno število ur na zaposlenega za 9,9 ur manjše kot v januarju (januar 188,7 ur — februar 178,8 ur). Seveda ima to zmanjšano število ur vpliv tudi na osebni dohodek, ki v februarju izkazuje v poprečju za 482 din nižji osebni dohodek na zaposlenega (januar 22.224 din — februar 21.742 din).

Februarski osebni dohodek pa je kljub temu odraz boljše proizvodnega rezultata in boljše produktivnosti, saj je preračunano na 182 ur učinek za 698 din ali 3,3 % večji od januarskega. Osebni dohodek iz učinkovitosti (po normi in premiji)

je večji, večji znesek pa smo prislužili tudi z dnevnimi premijami, kar velja zlasti za TOZD Jeklarne, v manjši meri pa so k večjemu poprečju prispevale še nekatere druge TOZD.

Večji dohodek kot v januarju je (Nadaljevanje na 2. strani)

V FEBRUARJU PRESEGLI DRUŽBENI NAČRT PRODAJE

S prodajo in storitvami prevlanija v višini 36.460 ton smo v februarju dosegli zelo dobre rezultate saj smo operativni načrt prodaje presegli za 9,5 %, nekoliko višji družbeni načrt prodaje pa za 8,7 % ali 2.914 ton. Pri vrednostnih podatkih smo morali obračunati vso količino prodaje po domačih prodajnih cenah, ker nam zaradi kasnitev pri obračunavanju izvoza ni uspelo upoštevati tečajnih razlik za izvožene izdelke, doseženi realizaciji pa smo prilagodili tudi plansko tako, da je primerljivost zagotovljena.

Vrednost prodanih izdelkov vključno s storitvami prevlanija je v februarju znašala 2.642 milij. din in je zaradi zaostankov za načrtovanimi prodajnimi cenami, kar pa je na začetku leta povsem običajno, manj kot je predvideval družbeni načrt in 13 % več kot je znašal operativni

vrednostni program, ki upošteva dejansko doseganje prodajnih cen. Storitvene TOZD v februarju niso dosegle načrtovane vrednosti tako, da skupna zunanja realizacija v višini 2.681 milij. din zaostaja za njeno načrtovano višino za 11 %.

(Nadaljevanje na 2. strani)

LETNA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS JESENICE

Predsednik občinske konference zveze komunistov Jesenice Alojz Kallan sklicuje v četrtek, 29. marca, letno sejo konference, na kateri bodo obravnavali delo občinske organizacije v lanskem letu, programske usmeritve in finančni plan za letošnje leto in izvedli nadomestne volitve članov v organe občinske organizacije zveze komunistov.

Pri ocenjevanju dela občinskega komiteja, predsedstva, organov in organizacij zveze komunistov v občini v minulem letu, navaja uvodni del poročila, bi morali izhajati iz ocene uspešnosti ali neuspešnosti delovanja organov in organizacij pri spreminjanju gospodarskih razmer in političnega vzdušja.

Kot izhaja iz poročila je bilo delovanje komiteja usmerjeno v krepitve akcijske enotnosti komunistov in

v temeljito preobrazbo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in utrjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Zaostrene gospodarske razmere so pogojevale tudi politične zaostritve, ki so od občinskega komiteja zveze komunistov zahtevale veliko aktivnost pri reševanju družbenoekonomskih, idejnih in družbenopolitičnih vprašanj, kakor tudi hitrejša in realnejša

(Nadaljevanje na 3. strani)

PLAVŽARJI IN JEKLARJI TUDI V MARCU PRESEGAJO PLANSKE OBVEZNOSTI

Do 12. marca smo po podatkih statistike sektorja za ekonomiko in organizacijo izdelali 47.719,8 tone skupne proizvodnje, s čimer smo dosegli 96 % družbenega plana in 97,5 % nekoliko nižjega operativnega programa, predvidevane za ta čas.

Zaradi remonta plavža 2 je manjša proizvodnja v TOZD Plavž, vendar plavž 1 dela s polno zmogljivostjo, saj je dnevna proizvodnja poprečno 335 ton in je do 12. marca skupno znašala 4.578 ton grodja ali 147,8 % družbenega plana.

V TOZD Jeklarne so vili 16.866 ton jekla in s tem za 3 % presegli družbeni plan in za 6 % nekoliko nižji operativni program.

Do 12. marca je bilo prodanih 11.801 ton gotovih izdelkov in storitev, kar je 83,3 % družbenega plana. Najboljša prodaja je bila v TOZD Profilarne in TOZD Željarni, najbolj pa zaostajajo za planom prodaje TOZD: Jeklovlek, Valjarna debele pločevine, HV Jesenice in HV Bela.

TOZD VZDRŽEVANJE: V PRIHODNJE VEČ POUČKA PREVENTIVNEMU VZDRŽEVANJU

»Delavci TOZD Vzdrževanja vedno kot prvi začnejo odpravljati okvare na napravah kjerkoli v Železarni. Vsi ukrepi, ki so pri tem potrebni, vključno z organizacijo in vodenjem popravila oziroma remonta, so naša skrb, ravno tako tudi nabava rezervnih delov,« pravi VALENTIN MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanja.

TOZD Vzdrževanje je organizirano po področjih. Sedem takih področij je v Železarni. Vsako od teh pokriva eno ali več temeljnih organizacij. Za osmo področje lahko štejemo grupo za izboljšavo delovnih naprav TIDN, ki se je v zadnjih letih razvila v boljši projektantski oddelek. Ta oddelek je bil organiziran za načrtovanje manjših projektov za potrebe vzdrževanja naprav v Železarni, sedaj pa tu lahko naredijo kompletne načrte tudi za zahtevnejše projekte. Tak projekt je brusilni stroj BSG 4000 D za brušenje gredic, ki že devet mesecev uspešno deluje v adjuvstazi TOZD Valjarne bluming-štel. Menim, da bi naša delovna organizacija morala podpirati tako dejavnost, izdelavo posameznih delov po naših načrtih pa bi zaupala drugim delovnim organizacijam, da s tem ne bi obremenjevala TOZD Strojne delavnice, ki je že tako preobremenjena z izdelavo rezervnih delov.

Smo velika temeljna organizacija, toda tudi področje, ki ga pokriva, je obsežno. Če se razdelimo na vseh sedem področij in pri tem upoštevamo, da se dela večinoma po sistemu 4+1, vidimo, da ljudi v resnici ni dovolj. Čeprav v proizvodnih temeljnih organizacijah menijo, da nas je preveč, nam še vedno manjka delavcev za pripravo rezervnih delov, sklopov in podobno. Poudariti moram, da v proizvodnjo uvajamo vedno nove naprave, da pa starih ne ukinjamo. Pri tem število vzdrževalcev ostaja nespremenjeno. Primera za to sta vakuumška naprava in konti liv.

V TOZD Vzdrževanje smo kadrovsko polno zasedeni, toda imamo dosti invalidov oziroma sodelavcev z omejeno delovno sposobnostjo, ki jih na večino delovnih nalog ne moremo razporejati. Smo namreč taka temeljna organizacija, kjer je delo dinamično, pa tudi fizično zahtevno. Nekdo, ki denimo ne more dvigniti več kot 15 kg, nam ne more dosti pomagati.

Možnost napredovanja in nagajevanja po delu naših strokovnih delavcev pri nas ni dobro urejeno. Samo delo zahteva dobro usposobljene delavce, toda pogoji dela so slabi in nagajevanje je drugje bolj stimulativno kot v naši delovni organizaciji. Strokovni sodelavec z visoko izobrazbo pri nas nima zaščite poti napredovanja. Menim, da bomo morali te pomanjkljivosti odpraviti, sicer nam bodo strokovnjaki iz TOZD še naprej odhajali drugam. Tega si ob vse zahtevnejši tehnologiji ne smemo privoščiti. Tudi na ostalih delovnih mestih je hitrejša napredovanja nemogoče zaradi zaprtega normativnega. Napredovanje namreč ni možno, če neko delovno mesto ni izpraznjeno. Prav zaradi togih določil v pravilniku o nagajevanju in zaprtim normativu ima odbor za delovna razmerja velike težave pri svojem delu. Če se tega pravilnika ne bomo držali, bo prišlo do zmešnjave na področju nagajevanja, vendar se kljub temu ne strinjamo z zaprtim normativom, kakršnega imamo. Pri nas dobi kvalificiran delavec 9. kategorijo po petih letih dela. V proizvodnji pa včasih tudi v nekaj mesecih.

Analizirali smo vzroke za odhod ljudi iz naše temeljne organizacije. Ugotovili smo, da odhajajo predvsem zaradi boljših delovnih pogojev ali zaradi boljšega nagajevanja za isto delo, pa tudi, ker imajo drugje boljše možnosti napredovanja.

Pogojev dela pri nas na splošno ne moremo bistveno izboljšati, vendar pa bi to morali obvezno storiti tam, kjer obstajajo možnosti za to. Delavnica vzdrževalcev v TOZD HVB je zaradi hrupa in kislinjskih hlapov skrajno neprimerna in bi jo zato morali preseliti drugam.

TOZD Vzdrževanje sodeluje tudi pri vseh remontih, tako enodnevnih kot tistih večjih, ki trajajo sedem dni in več. Tukaj vse remonte tudi pripravijo in organizirajo. To je zahtevno delo, ki terja veliko odgovornosti, saj je od priprave v mnogočem odvisen tudi uspeh posameznega remonta. Število remontov je vedno večje, tako da so vedno pogostejše v stiski s časom. Lani so izvedli veliko remontov. Rekli so si, da letos ne bo več tako, toda kljub temu bodo delali skoraj brez počitka. Po dvajsetih letih delovanja je bil v začetku leta že izveden remont na ASEA elektro peči. V začetku marca so pričeli z remontom na plavžu 2, na LURGI filtru in aglomeraciji. Aprila bo generalni remont na Lectromelt elektro peči, potem pa jih čaka doslej največji remont valjarskega ogrodja bluming štel, jeseni pa še štirinajstredni remont v TOZD Valjarne žice.

»Solidna priprava, organizacija in vodenje remontov je za nas zelo pomembna. Veliko odgovornost nosimo pri tem, saj moramo zagotoviti, da bo delo varno, pripravljeni morajo biti rezervni deli, ki jih pri remontu uporabljamo, če teh ni, se moramo zateči k improvizaciji. Skratka, vse mora biti vnaprej pripravljeno, tako da je zagotovljena čimbolj kvalitetna izvedba remonta, kajti nečemo, da bi ponovno prišlo do takega zastoja kot julija lani v TOZD Valjarne bluming štel.

Vzdrževalcev je premalo, da bi vse remonte opravili v rednem delovnem času. Remont na plavžu 2 bo na primer trajal 45 dni po 12 ur. Potrebno bo opraviti veliko število nadur, zaradi česar bomo deležni številnih očitkov, namesto da bi bili zadovoljni, da so ljudje pripravljeni delati tudi izven rednega delovnega časa.

TOZD Vzdrževanje proizvodne temeljne organizacije množično očita, da je delo vzdrževalcev slabo, da so premalo zainteresirani za ažurno odpravljanje zastojev. Nekateri menijo, da bi morali biti vzdrževalci pri osebnem dohodku bolj odvisni od rezultatov dela v proizvodnih temeljnih organizacijah.

»Strinjamo se, da so včasih očitki, ki letijo na nas, upravičeni,« pravi o tem tovariš Markež. »Vendar je potrebno povedati, da tudi mi pri zmanjševanju števila pa tudi časa trajanja zastojev pričakujemo več sodelovanja delavcev v proizvodnji. Želimo, da bi bilo njihovo sodelovanje s stroji in napravami bolj odgovorno in strokovno. Dokler ne bodo proizvodni delavci bolj pazili na naprave, ki so jim zaupane, tudi rezultatov ne bo.

Delavci — vzdrževalci so glede osebnega dohodka odvisni tudi od temeljne organizacije oziroma od področja vzdrževanja, kjer delajo, in sicer od njihove poslovne uspešnosti ter od zastojev v primerjavi z normativom. Strinjam se, da je ta sistem nagajevanja premalo konkreten, zato tudi ni dovolj učinkovit. Premijski sistem, ki smo ga uvedli v naši temeljni organizaciji, tudi ni dober. Premije so prenizke in dobro delo posameznika se premalo vrednoti.

Potrebno je tudi poudariti, da je delo vzdrževalcev drugačno od dela delavcev v proizvodnji. Če bomo vzdrževalci pri osebnem dohodku v celoti odvisni od proizvodnih temeljnih organizacij, pomeni to, da naše delo ni vrednoteno, da ne bomo plačani za svoje delo, ampak za delo drugih.

V proizvodnih temeljnih organizacijah skušajo nenehno izboljševati delovne pogoje zaposlenih. V proizvodnji se s posodabljanjem naprav zmanjšuje obseg dela, zato pa je za vzdrževanje potrebno vedno več znanja. Ne strinjam se, da so vzdrževalci premalo zainteresirani za delo. Če bi bilo tako, bi se naprave kar kmalu ustavile druga za drugo. Nezainteresiranost, ki se kaže ponekod, pa je odraz stanja na področju nagajevanja, ki pri nas ni tako, kot bi moralo biti. Visoko kvalificiran delavec ne dobi niti poprečnega osebnega dohodka, kakršnega dosegajo v nekaterih temeljnih organizacijah v Železarni.

V zadnjem času se delo vzdrževalcev obravnava tako, kot da bi bili mi krivi za slabše rezultate v proizvodnji. To se zdaleč ni res.

Kot je povedal tovariš Markež, bodo morali v prihodnje nameniti več pozornosti preventivnemu vzdrževanju naprav. Pri tem bodo morali doseči vsaj podobno stanje, kot je bilo pred leti, ko so že skušali uvesti preventivno vzdrževanje po stanju. K sodelovanju bodo skušali pritegniti tudi vzdrževalce zunaj Železarne. Preventiva po stanju je moderna metoda vzdrževanja, ki je v razvitih industrijskih državah že uveljavljena. Z meritvami namreč spremljajo stanje posameznih delov stroja ali naprave, tako da ga lahko zamenjajo, še predno pride do okvare oziroma predno lahko povzroči škodo. Preventiva po stanju zahteva nekaj več priprave, vendar pa njena učinkovitost odtehta vloženi trud.

V FEBRUARJU PRESEGLI DRUŽBENI NAČRT PRODAJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pregled doseganja načrtovanih rezultatov po posameznih TOZD nam kaže, da so v februarju količinski in vrednostni plan presegli le v TOZD Valjarne bluming-štel, večjo vrednost prodaje od načrtovane so dosegli še v TOZD Livarna, večjo količino svojih izdelkov kot so planirali pa so prodali v TOZD Valjarne žice in profilov, Valjarne debele pločevine, Hladna valjarne Bela, Vratni podboji in Jeklovlek. V vseh ostalih TOZD zaostajajo za načrtovanimi rezultati, zaostanki pa so večji le v TOZD Profilarna, Želblarna in Monter Dravograd.

Tudi rezultati prodaje, doseženi v prvih dveh mesecih letošnjega leta so ugodni. S prodajo naših izdelkov in storitev prevladanja v skupni količini 69.096 ton smo za 4 % presegli družbeni načrt, prodali pa smo tudi več kot v istem obdobju lani. Vrednost prodaje je že zaradi zgoraj omenjenih vzrokov nižja od načrtovane, vendar pa smo precej presegli vrednostni operativni program prodaje, ki sproti vključuje nastale pogoje gospodarjenja, vrednost prodaje doseženo v lanskih prvih dveh mesecih pa smo presegli kar za 85 %. Zaostanki za planom so v prvih dveh mesecih vidni pri storitvenih TOZD tako, da je skupna zunanja realizacija, ki znaša 5.031 milij. din le 84 % načrtovane višine.

Gledano po posameznih TOZD so v dveh mesecih presegli družbeni količinski in vrednostni načrt prodaje v TOZD Livarna in Valjarne bluming-štel, boljše količinske rezul-

tate prodaje od načrtovanih pa izkazujejo še v TOZD Valjarne debele pločevine, Hladna valjarne Bela in Jeklovlek, medtem ko so v ostalih TOZD zaostali za planom, zaostanki pa so večji le v TOZD Želblarna in Monter Dravograd.

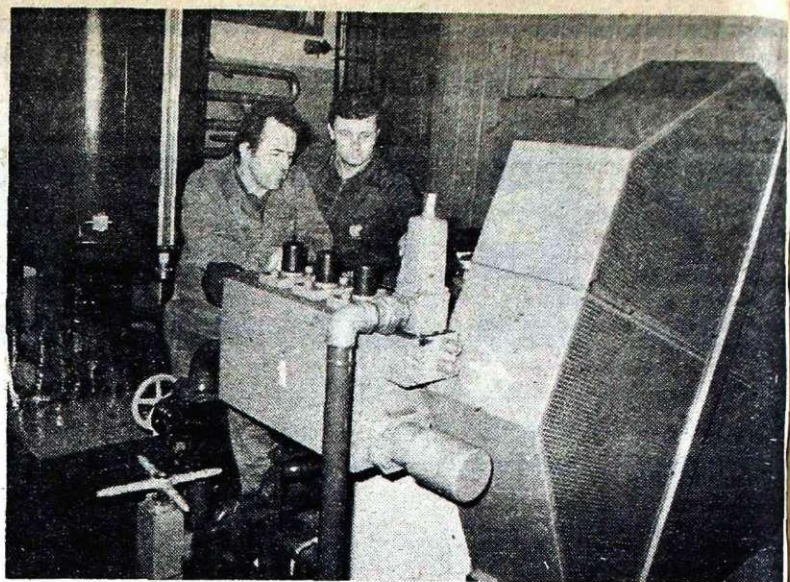
Dosežene prodajne cene so zaradi zamrzitve nižje od načrtovanih in višje kot so znašale v istem obdobju lani.

Februarski rezultati pa niso ugodni samo zaradi presežkov načrtovane količine prodaje pač pa smo s pomočjo metode izračuna agregatnih indeksov prodaje lahko zaključili, da je v februarju tudi struktura prodanih izdelkov boljša kot v januarju in sicer za 2,8 %, medtem ko je v primerjavi z načrtovano strukturo zaostala vendar je zaostanek malenkosten.

Železarski globus

AVSTRALIJA

Skupne rezerve železove rude v Avstraliji cenijo danes na 35 milijard ton. Od tega je 17,8 milijard ton rude z vsebnostjo fosforja pod 0,08 %. Vsebnost železa v avstralskih rudah se giblje med 55 in 65 %. Največje nahajališče je področje Pilbara v vzhodnem delu te dežele in njegove zaloge cenijo na okoli 20 milijard ton.

Vzdrževalca v strojnici valjarne debele pločevine na Javorniku (foto S. Kolalj)

OSEBNI DOHODEK ZA MESEC FEBRUAR

(Nadaljevanje s 1. strani)

doseglo le nekaj TOZD: Livarna je svoj OD zvišala od januarja za 482 din, slede ji še TOZD Žičarna za 773 din, TOZD Želblarna za 284 din, TOZD Strojne delavnice za 452 din in TOZD Remontne delavnice za 170 din. Med temi TOZD je osebni dohodek v Livarni in Remontnih delavnicah višji od poprečja Železarne, medtem ko so ostale napredovale iz skromnih rezultatov.

Iz strukture je razvidno, da se je število rednih in izrednih dopustov v mesecu februarju zmanjšalo, močno pa se je povešal obseg dopusta na proste sobote, ki znaša v februarju kar 5 %. Torej se je povešal za 3,5 % na delavca. Ker je rednih ur v mesecu samo 176 se mnogi odločajo, da

svoj manjši osebni dohodek iz dela povečajo s plačilom dopusta na prost dan.

Tudi delež nadomestila za bolezensko odsotnost do 30 dni se je v mesecu februarju povečal s 3 % na 4,3 %, delež nadomestila za bolezensko odsotnost nad 30 dni pa je ostal na isti višini kot v januarju.

Število nadur se na ravni Železarne ni spremenilo v primerjavi z januarjem.

Število nadur sta povečali predvsem TOZD Remontne delavnice in Vzdrževanje, ki sta že doslej izkazovali največ nadur na delavca. Od vseh učinkovitih ur je v TOZD Vzdrževanje kar 7,28 % nadur, v TOZD Remontne delavnice 6,38 %, poprečje za Železarno pa znaša 2,6 %.

Oddelek za nagajevanje

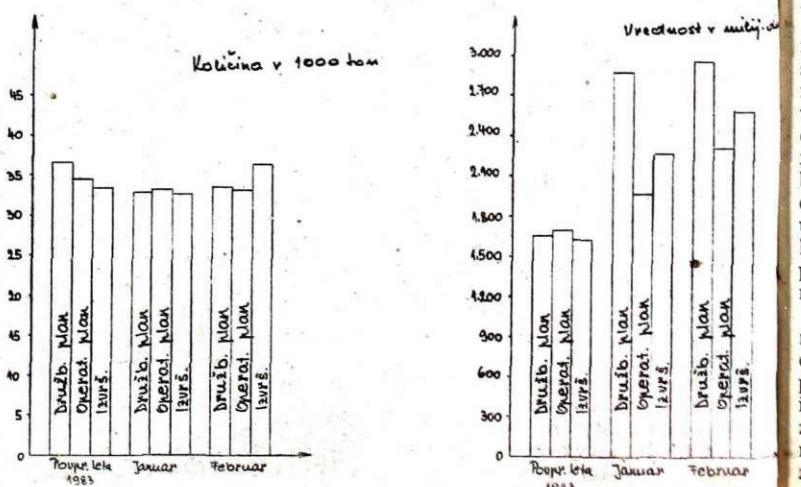
STRUKTURA OD ZA MESEC FEBRUAR 1984

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fiz. zap.	Struktura OD v %		
			24=100	21=100	17=100
1. Osnovni OD	49.903.732	7.946	36,5	37,5	41,5
2. Učinek	25.291.448	4.027	18,5	19,0	21,1
3. Stimul. za preseg	4.341.624	691	3,2	3,3	3,6
4. Ocena del. prispev.	6.430.238	1.024	4,7	4,8	5,4
5. Skupaj 1-4	85.967.042	13.688	62,9	64,6	71,6
6. Nočni dodatek	3.249.248	517	2,4	2,5	2,7
7. Popoldanski dodatek	1.895.974	302	1,4	1,4	1,6
8. Nadurni dodatek	818.787	130	0,6	0,6	0,7
9. Nedeljski dodatek	1.353.905	216	1,0	1,0	1,1
10. Sobotni dodatek	380.963	61	0,3	0,3	0,3
11. Praznični dodatek	1.895	—	—	—	—
12. Skupaj 6-11	7.700.772	1.226	5,7	5,8	6,4
13. Otežkoč. dodatek	2.188.957	349	1,6	1,6	1,8
14. Dodatek za del. d.	4.093.939	652	3,0	3,1	3,4
15. Sobotni dopust	6.855.282	1.091	5,0	5,2	5,7
16. Ostala doplačila	13.339.554	2.124	9,8	10,0	11,1
17. Skupaj 5+12 do 16	120.145.546	19.130	88,0	90,3	100,0
18. Plačan praznik	2.601	—	—	—	—
19. Redni, izr. dopust	7.024.669	1.118	5,2	5,3	5,8
20. Nadom. OD za bol. ods. do 30 dni	5.847.351	931	4,3	4,4	4,9
21. Skupaj OD iz sred. del. org.	133.020.167	21.179	97,5	100,0	110,7
22. Nadom. OD za bol. ods. nad 30 dni	3.195.648	509	2,3	2,4	2,7
23. Ostala refund.	336.526	54	0,2	0,3	0,3
24. Izplač. neto OD	136.552.341	21.742	100,0	102,7	113,7

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV FEBRUAR 1984

Obdobje	Ur na zaposlenega	OD na uro brez bol. nad 30 dni	Din na fiz. zap.	Din na 182 ur	% učinka	Indeks OD 1983=100
1978	182,7	32,19	5.881	5.859	34,4	30,24
1979	183,1	41,89	7.688	7.620	36,7	39,34
1980	182,3	50,35	9.176	9.164	40,0	47,31
1981	181,8	67,12	12.367	12.377	45,4	63,89
1982	181,7	83,55	15.181	15.206	47,3	78,49
1983	180,8	106,44	19.249	19.372	49,0	100,00
I. 1984	183,8	118,03	21.691	21.481	49,5	110,89
II. 1984	174,2	121,90	21.232	22.186	50,6	114,53
II. 1983	169,2	95,72	16.191	17.421	48,4	89,93

GRAFIČNI PRIKAZ PRODAJE JANUAR—FEBRUAR — OSNOVNA REALIZACIJA IN STORITVE PREVALJANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ocenjevanje razmer in opredeljevanje za konkretne usmeritve in aktivnosti za preseganje obstoječih slabosti in pomanjkljivosti.

Komunisti v gospodarstvu se že dalj časa soočajo z velikimi problemi tekoče in razširjene reprodukcije, pomanjkanjem surovin in repromateriala, pa tudi s preobrazbo samopravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Najtrša naloga na tem področju je bilo usklajevanje razvojnih programov z realnimi materialnimi možnostmi. Pri zunanjetrgovinski menjavi so prizadevanja veljala krepitvi lastnih sil in sposobnosti, da bi zmanjšali odvisnost od uvoza.

Zaradi lastnih slabosti, poudarja poročilo, poslabšanja mednarodnega položaja, neznanj v pogojih gospodarjenja, menjava gospodarske politike med letom, je moral občinski komite večkrat ocenjevati družbeno-ekonomski položaj delavcev in dajati usmeritve. Ob ogromnih naporih v preteklem letu, pritiskih pa tudi še mnogih lastnih slabostih, komite ugotavlja dokaj ugodne dosežene rezultate.

Komite, navajajo, je z aktiviranjem članov, posveti in obiski uspel pridobiti informacije, boljše povezavo in s povratnim delovanjem pozitivni delo v marsikaterem okolju. Ocenjujejo, da je vse več pobud in predlogov iz osnovnih organizacij zveze komunistov, ki jih zaradi preslabot organiziranosti prepočasno uresničujemo. Mnoge pobude, poudarjajo, se bodo morale reševati na stalnih akcijskih konferencah zveze komunistov, problemskih konferencah, v svetih zveze komunistov v krajevnih skupnostih, da sklepi ne bi ostajali neizvršeni.

Gibalo občinske organizacije zveze komunistov, ugotavlja poročilo, je poleg komiteja predsedstvo, ki je uspešno delovalo in prispevalo k večji idejni in akcijski sposobnosti osnovnih organizacij zveze komunistov.

Komite, ki se je lansko leto sestal na šestih sejah, je tekoče spremljal tudi gospodarska gibanja, se vključeval v priprave lastnih dokumentov in dajal usmeritve nadaljnjemu razvoju. Na sejah je obravnaval konkretne zadeve in dajal stališča in usmeritve za reševanje problemov v konkretnih okoljih. Doseženi rezultati v letu 1983 na gospodarskem in družbenopolitičnem področju so tudi rezultat večje aktivnosti komunistov, ki so delovali znotraj socialističnega samoupravnega sistema in v družbenopolitičnih organizacijah.

Predsedstvo občinskega komiteja zveze komunistov, ki se je v lanskem letu sestalo na 24 sejah, je delovalo kot politični izvršni organ komiteja in svoj program izpolnjevalo. Svojo aktivnost je na podlagi programa dela, sklepov in usmeritev kongresov Zveze komunistov Slovenije in zveze komunistov Slovenije usmerjalo predvsem v spodbujanje aktivnosti članstva, pri čemer se je opiralo tudi na razprave v osnovnih organizacijah zveze komunistov, na razprave z vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij, s strokovnimi sodelavci, lastnimi komisijami in podobno, na svoje seje pa so vabili tudi komuniste iz osnovnih organizacij, ki so z boljšim poznavanjem konkretnih razmer pripomogli k boljšim odločitvam.

Informiranje članstva je predsedstvo izvajalo prek mesečnih posvetov s sekretarji osnovnih organizacij zveze komunistov in prek redne mesečne Informacije, ki jo prejemajo vse osnovne organizacije. Navajajo, da si bo predsedstvo prizadevalo, da bo v okviru svojih komisij, posebno pa komisije za informiranje, našlo pot, da informacija ne bo samo enostranska, ampak rezultat sodelovanja med osnovnimi organizacijami in komitejem. Pri tem predsedstvo ugotavlja, da je bila najboljša informiranost članstva dosežena takrat, kadar so osnovne organizacije informirali neposredno prek članov komiteja, predsedstva in ostalih delovnih organov.

Poleg vseh teh aktivnosti sta komite in predsedstvo največ pozornosti namenila akcijski in idejni enotnosti v lastnih vrstah. Ta naloga, navajajo, je dolgoročna in zahteva trdo delo na področjih izobraževanja, informiranja, predvsem pa samooizobraževanja. Poročilo ocenjuje, da so organi in organizacije še premalo usposobljeni za konkretne idejnopolitične akcije in ne znajo izdelati programa za konkretno spreminjanje razmer.

Poročilo ugotavlja, da se je aktivnost članstva zveze komunistov ob organiziranih razpravah krepila, predvsem ob pripravah na 5., 6., 7., 8. in 9. sejo centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Kljub večini dobrih razprav v osnovnih organizacijah, so nekatere osnovne organizacije z dokaj dobro kadrovske se-

stavo svojo vlogo slabo opravile. Sekretarji teh organizacij so bili zaradi neodgovornega odnosa klicani na odgovornost.

Predsedstvo je doseglo nekaj pozitivnih premikov, predvsem pri krepitvi povezav z osnovnimi organizacijami zveze komunistov in članstvom, niso pa bile izkoriščene vse možnosti in dolžnosti. Osnovne organizacije ne delujejo dovolj samostojno in je še vedno čutili, da so potrebne spodbude višjih organov.

V jeseniški občini v sto treh osnovnih organizacijah deluje 2.342 članov zveze komunistov. Poročilo ugotavlja, da se osnovne oraganizacije po prečno sestajajo vsaka dva meseca, aktivnejše (TOZD Jeklarna, Hladna valjarna Bela, Strojne delavnice in delovne skupnosti SEO v Železarni, bolnica, Gradbinec – gradbena operativna, Gradis, Kovin, Universal, OŠ Tone Čufar, OŠ Prežihov Voranc, KS Sava, KS Žirovnica) pa tudi bolj pogosto. Komunisti so pri ocenjevanju aktivnosti osnovnih organizacij poudarjali, da njihove aktivnosti ne bi smeli zanemariti dejstva, da si brez dogovarjanja oziroma sestankov ne moremo zamišljati enotnega idejno-akcijskega nastopanja komunistov.

Poročilo navaja, da se je v letu 1983 akcijsko in politično delovanje komunistov odvijalo sredi družbenega življenja in dogovarjanja v samoupravnih okoljih. Na sestankih osnovnih organizacij so bila obravnavana bistvena idejnopolitična vprašanja (ob pripravah na 6. sejo CK ZKS) in komunisti so do njih imeli jasna stališča, za katera so se v vsakdanjem življenju zavzemali v družbenopolitičnih organizacijah, med delovnimi ljudmi in občani, v organih samoupravljanja ter v delegatskem sistemu. Poročilo navaja obsežna področja oziroma vprašanja, ki so jih obravnavali komunisti v osnovnih organizacijah, poleg predhodno obravnavanih gradiv za

seje centralnega komiteja ZKS in problemske konference. Poročilo navaja tudi oblike akcijskega povezovanja komunistov v občini, v obliki stalnih akcijskih konferenc, pri čemer pa je še precej vsebinske nedodelanosti ob prevladujočih akcijskih vprašanjih.

Glede idejnopolitičnega usposabljanja članov zveze komunistov ugotavljajo, da marsikje še prevladuje miselnost, da idejnopolitična podlaga in znanje za oceno razmer in sprejemanje ukrepov nista potrebna, kar se tudi negativno odraža v upadanju zanimanja za idejnopolitično usposabljanje. Težave so že pri kadrovanju za daljše oblike usposabljanja, kjer je težko dobiti ustrezne kadre, ki naj bi bili seveda zgledni delavci, kakršne pa v organizacijah združenega dela težko pogrešajo za daljši čas.

Poročilo zelo podrobno obravnava strabilizacijska prizadevanja na področju družbeno-ekonomskih odnosov in gospodarska gibanja v lanskem letu, nadalje delovanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja v občini, delovanje občinskih organov zveze komunistov na področju družbene samozaščite in SLO, kadrovske rast v zvezi komunistov in delo posameznih komisij občinske organizacije zveze komunistov, tovariškega razsodišča in aktivna komunistov neposrednih proizvajalcev. Delegatom je predložen tudi predlog programskih usmeritev za delo organov in organizacij zveze komunistov v občini v letu 1984 in predlog kadrovskih sprememb v organih občinske organizacije zveze komunistov.

Ob obsežnem gradivu, ki smo ga povzeli le del, ne bi smeli mimo ugotovitve, da mu manjka kritičnosti in objektivnosti in da tu in tam naletimo celo na preveč poudarjeno samozadovoljstvo, je pa tudi nepopolno. Manjkajo, na primer, konkretne ocene o uresničevanju nalog zveze komunistov v občini pri graditvi političnega sistema ob dejstvu, da nam delegatski sistem v občini, kot osnovni dejavnik političnega sistema močno šepa in da ga ne moremo ocenjevati samo skozi dobro delovanje zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine, o delovanju skupščin samoupravnih interesnih skupnosti ni govora. Da mnogokje še močno zaostajamo pri uresničevanju ustave in zakona o združenem delu, poročilo ne ugotavlja, nedosledno je pri oceni uresničevanja stabilizacijskega programa v občini, popolnoma izpušča tudi oceno, kako komunisti uresničujejo svoje naloge v družbenih dejavnostih (vzgoja in izobraževanje, zdravstvo, kultura itd.), v krajevnih samoupravi in v ostalih družbenopolitičnih organizacijah – SZDL, sindikat, ZSMS, ZZB NOV, v družbenih organizacijah in društvih. V poročilu se nekatere stvari ponavljajo, druge pa so preobsežno predstavljene (idejnopolitično izobraževanje in akcijsko povezovanje komunistov). Vsekakor pa ni celovite ocene, kako organi in organizacije zveze komunistov v občini uresničujejo stališča in sklepe zadnjih kongresov zveze komunistov in desetih sej centralnega komiteja ZKS, ki so se zvrstile po kongresih. Prav gotovo je v občini doseženih nekaj pomembnih rezultatov, ob katerih pa ne bi smeli nekritično zamolčati, da pri uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu še mnogokje zaostajamo in da tudi pri uresničevanju stabilizacijskega programa zamujamo.

Prepričani smo, da bosta mnogo tega dopolnila uvodna referata predsednika in sekretarja predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov na seji občinske konference, kakor tudi delegati v razpravi. Vsekakor pa bi bolj kritični in samokritični ton morala dati tudi poročila, ton kakršnega so dajale tudi seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

ŠESTA SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

V sredo, 21. marca, je ob 15. uri v dvorani samoupravljalcev sklicana šesta seja delavskega sveta Železarne. Delegatom je predložen v razpravo naslednji dnevni red:

- pregled izvajanja sklepov 5. seje,
- pregled sklepov delavskega sveta SOZD SZ,
- zaključni račun DO Železarna Jesenice za leto 1983,
- samoupravne aktivnosti
- a) spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO Železarna Jesenice (predlog) – razpis referendum;
- b) pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja (predlog) – razpis referendum;
- samoupravni sporazum o ustanovitvi interesne skupnosti za razvoj obmejnega gospodarskega sodelovanja z Italijo,
- pravilnik za podelitev nagrade za najboljše dosežke na področju varstva pri delu, humanizacije dela in varstva delovnega in bivalnega okolja,
- pravilnik za podelitev nagrade novator leta,
- razpis Pantzove nagrade za leto 1984,
- poslovnik za delo usklajevalne komisije.

Signiranje slabov v valjarni Bela (foto I. Kučina)

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 19. DO 25. MARČA

19. marca, Martin ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-130.
20. marca, Lado ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-136.
21. marca, Janez TUŠAR, vodja kadrovskega sektorja, Blejska Dobrava 16/b, tel. št. 83-082.
22. marca, Franc VIČAR, vodja invest. razvoja, Žirovnica, Rodine 51.
23. marca, Emil AŽMAN, vodja sektorja novogradenj, Jesenice, Titova 3, tel. št. 82-262.
24. marca Zdravko ČRV, vodja invest. razvoja, Jesenice, Cesta 1. maja 32, doma tel. št. 2660.
25. marca, Stanko ČOP, vodja invest. razvoja, Žirovnica št. 90/1, tel. št. 80-036.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. ure do 6. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja zapazanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 19. 3.	IVO LEBAN	STANE MENCINGER
TOREK – 20. 3.	MATJAŽ KELVIŠAR	MARTIN BRUMAT
SREDA – 21. 3.	MARJAN ENDLIHER	ZDENKO CUND
ČETRTEK – 22. 3.	ALOJZ LEBAR	IVAN KAVČIČ
PETEK – 23. 3.	FRANCI ZUPANČIČ	ANTON KAVČIČ
SOBOTA – 24. 3.	EDO KAVČIČ	PETER SEKLOČA
NEDELJA – 25. 3.	BOGOMIR SVETINA	MIROSLAV ZUPAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je 3551, vezni telefon je 2317.

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Na proste sobote, nedelje in praznike dela dnevni dežurni od 6. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Predaja poslov se izvede na vodstvu TOZD Vzdrževanje, oziroma v sobi dežurnega vzdrževanja.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 19. do 24. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta – dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može Kovačič.
Dispanzer za borce: dr. Marija Može Kovačič.
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletež in III. obratna ambulanta – dr. Matej Andolšek.
V soboto, 24. marca, samo dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletež in III. obratna ambulanta – dr. Matej Andolšek.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.
Za borce vsak dan od 11. do 12. ure.
DOPOLDNE: III. zobna ambulanta – dr. Bela Gazafi.
Po SS za Vatrostalno vsak dan od 15.30 do 16.30.
V soboto, 24. marca, samo dopoldne: III. zobna ambulanta – dr. Bela Gazafi.

DEŽURSTVO V VATROSTALNI ŽENICA TOZD JESENICE

17. in 18. marca, Edi CENČEK, Mojstrana, Delavska 11.
Dežurni Vatrostalna je v soboto od 6. do 12. ure dosegljiv v Vatrostalni, telefon 81-743, oziroma telefon Železarne 34-65. V preostalem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dosegljiv na domu.

KADROVSKA GIBANJA V FEBRUARJU

	SKLIFILI DEL. RAZMERJE				PREKINILI DEL. RAZMERJE				Plan. št. zaposlenih v letu 1984	dejanško stanje 29.2.
	iz JLA	št. členov	ostali	SKUPAJ	v JLA	št. členov	ostali	SKUPAJ		
FLAVŽ	-	-	1	1	-	-	1	1	2	212
JEKLARNA	-	-	10	10	-	3	3	2	8	723
ITVARNA	-	-	-	-	-	1	-	-	2	86
VALJ. BL. ST.	-	-	-	-	-	2	-	-	2	380
VALJ. ČICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165
VALJ. DES. FL.	-	-	1	1	-	-	-	-	-	170
HL. VALJ. BELA	-	-	2	2	-	-	2	-	2	279
HL. VALJ. JES.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	216
ŽIČARNA	-	-	-	-	-	1	-	-	1	250
PROFILARNA	-	-	-	-	-	1	-	-	1	70
VRAT. FODB.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48
JEKLOVLEK	-	-	-	-	-	-	2	-	2	148
ELEKTRODE	-	-	2	2	-	-	2	-	2	255
ŽEBJARNA	-	-	-	-	-	-	2	-	2	95
STROJ. DEL.	1	-	-	1	-	-	1	-	1	335
REMONTNE D.	-	-	1	1	1	1	-	-	2	505
VZDRŽEVANJE	2	-	1	3	-	-	2	1	3	556
ENERGETIKA	-	-	-	-	-	-	-	1	1	247
TRANSPORT	-	-	1	1	-	-	2	-	2	374
DS KO-PI	-	-	1	1	-	-	2	-	2	281
DS K S I	-	-	-	-	-	-	1	-	1	350
DS E T N	-	-	-	-	-	-	-	-	-	490
DRUŠ. FREER.	-	-	-	-	-	1	-	-	1	170
SKUPAJ	3	-	20	23	1	8	10	16	37	6413

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Ramadan ČORDIČ, 1928, Jeklarna – 33 let v ŽJ; Vaja DANILOVIČ, 1929, KSI – splošni sektor – 33 let v ŽJ; Rok GLOBOČNIK, 1927, Žebjarna – 35 let v ŽJ; Jolanda GRCE, 1933, FRS – 29 let v ŽJ; Bojan LIPOVŠČEK, 1925, Elektrode – 34 let v ŽJ; Bogdan MALI, 1928, Transport – 36 let v ŽJ; Jože MEŽNAR, 1926, Transport – 35 let v ŽJ; Slavka NIKOLIČ, 1932, Elektrode – 35 let v ŽJ; Ivan PUC, 1921, FRS – 37 let v ŽJ; Ivan TORKAR, 1923, Plavž – 37 let v ŽJ; Hamo TUFEK, 1931, Jeklarna – 28 let v ŽJ; Ivan VIDIČ, 1927, Vzdrževanje – 35 let v ŽJ in Anton ZALOKAR, 1929, Jeklovlek – 36 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Milan BERTIN, 1935, Žebjarna – 20 let v ŽJ; Ana KRŽIŠNIK, 1939, Jeklovlek – 29 let v ŽJ in Drago SMOLEJ, 1928, Livarna – 14 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

UMRLA: Franc NEDIŽEVAC, 1939, Plavž – 13 let v ŽJ in Ranko RUČIČ, 1939, Energetika – 10 let v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

TOZD Remontne delavnice

10. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Remontne delavnice Miha Šlibar je 6. marca sklical 10. redno sejo. Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so izvedeni, na delegatsko vprašanje z 8. seje pa je odgovor posredoval vodja TOZD.

V nadaljevanju so ugotovili, da so delavci na sestankih SDS obravnavali samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in nanj niso imeli pripomb.

Uskladjali in sprejeli so pripombe samoupravnih delovnih skupin na osnutek pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja, in sicer:

- bolj precizno bi moralo biti obdelano, katere inovacije spadajo pod redne delovne naloge,
- v tekstu je imenovan tehnični inšpektorat, ki že nekaj časa ne obstoja.

Po razlagi računovodje so soglasno sprejeli pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v železarni Jesenice.

Ugotovili so, da je 80 % delavcev TOZD Remontne delavnice sprejelo zaključni račun temeljne organizacije in Železarna za leto 1983 in predlog delitve sklada skupne porabe za leto 1984.

Poročilo o delu samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1983 in programe za leto 1984 je sprejelo 77,2 % delavcev. V zvezi s tem so delegati uskladjali in sprejeli naslednje pripombe SDS:

- Prevelik del sredstev, namenjenih za šport, gre za osebne dohodke in druge režijske stroške. Menimo, da je na tem področju potrebna družbena akcija, kajti kljub velikemu številu profesionalnih delavcev šport nazaduje.
- SIS za šolstvo naj poskrbi, da bo na Jesenicah ponovno uveden pouk za tiste vrste poklicev, ki jih potrebuje Železarna za svojo dejavnost.

- Delavci menijo, da število SIS po nepotrebnem narašča. Sorodna dela bo potrebno združiti, predvsem pa zmanjševati zaposlovanje v SIS. Odvečni kader naj se preusmeri v delovne organizacije.

- SIS za izobraževanje bi si moral prizadevati za čim hitrejšo odpravo pomanjkljivosti v usmerjenem izobraževanju, saj je iz programov razvidno, da je za poklice premalo praktičnega dela oziroma pouka. To se bo zelo močno odražalo pri delu v naši TOZD, saj bo razen pomanjkanja delavcev nastopal še problem zaradi premajhne usposobljenosti novih delavcev za praktično delo.

- Išče naj se oblika in tehnika, da bi naloge SIS za socialno varstvo prevzele ustanoviteljice oziroma skupne službe SIS.
- Delegati so ugotovili, da so delavci temeljne organizacije obravnavali samoupravni sporazum o socialno-varstvenih pomočeh in o prispevkih za socialno-varstvene storitve. Strinjajo se z mnenjem oziroma ugotovitvami kadrovskega sektorja.

Vodja delegacije skupnosti za zaposlovanje Marko Dolanc je prisot-

ne seznanil s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi občinske SIS za zaposlovanje in o spremembah ter dopolnitvah samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Jesenice za leto 1984. Oba dokumenta sta bila po razpravi soglasno sprejeta.

Obravnavali so vlogo delavca strojno remontnih delavnic za opravljanje popoldanske obrti — varilska dela. Prošnji so ugodili pod pogojem, da zaradi tega ne bo moteno redno delo v Železarni.

Potrdili so formalne pogoje za opravljanje del in nalog vodje obrata SRD, zahtevke za prenos stanovanjske pravice pa naj rešuje delavski svet Železarne.

Na predlog SDS vodstvo in tehnične službe je delavski svet sprejel sklep, naj CPSI v prihodnje v samo-

upravnih aktivnostih natančno navede, kdaj se posamezni samoupravni akti le prilagajajo zakonu ali drugim sporazumom. Tako bi se izognili odvečnim razpravam, več časa pa bi lahko namenili ostali pereči problematiki.

Predlagali so, naj se problematika delovanja sindikata obravnava na sestanku izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata temeljne organizacije.

Zaradi nenehne problematike s prehrano v kantinah bo na naslednjo sejo povabljen odgovorni delavec TOZD Družbena prehrana.

Delavci obrata ERD in ključavničarji SRD sprašujejo, kdaj bo rešen problem pomanjkanja vode v sanitarijah teh delavnic med 13. in 14. uro. Delavcem, ki se vračajo z remontov, tako ni zagotovljena niti najosnovnejša higiena. Zadevo je treba takoj urediti.

Zaključki oziroma sklepi razlage, ki sta jo na seji posredovala predstavnik novogradenj in kadrovskega sektorja glede problematike, ki nastaja na tem področju, bodo delegatom posredovani v sprejem na naslednji seji.

ZK

TOZD Strojne delavnice

10. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 2. marca, je predsednik delavskega sveta TOZD Strojne delavnice Leopold Bizalj sklical deseto redno sejo. Obravnavali so zaključni račun za leto 1983, predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD in samoupravni sporazum o združevanju TOZD v DO Železarna Jesenice ter osnutek pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja, pravilnik o organiziranju in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni, poročila o delu SIS v letu 1983 in programe za leto 1984, samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje in samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1984, volitve v organe upravljanja SOZD SZ in nadomestne volitve v organe upravljanja v TOZD, DO in delegacije.

S pregledom sklepov je člane odbora seznanil vodja TOZD Vladimir Oblak. Sklep glede prostorske ureditve in označevanja kalibr, vpenjalnih naprav, šablon in ostalih pripomočkov ostaja še nadalje nerešen, ker zaenkrat še ni dokončnih rešitev za reanizacijo tega sklepa. Delegati so bili seznanjeni z dopisom oddelka za nagrajevanje v zvezi s skrajšanjem remontov. Strinjali so se z ugotovitvijo, da je osnovna dejavnost TOZD izdelava rezervnih delov in zmanjšanje uvoza le-teh, neposredno delo na remontih pa bi moralo biti za delavce TOZD izjema, ne pa pravilo. Delavski svet je soglasal s predlogom, da se stimulacija za skrajšanje remontov ne uveljavlja.

Realiziran se ni bil sklep, da bi morali prioriteta dela dodatno finančno ovrednotiti, da bi s tem pokrili izgubo, ki nastaja zaradi nedovršene proizvodnje.

Realiziran tudi ni sklep sedme redne seje, kjer je delavski svet zahteval od odgovornih v občini Jesenice, da posredujejo program razvoja infrastrukture v občini Jesenice (Španov vrh, Mojstrana, Martuljek, strelišče, hokejska hala, gledališče...).

Delegati so bili seznanjeni, da tečejo razgovori o prostorski prerazporeditvi materialne službe zaradi širitve TOZD Valjarna debele pločevine.

Obravnavali in potrdili so zaključni račun TOZD in Železarna za leto 1983 s pripombami, ki jih je predložil odbor za gospodarstvo.

Cimprej, so poudarili na seji, je treba pristopiti k renoviranju investicijske dokumentacije za strojne delavnice na Javorniku, za kar je delavski svet zadolžil sektor novogradenj, ki mora izdelati tudi dokončno razmejitev lokacije TOZD Strojne delavnice na Javorniku, kar je osnova za planiranje nadaljnjega prostorskega razvoja.

V plan razvoja je treba vključiti NC tehnologijo.

Delavski svet zahteva širšo informacijo ERC, kakšni so pogoji za realizacijo projekta »spremljanje proizvodnje rezervnih delov«.

Po obravnavi so potrdili delitev sredstev sklada skupne porabe.

Ugotovili so, da so predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD obravnavale vse samoupravne delovne skupine in da se ga kot predlog lahko posreduje na referendum.

Tudi pri obravnavi predloga samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v DO Železarna Jesenice so ugotovili, da na zborih delavcev nanj ni bilo pripomb.

Sprejeli so tudi ugotovitveni sklep, da delavci na osnutek pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja niso imeli pripomb in da sta ga obravnavala tudi komisija za inovacije in odbor za gospodarstvo.

Potrdili so pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni.

Delavski svet je obravnaval poročila o delu SIS v letu 1983. Soglasal je z obrazložitvijo samoupravnega sporazuma o socialno-varstvenih pomočeh in o prispevkih za socialno-varstvene storitve in s pomisleki, navedenimi v gradivu, zato so menili, da še ni zrel za obravnavo.

Delavski svet je ugotovil, da so samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje in samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1984 delavci sprejeli, na eni od delovnih skupin pa je bilo postavljeno naslednje vprašanje: Kaj je in kaj bo občinska skupnost za zaposlovanje naredila za našo Železarno v pereči kadrovske situaciji?

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata so predlagali, da do naslednje seje delavskega sveta pripravijo predlog kandidatov za nadomestne volitve v delavski svet, odbor samoupravne delavske kontrole in delegacije SIS.

Imenovali so komisijo za fizično likvidacijo osnovnih sredstev in pregledali poročila o prisotnosti delegatov na sejah delavskega sveta.

MD

11. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 2. marca, je predsednik delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine Franc Justin sklical in vodil enajsto redno sejo, na kateri so delegati, poleg pregleda izvrševanja sklepov predhodne seje, ki so bili v glavnem izvršeni, obravnavali še deset točk dnevnega reda. Sklep, ki je še v izvajanju, je bil sprejet že na četrti seji in se nanaša na reševanje problematike dela na žerjavu št. 5 v poletnih mesecih.

V nadaljevanju seje so obravnavali poslovno poročilo TOZD Valjarna debele pločevine za leto 1983 in po obravnavi sprejeli naslednje sklepe in ugotovitve:

1. Poslovno poročilo za leto 1983 so obravnavale vse samoupravne delovne skupine in ga sprejele brez pripomb.

2. Planirana proizvodnja ni bila dosežena. Vzroki za to so bili: težave z električno energijo, pomanjkanje delavcev v poletnih mesecih in uvajanje novih naprav v proizvodnjo. Eden od vzrokov je bil tudi ta, da so bile naprave pred remontom, ki je bil v mesecu septembru, bolj iztrošene in so zahtevale več popravil.

3. Ker ni bilo dovolj domačega vložka, je bilo že s planom predvideno prevažanje 8.000 ton pločevine iz materiala, ki je last naročnika, vendar je bilo izdelano samo 6.399 ton oziroma 81 % planirane količine.

4. Pri kvalitnem asortimentu sta bili prekoračeni grupi KC in KNL, največ zaostanka pa je bilo pri grupah PVL-6, PNL-5 in PNL-4.

5. Izplen je bil dosežen 80,51 %, kar je za 1,51 % bolje od planiranega.

6. Planirana količina izvoza v višini 8.000 ton oz. 2.540.000 dolarjev je bila izpolnjena količinsko 92,6 %, vrednostno pa 84,8 %.

7. Storitelnost je med letom precej nihala in se je gibala od 228 do 289 kg/h moža, kar je bilo v veliki meri odvisen od asortimenta, števila delavcev ter deleža in vrste pločevine za izvoz.

8. Skupna odsotnost se je znižala za 3,01 %, pri čemer je treba poudariti, da se je odsotnost zaradi boleznih do 30 dni zmanjšala v primerjavi z letom 1982 za 1,73 %.

9. Za izboljšanje dela v letu 1984 je treba narediti naslednje:

- izboljšati tehnološko in delovno disciplino,
- skrbeti za optimalno zasedenost agregatov,
- skrbeti, da bodo proizvodnja za izvoz, namenska proizvodnja in tista, ki je finančno najugodnejša, realizirane tako količinsko kot v dogovorjenih rokih,
- investicije, ki so planirane v letu 1984, korajo biti izvršene v predvidenih rokih.

Po razpravi so poslovno poročilo za leto 1983, predložene ugotovitve in sklepe ter kazalce uspešnosti soglasno sprejeli, kakor tudi poslovno poročilo DO Železarna Jesenice za leto 1983.

Seznanjeni so bili, da so predlog delitve sredstev sklada skupne porabe, samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v DO Železarna

ter samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD obravnavale in sprejele vse samoupravne delovne skupine, razen SDS — Plemelj, ki mora predlog samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD še obravnavati.

Na osnovi glasovanja po samoupravnih delovnih skupinah so predlog delitve sredstev sklada skupne porabe in predloga obeh samoupravnih sporazumov sprejeli.

Seznanjeni so bili tudi, da so osnutek pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja obravnavale vse samoupravne delovne skupine, ki nanj niso imele pripomb, razen SDS-vodstvo, ki je imelo naslednji pripombi:

- v členu 61. podana lestvica je premalo stimulativna,
- v pravilniku niso zajeti devizni prihranki.

Delegati so z omenjenima pripombama soglasali in ju posredovali v obravnavo strokovni službi.

Obravnavali in potrdili so spremembo pravilnika o organiziranju in vodenju knjigovodstva v Železarni, samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje ter samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v letu 1984. Za podpisnika obeh samoupravnih sporazumov so pooblastili predsednika delavskega sveta temeljne organizacije.

Na znanje so vzeli pregled obveznosti za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb v letu 1983—1984 ter poročila o delu samoupravnih interesnih skupnosti in njihove programe za leto 1984 ter nanje niso imele pripomb.

Po pregledu pisnih poročil o delu samoupravnih organov in SIS so ugotovili, da nekateri vodje delegacij oziroma predsedniki še niso izdelali poročil. Zato so sprejeli sklep, da morajo do naslednje seje izdelati zahtevana poročila.

Ugotovili so tudi, da delo v samoupravnih interesnih skupnostih ne poteka zadovoljivo in so priporočili družbenopolitičnim organizacijam, da skličejo sestanke z delegacijami SIS in delegate opozorijo na njihove samoupravljalске dolžnosti.

Ker je bil doseženi delegat v SIS za energetiko premeščen v delovno skupnost SEO-TKR-NG, so na predlog vodje TOZD imenovali za delegata v tej SIS Jakoba Šranca.

Na koncu seje so sprejeli še sklep, da bodo 12. aprila razpisali volitve, nadomestne volitve in referendum.

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 9. marca, je predsednik odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarna debele pločevine Jože Plemelj sklical 5. redno sejo. Po pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi izvršeni.

V nadaljevanju seje so bili seznanjeni s predlogi in sklepi sestanka vodje proge s pripravljenci in zakladniki vložka, na katerem so obravnavali problematiko zamenjav pri zakladanju peči. Predloge so sprejeli z nekaterimi spremembami oziroma dopolnili.

V zvezi z odločitvijo, da se na progi za vsako izmeno uvede knjiga napak, so sklenili, da se v knjigo vpisuje še dva meseca, nakar bodo na osnovi mnenj delovodij obravnavali utemeljenost tega dela.

Zaradi problemov pri naložbi finalizacije debele pločevine so predlagali, da se skliče sestanek med predstavniki TOZD, sektorja novogradenj in članov poslovodnega odbora, na katerem bodo obravnavali vse nerešene probleme. Od sektorja novogradenj so tudi zahtevali, da poda poročilo o delu delavcev Hidromontaže pri podiranju »vagona« in postavljanju novega sektorja.

Po pregledu doseženih proizvodnih rezultatov v mesecu februarju so ugotovili, da je bila proga pod planom zaradi pomanjkanja vložka.

Adjutasta in odprema sta plan presegle zaradi večje medfazne zaloge pločevine, zato pa bo težje dosežene plana v mesecu marcu.

Operativni program proizvodnje za marec so po obravnavi na predlog vodje OPP zaradi pomanjkanja polizdelka znižali za 690 ton.

Zaradi pomanjkanja polizdelka za predelavo so zahtevali od komercial-

nega sektorja, da zagotovi zadostne količine polizdelka. Drugače bodo morali vsak mesec posebej operativni program ustrezno znižati.

Po obravnavi gibanja osebnega dohodka v lanskem letu so ugotovili, da se je le-ta zaradi dobrega in kvalitetnega dela povečal. Vendar se dobro delo ne odraža v osebnem dohodku v tistem mesecu, temveč v naslednjem in zato zamegli sliko. Ustrezni strokovni službi so predlagali, da poišče tako rešitev, da bo kvalitetno delo vrednoteno v tekočem mesecu. Istočasno so zahtevali, da strokovna služba v čim krajšem času prouči možnost nagrajevanja po vrednosti izdelkov in ne po količini, kot je to sedaj.

Ob sklepu seje so vzeli na znanje še obvestilo o višini stimulacije za zbiranje odpadnih materialov, obvestilo oddelka službe za varstvo pri delu in varstvo okolja o stimulaciji neposrednim vodjem dela za preprečevanje poškodb pri delu za mesec januar in februar, obvestilo odbora za gospodarstvo TOZD Transport o višini stojnine pri razkladanju vagonov v TOZD Valjarna debele pločevine ter poročilo o doseganju merljivih kriterijev učinka v temeljni organizaciji za mesec januar.

Na predlog operativne NC ravnalnice stroja so sprejeli še sklep, da mora asistent za delovne naprave na prihodnji seji poročati o izvajanju investicije.

IS

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Franc Košir je v četrtek, 1. marca, sklical šesto redno sejo odbora. Na seji so obravnavali pregled sklepov, katerega je podal vodja TOZD Vladimir Oblak, poslovno poročilo za leto 1983, opravljen je bil pregled prostih ur in nadur ter obravnavan pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da ni izvršen sklep, v katerem je odbor podaljšal rok komisiji, ki naj bi analizirala sedanji sistem normiranja in ugotovila razlike pri posameznih oddelkih in predlagala izboljšave oziroma poenotenje tega sistema do konca marca.

Ob tem so bili tudi seznanjeni, da je:

- postopek za odobritev 48 nadur izpeljan; soglasje je bilo dano za čas od januarja do junija 1984,
- odbor za gospodarstvo je z enkratno nagrado nagradil najbolj pridne učence usmerjenega izobraževanja, ki so bili v TOZD Strojne delavnice na praksi.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval tudi poslovno poročilo za leto 1983 in ga predlagal delavskemu svetu v potrditev z naslednjimi pripombami:

- treba je nadaljevati s prizadevanji za stimulativno nagrajevanje kovinarskih poklicev, ker je to edina pot, da vsaj v nekaj letih zmanjšamo kadrovske primanjkljaje na tem področju,
- treba je nadaljevati s postopno selitvijo na Javornik.

Odbor je obravnaval osnutek pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja in ga predlagal delavskemu svetu v potrditev. Predhodno je ta pravilnik obravnavala tudi komisija za inovacije.

Odbor je bil seznanjen z opravilnimi prostimi urami in nadurami. Največ nadur je bilo opravljenih v obratu konstrukcij za remont plavža 2.

Odobrili so enkratno nagrado delavcu za tehnično izboljšavo.

Na koncu je odbor odobril sedem prošenj za male usluge, dve prošnji pa je zaenkrat odložil, ker med remontom plavža ni nobenih možnosti za izdelavo.

M. D.

SEJA PREDSEDSTVA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 12. marca, je bila sedemnajsta seja predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS Železarnice. Na seji so obravnavali izpolnjevanje sklepov prejšnje seje, finančno poročilo in plan, priprave na konferenco koordinacijskega sveta in obiske osnovnih organizacij ZSMS ter tekočo problematiko.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da obiski po osnovnih organizacijah slabo tečejo in da predlog za povišanje članarine še vedno ni sprejet.

Finančno poročilo je razložil sekretar koordinacijskega sveta in poudaril, da so bili stroški koordinacijskega sveta večji, kot so pričakovali, predvsem zaradi manjšega dohodka od zbranega papirja in članarine, saj je bilo ob njenem obračunu v Železarni zaposlenih manj mladincev. Po razlagi so mladinci finančno poročilo potrdili.

Obravnavali so še finančni plan za letošnje leto in poročilo nadzornega odbora. Menili so, da je za srečanje z mladimi iz tovarne Krušik iz Valjeva treba načrtovati več sredstev, ker so stroški večji od predvidenih. Poročili

lo nadzornega odbora so potrdili brez pripomb.

Konferenca koordinacijskega sveta ZSMS Železarnice naj bi bila v prvi polovici aprila, na njej pa bi poleg poročila o delu in programa za letošnje leto obravnavali tudi probleme in težave mladih v osnovnih organizacijah. Na konferenci naj bi predstavili tudi delo in vlogo komisij pri koordinacijskem svetu, zato so predsednike komisij zadolžili, da pripravijo gradivo. Dogovorili so se, da bodo na konferenco povabili tudi najboljše mlade športnike in jih nagradili.

Obravnavali so še predlog mladincev za komisije pri konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarnice, obisk mladih iz tovarne Krušik, praznovanje dneva žensk, nagrade za okrasitev volišč ter predloga za povečanje stanarin v samskih domovih in za reorganizacijo komisije za informiranje.

Za obisk mladincev iz Valjeva so oblikovali odbor za sprejem in sklenili, da se povabi tudi predstavniki iz Čelika, Metalservisa in Strojne tovarne Trbovlje.

Glede obdarovanja žensk ob njihovem prazniku je bilo lani sprejeto stališče, da bi sredstva za obdaritev namenili za bolniške postelje na ginekološkem oddelku Bolnice Jesenice. Člani predsedstva koordinacijskega sveta so sklenili, da bodo denar za obdaritev žensk namenili za tri bolniške postelje na ginekološkem oddelku jeseniške bolnice.

Za okrasitev volišč so namenili tri nagrade v skupni višini 3500 dinarjev.

Obravnavali so predlog za povečanje stanarin v samskih domovih in sklenili, da takega povečanja ne morejo sprejeti, ker ni izpolnjen trinajsti sklep razgovora o samskih domovih, da bi stanovalci domov plačevali polno stanarino, prehrano pa bi imeli regresirano. Poleg doslednega izpolnjevanja sklepov tega razgovora so člani predsedstva zahtevali tudi natančno razlago pojma ekonomska stanarina in vzrokov za tako visoko povečanje stroškov.

Dogovorili so se, da bodo predlog za reorganizacijo komisije za informiranje natančneje obravnavali vsi člani predsedstva ter ga dopolnili s pripombami in stališči dali v obravnavo na konferenco koordinacijskega sveta.

Lili

IZ OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS DELOVNE SKUPNOSTI KSI

V sredo, sedmega marca, so se mladi iz predsedstva osnovne organizacije ZSMS delovne skupnosti za kadrovske, splošne zadeve in informiranje pogovarjali o programu dela v letošnjem letu, poslušali poročilo o seji občinske konference ZSMS Jesenice, obravnavali predlog za podelitev bronzastega znaka ZSMS in tekoče zadeve.

V letošnjem letu bodo mladi celoviteje uresničevali naloge iz preteklega leta in se še bolj trudili, da bi v delo osnovne organizacije vključili čim več mladincev. Predlagali so, da bi pri sprejemu v delovno organizacijo sodeloval tudi mladinec, da bi mlade delavce seznanil o možnostih za aktivno delo v osnovnih organizacijah ZSMS.

Seznani so se z nadomestnimi volitvami v organe občinske konference ZSMS Jesenice in s programom dela, ki je v bistvu povzetek

nalog iz lanskega leta. Obravnavali so še pravilnik o podeljevanju priznanj občinske konference ZSMS, in sicer za priznanje meseca mladosti ter za bronasti in srebrni znak.

Zaradi aktivnega in večletnega dela na področju prostovoljnega mladinskega dela so Draginjo Hodža predlagali za bronasti znak občinske konference ZSMS Jesenice.

V marcu bodo sklicali sestanek s tekačicami, da bi se pogovorili o njihovih problemih, predvsem o oblikovanju osebnega dohodka. Zato bodo na pogovor povabili poleg članov izvršnega odbora sindikatov tudi predstavnika finančno-računovskega sektorja.

Ugotovili so, da lanske letošnje zahteve mladine po enotnem praznovanju dneva žena niso bile upoštevane, zato so ponovno zahtevali, da se vse ženske v Železarni za njihov skupni praznik enako obdari.

Lili

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

EPIDEMIOLOGIJA V VOJNI IN MIRU

Za njo obolijo tisti, ki imajo opravila z živalmi, mesom in kožami, še posebej, če imajo ranjeno kožo.

— Pri človeku je najpogostejši kožni vranični prisad, medtem ko sta črevesni in pljučni prisad, ki sta pogosto pri živalih, pri človeku redka.

— Ob pojavu vraničnega prisada v ljubljanskem živalskem vrtu ni prav nobenega vzroka za preplah. Bolezen pri živalih je mogoče uspešno zatreti s penicilinom, ljudi, ki so bili z njimi v stiku, pa preventivno cepiti in tako preprečiti morebitno okužbo.

Bolezen se s človeka na človeka ne prenaša.

— Vse živali razen perjadi je potrebno čimprej cepiti z vakcino proti antraksu.

Takšni so bili napotki za čimprejšnjo vzpostavitev normalnega stanja.

Poglejmo kako so se ti ukrepi uveljavili v praksi:

— Iz ljubljanskega živalskega vrta so takoj odpeljali okuženo meso in ga sežgali.

— Spraznili so tudi hladilnico mesa. V njej je bilo več kot 10.000 ton mesa, 385 kg skuš, 50 krapov, 6 turških rac in 10 turških kokoši. Vse to meso, pripravljeno za hrano živali, so odpeljali v kafilerijo (na sežigališče organskih odpadkov), kjer so vse sežgali. Uprava živalskega vrta je imela zaradi tega za 500.000 din škodo.

— Antraks zatirajo tako, da vsa trupla poginulih živali uničijo. Ker antraks povzroča bolezenske spremembe predvsem na vranici, krvavitve in otekline v podkožnem tkivu, na sluznicah in notranjih organih sumljivih živali (obolele za to boleznijo) ne smejo odpirati, ker se na zraku ustvarjajo zelo odporni kužni trosi.

— Cepljenje bo treba ponoviti vsako leto v naslednjih tridesetih letih.

— Veterinarski zavod Kamnik—Domžale in republiška veterinarska uprava sta ob pojavu okužbe z antraksom v vasi Klanec pri Komendi nemudoma ukrepala. UTOKOVO skladišče kož je trenutno zapечатeno, pregledali in razkužili pa so še skladišči KOTEKS TOBUSA v Kamniku in Šmartnem pri Litiji, kjer je bila koža okužene krave.

— Za prisilni zakol krave, katere meso je gospodar nato prodal živalskem vrtu v Ljubljani, je dežurni veterinar izdal napotnico, ker ni posumil v možnost okužbe, saj na tem območju niso zabeležili antraksa že petdeset let. Krava pa je bila shujšana po telitvi.

— Da preprečijo širjenje bolezni, so razkužili gospodarska poslopja in dvorišča pri lastniku okužene krave, najbližjih sosedih, osebah, ki so pomagale pri zakolu in pri mesarju.

— Zdravstvena in veterinarska služba SRS je na sestankih seznanila delavce živalskega vrta, kmete v Komendi in okolici ter delavce tovarne usnja Šmartno pri Litiji z boleznijo in preventivnimi ukrepi. Pregledali so tudi ljudi, ki so prišli v stik z okuženo kravo, vendar niso odkrili ničesar, kar bi opozarjalo na nevarnost. Pregled bodo še ponovili.

— Vse živali, ki naj bi bile okužene, so cepili. Ostale živali so po terapiji ozdravele. Vir okužbe so bile tri krave v občini Kamnik (naselja Klanec in Komenda).

— Trenutno (stanje konec maja 1983) ni novih primerov bolezni, vse sumljive živali pa so cepljene in zdravljene. V zaključni fazi je izvajanje dezinfekcije, anuliranje (zničenje) odpadkov ter uničenje okužene kože.

(Se nadaljuje)

OO ZSMS TOZD REMONTNE DELAVNICE

V torek, 6. marca, smo imeli mladi v TOZD Remontne delavnice programsko-volilno konferenco. Poleg članov ZSMS v TOZD so bili prisotni še vodja TOZD, član koordinacijskega sveta ZSMS v Železarni, sekretar osnovne organizacije zveze komunistov in predsednik občinske konference ZSMS Jesenice.

Po razpravi o dosedanjem delu in o programu za nadaljnje delo smo razrešili dolžnosti staro in izvolili novo predsedstvo OO ZSMS.

Za novega predsednika OO ZSMS TOZD Remontne delavnice je bil izvoljen Bojan Kos iz SRD.

T.

POHOD NA ARIHOVO PEČ

Pohod na Arihovo peč bo v NEDELJO, 18. MARCA, ob vsakem vremenu. Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred zdravstvenega doma na Jesenicah. Ta objava velja samo za tiste, ki so se že prijavili. Ponovnih prijav ne sprejemamo.

OK ZSMS Jesenice

PREGLED SESTANKOV SDS

V današnjem pregledu obravnavamo tiste sestanke SDS, od katerih smo zapisnike dobili do vključno 1. marca. SDS so obravnavale predvsem zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za februar. Pregled sestankov SDS, od katerih smo zapisnike prejeli kasneje, bomo objavili v prihodnjih številkah Železarnice. Kot običajno bomo povzeli predvsem tista mnenja, predloge in vprašanja SDS, ki se nanašajo na ožjo obratno problematiko.

Iz TOZD PLAVŽ smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, aglomeracija 1, 2 in 3 ter plavž 1, 2, 3 in 4. SDS vodstvo TOZD opozarja, da je program samoupravnih aktivnosti za mesec februar oziroma gradivo, ki ga je treba obravnavati na samoupravnih delovnih skupinah, preobsežno in da so razprave zaradi tega površne. Od CPSI pričakuje ustrezno ukrepanje. Vse tri SDS aglomeracije opozarjajo, da je treba dolgoročno zagotoviti ustrezne količine kvalitetnega koksa in rude, če hočejo izboljšati svoje poslovne rezultate, pa tudi da je treba zagotoviti delavce za tretjo izmeno aglomeracije. Prav zaradi pomanjkanja delavcev je aglomeracija 29. februarja prešla s triizmenskega na dvoizmensko delo. Popraviti je treba tudi stredo na objektu 30 in 13. SDS plavž 1 meni, da bi bilo poslovanje v minulem letu lahko boljše, če ne bi bilo treba zaradi pomanjkanja vložka prisilno ustavljati plavžev. Opozarja pa tudi, da je pri delu z zmanjšano posado večja možnost, da pride do neizvedbe in vprašuje, kdo bo v tem primeru odgovarjal za posledice. Meni tudi, da je potrebno poiskati ugodnejše rešitve za plačevanje nadur. SDS plavž 2 predlaga, da apnenice začnejo ponovno obratovati, kajti plavžni plin je na razpolago, medtem ko apna za gradnjo primanjkuje.

SDS elektropeči 1 (TOZD JEKLARNA) se je seznanila z izplačevanjem premij v letu 1983. S primerjalno poprečno analizo premij, tako piše v zapisniku, SDS ni prav nič zadovoljna. Za to nezadovoljstvo navaja več razlogov. Premalo je upoštevan asortiman, plan je bil že do sled zelo visoko postavljen in ga bo letos še težje dosegati, ker je za 1000 ton višji (na SM pečeh pa je isti), agregati so slabi, stari, tako da je z njimi že kar nevarno delati ter da morajo »za vsako ceno čakati kontiliv«, kar spet negativno vpliva na njihove premije.

Iz TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL smo prejeli zapisnika SDS bluming 1 ter adjustaža bluming 4. Na nobeno od sedmih oziroma šestih točk dnevnega reda nista imeli pripomb, kar po vsej verjetnosti potrjuje mnenje SDS vodstvo TOZD Plavž, da je gradivo za mesec februar preobsežno in da so zato razprave površne.

Iz TOZD VRATNI PODBOJI smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzorčna delavnica, adjustaža ter proizvodna linija. Obravnavanje obširnega dnevnega reda se je tudi na sestankih teh SDS končalo z eno samo pripombo oziroma s priporočilom SIS, naj se ponašajo čim bolj racionalno in da naj koristijo čimveč svojih notranjih rezerv. Glasovali so tudi proti sporazumu o socialnovarstvenih pomočeh, češ, naj se le-ta dodela in da naj bi bilo osnovno vodilo za pomoči delo.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, hladna predelava 1, 2 in 3, adjustaža 1 in 3. Sestale so se predvsem kot sindikalne skupine in obravnavale predlog evidentiranih kandidatov za vodilne družbene funkcije v občini, republiki in federaciji.

V TOZD JEKLOVLEK so se SDS vodstvo TOZD, rezalnica 2, oplaševalnica 2, izdelava taljenih praškov ter transport in skladiščenje sestala na enem, SDS rezalnica 1 ter oplaševalnica 1 pa na drugem zboru. Dnevni red je obsegal osem točk, nekaj pripomb pa je bilo izrečenih le v zvezi z nadurnim sobotnim delom na prvem od omenjenih zborov. Rečeno je bilo, da je nadurno delo slabo vrednoteno ter da med rednim tedenskim delom prihaja do nepotrebnih zastojev zaradi pomanjkljive dobave vodnega stekla in pomanjkanja kartonskih zabojev št. 2. Pomanjkanje je trajalo tri dni. To pa je zmanjšalo proizvodnjo na liniji 1 ter povečalo število proizvodnih ur. Do zastojev prihaja tudi zaradi tehnoloških težav z elektrotopi Emona C.

SDS žebljarna 3 (TOZD ŽEBLJARNA) se je sestala z namenom, da bi se pojasnilo, zakaj je v zadnjih dveh mesecih tako padla proizvodnja, kljub vsem dobrim pogojem dela. Vodja TOZD, ki je na sestanku podal uvodno pojasnilo, je obenem izrazil tudi željo, da bi vsak posa-

meznik povedal, v čem je po njegovem mnenju vzrok za tako nizko storilnost v zadnjih dveh mesecih, ki jo je mogoče primerjati le z letom 1976. Prvi razpravljalci — Petrovski je navajal, da je to moč pojasniti z veliko odsotnostjo ter da je tudi več strojev v popravilu. Kljub temu pa, je menil, da bi se dalo več narediti, če bi bili posamezniki bolj zainteresirani za dobro in vestno delo. Po njegovem mnenju so za veliko stvari krivi posamezniki — žebljari, delno pa tudi vozniki vilicarjev, ki svoja dela na opravljajo tako, kot bi ga morali. Podobnega mnenja je bil tudi naslednji razpravljalci, Kusterle, ki pa je k temu dodal še to, da tudi žica ni take kvalitete, kot bi morala biti, ter da so odvijalci iz Zenice preveč naloženi in v sredini stisnjeni in da bi bilo treba razmisliti o drugačnem načinu podajanja žice v žebljarski stroj. Podobnega mnenja so bili tudi ostali razpravljalci, obenem pa so tudi soglašali, da bi se dalo z bolj vestnim delom več narediti. Sklenjeno je bilo, da naj o ukrepih za bolj vestno delo razpravljajo tudi družbenopolitične organizacije v TOZD, ki naj sprejmejo tudi ustrezna napolila za boljše delo.

SDS strugarna valjev Javornik in Bela (TOZD STROJNE DELAVNICE) k obravnavanim šestim točkam dnevnega reda nista imeli nobenih pripomb.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje plavž 1, 2 in 3, vzdrževanje Jeklarne 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje HVŽ 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje Bela 3 in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. SDS vzdrževanje plavž 1 opozarja na slabo kvaliteto matic, predlagajo pa tudi, da bi se uvedla registrska blagajna. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 opozarja, da bi bilo treba v poslovnem poročilu poročati tudi o delu tujih storitvenih delovnih organizacij v Železarni, kajti njihovo delo je treba upoštevati pri planiranju ur. SDS sta na sestanku predlagali, da bi šest sodelavcev odklovali za prizadevanost in minulo delo. Nadalje opozarja, da je nadurno delo preslabo plačano in da je treba doseči, da se bo štelo tudi v pokojninsko osnovo. Če se nadurno delo ne bo ustrezno plačalo, ga ne bodo opravljali, pravijo. Menijo tudi, da bi morala biti za vsa njihova dela priznana benifikacija, saj vsi delajo pod enakimi pogoji. Zanima jih tudi, do kdaj se bo še pisal dopust na proste sobote in zakaj se njihove plačilne skupine (na primer skupinovodje) ne enačijo z drugimi oddelki oziroma TOZD. Tudi SDS vzdrževanje HVŽ 1 in 2

ugotavlja, da v Železarni dela preveč tujih firm ter da bi bilo treba rešitve iskati pri domačih vzdrževalnih organizacijah. Pri tem pa bi bilo seveda treba reševati tudi vprašanje dohodkovnih odnosov, tako da bi bile TOZD še bolj zainteresirane reševati dodatne naloge in nepredvidena dela. SDS zahtevata, da se reši tudi vprašanje kadrovske nezasedenosti določenih del, sicer bo njihov oddelki težko izpolnjeval vse svoje naloge. Na vprašanje prisotnosti tujih firm v Železarni in na grajevanje njihovih delavcev v primerjavi z našimi vzdrževalci opozarja tudi SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2. Skupini obenem omenjata tudi že kar kritično pomanjkanje ključavničarjev ter pomanjkanje rezervnih delov. SDS vzdrževanje Bela 3 opozarja, da jim na dnini manjkata strugar in varilec. Menijo tudi, da se na posameznih dneh otežkočene dodatke piše karpavšalno ter predlagajo, da naj o tem vprašanje razpravlja in do njega zavzame svoje stališče samoupravna delavska kontrola. Na sestanku SDS Bela 5 so žerjavovodje postavili vprašanje, zakaj lahko napredujejo le do sedme plačilne skupine, naprej pa ne. Zanima jih tudi, koliko se je povečal davek na nadurno delo, oziroma če je res, da je nadura le 20 % več vredna kot navadna delovna ura. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 pa sta sklenili, a je treba organizirati sestanek, na katerem se bodo pogovorili o neustreznih pogojih, v katerih vsak dan delajo. Na sestanku so sklenili povabiti predsednika poslovnega odbora ŽJ, vodjo TOZD HVB, vodjo TOZD Vzdrževanje, predsednika tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata, pa tudi predsednika IO OOS TOZD Vzdrževanje. Tako je bilo sklenjeno na sestanku dne 23. februarja, na naslednjem sestanku iz ene v drugo TOZD. Menijo, da bi bilo boljše pospešiti delo v zvezi z nagradjevanjem teh kadrov, ker bi se želja po prestopih tako bistveno zmanjšala. V zvezi s poslovanjem v minulem letu pa jih je zanimalo, zakaj imajo v TOZD, ki imajo izgube, najvišje osebne dohodke, kako da nas obremenjujejo medfazne zaloge, zakaj TIDN iz leta v leto tako prekoračuje planirane ure, zakaj se za vzdrževanje HVB planirajo ure tako, da so vedno pod planom in zakaj se razlika med osebnimi dohodki vzdrže-

valcev v primerjavi z osebnimi dohodki v proizvodnih TOZD iz meseca v mesec manjšajo.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD ter PIV-energie 1 in 3. SDS vodstvo TOZD meni, da morajo v letu 1984 zaradi ogromnega povečanja stroškov vsi delavci prirediti štedilni električno energijo, razčistiti pa je potrebno tudi prikaz IV sredstev v letu 1983 v zaključnem računu. Omenjene SDS so imele tudi več pripomb v zvezi z zadevami, ki jih je bilo treba obravnavati po programu samoupravnih aktivnosti.

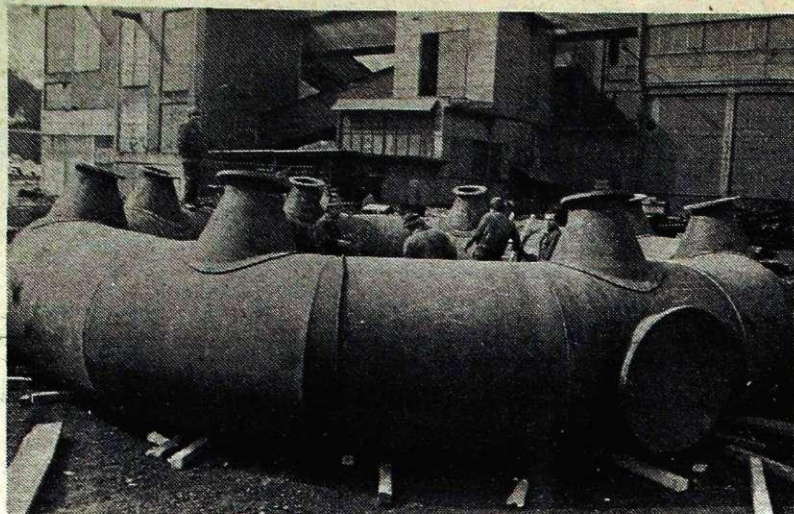
Iz TOZD DRUŽBENA PREHRANA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, samski domovi, restavracije ŽJ, samopostrežna restavracija ter kantine. SDS so predvsem obravnavale predlog evidentiranih možnih kandidatov za vodilne družbene funkcije v občini, republiki in zvezi.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE smo prejeli zapisnike SDS prodaja, računovodstvo prihodkov in odhodkov ter računovodstvo osebnih dohodkov. Obravnavale so zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti. Pripomb ali predlogov v zvezi z njimi ni bilo.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE smo prejeli zapisnike SDS oddelki za zdravstveno in socialno varstvo, oddelki splošne administracije — čistilke ter PGRČ. SDS oddelki za zdravstveno in socialno varstvo omenja, da v poslovnem poročilu ni omenjeno delo na področju urejanja razvida del in nalog, čeprav je znano, da je bilo v letu 1983 to delo v programu. Pripombe imajo tudi na to, da sektorji v poročilih navajajo preveč podatkov o stalnih delih in kadrovski problematiki ter da sestavljajo, kot je bilo že velikokrat ugotovljeno, poročila vsak na svoj način, brez vsebinske povezave. Prosijo tudi za odobritev nabave čevljev za zdravstvene delavce in nekaterih delovnih sredstev (dinamometer, rjuhe, komprese). Zanima jih tudi, kako je z nabavo zaščitnih sredstev za delavke, ki delajo na terenu. SDS gasilci pa opozarja, da je gasilsko preventivno težko poslednje opravljati zaradi pomanjkanja kadra. Sedanja stavež je 38 članov (po normativu pa bi jih morali imeti 45), kar je skrajna meja za intervencijske skupine.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR TER NOVOGRADNJE smo prejeli zapisnike SDS oddelki za ekonomske analize in planiranje, organizacija dela, energetsko gospodarstvo, mehanika preskuševalnica, mehanična delavnica, glavni laboratorij, tehnološki laboratorij, laboratorij jeklarne, laboratorij za vhodno kontrolo surovin ter operativna novogradnja. SDS organizacija dela v zvezi s poslovnim poročilom za leto 1983 opozarja, da se njihove pobude večkrat niso realizirale, rezultat tega pa je veliko nedokončanih nalog. Glede na veliko delitev dela v Železarni vseh nalog ne morejo reševati samostojno ampak le v dobri povezavi z ostalimi subjekti v Železarni. Ugotavljajo tudi, da večje organizacijske spremembe naletijo v Železarni na odpor, kar jih še posebej obremenjuje. Vsiljuje se jim mnenje, da v Železarni ni večje pripravljenosti za uvajanje sprememb. SDS glavni laboratorij je na sestanku razpravljala tudi o vrednotenju delovnih nalog. Analitski kader v glavnem laboratoriju se s predlaganimi spremembami kategorij po novem vrednotenju ne strinja, ker ugotavlja, da se »od povprečno višje kategorije za 1,6 dobili le 1,12 kategorije«. Tudi SDS laboratorij jeklarne se ni strinjala s predlaganim vrednotenjem delovnih nalog analitika I. Zahtevala je, da naj se upoštevajo točke, ki jih je dalo vrednotenje nalog in participacija pri nalogah analitika za specifične analize in vodjo izmene. SDS laboratorij za vhodno kontrolo surovin meni, da bi bilo čimprej potrebno najti ustrezen način stimulacije za dodatno opravljeno delo ob veliki bolniški odsotnosti (okrog 20 % v januarju in februarju), kajti v delovni skupnosti ne pišejo ur za manjkajoče delavce.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

Krožni vod za vroči zrak za plavž 2 (foto S. Kokač)

GOSPODARSKA GIBANJA NA GORENJSKEM

V letu 1983 je bila na Gorenjskem industrijska proizvodnja za 2,6 % večja kot leta 1982. To je sicer nekoliko manjša rast kot v Sloveniji, kjer je znašala 3,7 %, vendar večja kot v celotni Jugoslaviji, kjer se je povečala za 1,3 %. Družbeni proizvod je v letu 1983 narasel na 2–3 %, zaposlenost se je na Gorenjskem v industriji povečala za 0,7 %, kar pomeni, da je produktivnost narasla za slabe 2 %.

Gradbeništvo je tudi na Gorenjskem, kot v Jugoslaviji in Sloveniji, zabeležilo občuten padec – ocenjujejo za okoli 15 %. Ocene kažejo, da je družbeni proizvod nominalno višji za 42 do 44 %, dohodek za 41 do 42 % in čisti dohodek za 34 do 36 %. Za skupno porabo je bilo porabljeno 32 % več sredstev kot leta 1982.

Osebnih dohodkov so se povečali za okoli 29–31 % in so realno zaostali

za 8 %. Naložbe, ki na Gorenjskem zelo zaostajajo, so sicer glede na prejšnje leto za 30 % večje, realno pa so za 10 % nižje, saj predstavljajo le 80 % amortizacije. Izgube so znašale 360 milij. din ali 56 % več kot leta 1982.

Indeks industrijske proizvodnje je bil po posameznih občinah takle:

UGODNI PROIZVODNI REZULTATI V FEBRUARJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

vala dobro. Načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 105,7 %.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Dne 16. in 17. februarja zaradi pomanjkanja vložka ni obratovala valjavka proga, medtem ko je delo v adjustaži potekalo normalno. Za februar načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 103 %.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Nekaj težav so imeli v prvi polovici meseca zaradi zastojev zaradi mehanskih okvar na valjavskem ogrudju Sendzimir. Načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 105,9 %. Izredno visoka je bila v tem mesecu tudi odprema. Dinamo kvalitete so izdelali 2.420 ton in nerjavnih jekel 114 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo so dosegli 100,8 %. Dinamo jekel so izdelali 497 ton in kvalitetnih jekel 234 ton.

TOZD ŽIČARNA

Zaradi odsotnosti in premajhnega števila delavcev so načrtovano skupno proizvodnjo dosegli 94,7 %. Zelo visoka je bila proizvodnja patentirane in VAC žice, in sicer 1.220 oziroma 673 ton. Zaradi težav pri luženju, pobakrenju in remonta stroja so EPP žice izdelali samo 5 ton.

TOZD PROFILARNA

Zaradi z januarja prestavljenega remonta oblikovalne proge Rossi so načrtovano skupno proizvodnjo dosegli le 84,8 %.

TOZD VRATNI PODBOJI

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo so dosegli 106,2 %.

TOZD JEKLOVLEK

Načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 103,2 %.

TOZD ELEKTRODE

Imeli so nekaj težav zaradi okvar naprav, pomanjkanja embalaže, vodnega stekla in glinice. Gospodarski načrt skupne proizvodnje so tako dosegli 97,6 %.

Dopisujte

	1983/84	januar 84/83	januar 84 december 83
Jesenice	99,8	99,0	99,2
Kranj	104,7	100,6	99,5
Radovljica	97,3	116,8	89,9
Škofja Loka	104,6	100,8	90,1
Tržič	100,8	103,0	92,8

Vzrok padca proizvodnje v januarju glede na december je neizgotovljena gotova proizvodnja, kar se kaže v naslednjih mesecih.

Po panogah so podatki vsaj za tekočo proizvodnjo manj zanesljivi, dajejo pa naslednjo sliko:

	leto 83/82	januar 84/83	januar 84 december 83
črna metalurgija	102,5	102,3	105,4
kovinska predelava	100,9	105,7	90,7
proizv. elektr. strojev in aparatov	103,3	96,6	88,3
predelava kemičnih izdelkov	96,3	100,3	94,1
proizv. končnih lesnih izdelkov	98,6	84,6	109,1
proizv. usnjene obutve in galanterije	103,7	104,7	94,2
predelava kavnika	106,3	107,1	89,2
proizvodnja živilskih izdelkov	108,4	122,5	96,7

Na področju ekonomskih odnosov s tujino rezultati izvoza zajemajo le fizični izvoz, nišo pa vštete storitve, ki dajejo na Gorenjskem s predelavo nekaterih materialov, predvsem pri čevljarstvu, pomemben delež pri izvozu. Glede na razporeditev je 65 % vrednosti izvoza na konvertibilno področje. Konvertibilni izvoz je narasel za 8 %, v celoti pa plan ni bil izpolnjen in je tudi za 3 % manjši kot leta 1982.

V prvih mesecih letošnjega leta izvoz zopet narašča. V januarju je bilo na konvertibilno področje za 25 % več izvoza kot v januarju lani. Uvoz

je lani narasel za 10 % v primerjavi z letom 1982. Tudi v januarju je večji za 5 % v primerjavi z januarjem lani. Največji del uvoza odpade na reprovizivni in le manjši del na opremo. Pri pokrivanju uvoza z izvozom ni bistvenih sprememb, kar kaže, da je ob veliki izvozni aktivnosti Gorenjska tudi precej odvisna od uvoza. Žal pa niso prikazane druge relacije medsebojnega povezovanja, ki bi pokazale tudi posreden izvoz, kar velja predvsem za železarno Jesenice, Savo Kranj in tudi druge.

Po posameznih občinah so rezultati naslednji:

Izvoz:	konvertibilni		kliring		celotni	
	83/82	I. 84/83	83/82	I. 84/83	83/82	I. 84/83
Jesenice	98,5	163	84,9	101	92,7	130
Kranj	117,9	83	129,1	390	119,8	117
Radovljica	81,8	75	99,3	31	85,2	56
Šk. Loka	114,8	107	91,8	135	110,4	113
Tržič	138,4	66	126,9	12	134,6	35
Gorenjska	114,0	98	106,0	122	110,0	105

Pokrivanje uvoza z izvozom znaša na Gorenjskem:

	konvertibilno		klirinško		celotno	
	83/82	I. 84/83	83/82	I. 84/83	83/82	I. 84/83
	92,2	99,1	171,1	97,1	110,1	98,4

Od celotnega konvertibilnega izvoza na Gorenjskem v vrednosti okoli 184 milij. dolarjev je priliv deviz v letu 1983 znašal okoli 156 milij. dolarjev.

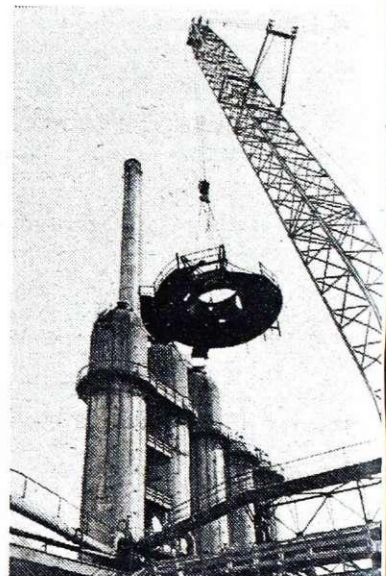
Glavni del, to je prek 90 %, je od izvoza blaga, od turizma pa smo dobili okrog 6 milij. dolarjev, 4,7 milij. dolarjev pa je gorenjska industrija

dobila od predelavnih poslov. Za izvajanje investicijskih del v tujini so znašali prilivi prek milijon dolarjev. Ostali priliv se nanaša na druge storitve, kot so zastopniške dejavnosti, letališke storitve, PTT storitve itd.

Iz konvertibilnega plačila smo uvozili za več kot 198,6 milij. dolarjev, od tega je prek 148 milij. dolarjev odliva, ki smo jih izdali v glavnem za reprovizivni (74 %). Za opremo smo plačali le 2,63 milij. dolarjev, za rezervne dele pa prek 10,5 milij. dolarjev. Za obresti in odplačila kreditov pa je bilo okoli 15 milij. dolarjev odliva. Licence, patenti in projekti pa so stali 481 tisoč dolarjev. Za promet (pomorski, železniški, rečni, letalski, cestni in poštni) pa je bilo plačano okoli 1,84 milij. dolarjev.

Za primerjavo navajamo, da je Železarna Jesenice v letu 1983 izvozila v vrednosti 27,4 milij. dolarjev, od tega na konvertibilno tržišče za 16,96 milij. dolarjev svojih izdelkov. Uvozila pa skupno s konvertibilnega in klirinškega področja v vrednosti 47,28 milij. dolarjev, od tega le za 1,4 milij. dolarjev opreme, ostalo je reprovizivni in rezervni deli, kar izvi- ra več kot 50 % s konvertibilnega področja.

N. Š.

Med remontom plavža 2 (foto S. Kokač)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMA V FEBRUARJU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	14.000	14.000	14.435,8	103,1	103,1	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA	37.700	37.700	37.653,4	99,9	99,9	—	—	—	—	—	—	
— SM	25.700	25.700	26.762,1	104,1	104,1	—	—	—	—	—	—	
— EL	12.000	12.000	10.891,3	90,8	90,8	—	—	—	—	—	—	
— ASEA	4.050	4.050	4.097,1	101,2	101,2	—	—	—	—	—	—	
— LM	7.800	7.800	6.583,7	84,4	84,4	—	—	—	—	—	—	
— BBC	150	150	210,5	140,3	140,3	—	—	—	—	—	—	
LIVARNA	160	160	160,4	100,3	100,3	50	50	70,0	140,0	140,0	30,7	
— jeklo	157	157	158,0	100,6	100,6	50	50	70,3	140,6	140,6	30,7	
— kovino	3	3	2,4	80,0	80,0	—	—	—0,3	—	—	—	
BLUMING-ŠTEKEL	30.700	30.700	29.179,5	95,1	95,1	3.920	3.920	5.845,4	149,1	149,1	5.494,8	
— Bluming	17.600	17.600	15.119,4	85,9	85,9	300	300	418,6	139,5	139,5	375,5	
— Štekel	10.200	10.200	11.467,4	112,4	112,4	1.220	1.220	2.919,6	239,3	239,3	2.833,2	
— Štekel storitve	500	500	85,5	17,1	17,1	—	—	—	—	—	—	
— Termična obdelava	2.400	2.400	2.507,2	104,5	104,5	2.400	2.400	2.507,2	104,5	104,5	2.286,1	
VALJARNA ŽICE	9.340	9.340	9.870,4	105,7	105,7	2.040	1.900	1.957,0	95,9	103,0	2.096,0	
— Valjarna žice	9.340	9.340	9.870,4	105,7	105,7	—	—	—	—	—	—	
— Valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	6.150	6.150	6.331,6	103,0	103,0	5.320	5.320	5.886,2	110,7	110,7	6.653,1	
— Valjarna debele pločevine	5.490	5.490	5.115,3	111,4	111,4	—	—	—	—	—	—	
— Valjarna debele pločevine storitve	660	660	216,3	32,8	32,8	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA BELA	8.300	8.300	8.788,0	105,9	105,9	6.710	6.310	7.364,4	109,8	116,7	8.436,5	
— Hladna valjarna Bela	6.850	6.450	7.393,1	107,9	114,6	—	—	—	—	—	—	
— Hladna valjarna Bela storitve	1.450	1.850	1.394,9	96,2	75,4	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.550	2.550	2.569,5	100,8	100,8	2.150	1.750	1.811,8	84,3	103,5	1.889,5	
— Hladna valjarna Jesenice	2.340	1.950	1.940,2	82,9	99,5	—	—	—	—	—	—	
— Hladna valjarna Jesenice storitve	210	600	629,3	299,7	104,9	—	—	—	—	—	—	
ŽIČARNA	4.620	4.620	4.374,2	94,7	94,7	3.200	3.200	3.302,0	103,2	103,2	3.097,5	
— Žičarna	4.620	4.620	4.374,2	94,7	94,7	—	—	—	—	—	—	
— Žičarna storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
PROFILARNA	1.730	1.730	1.467,6	84,8	84,8	1.480	1.480	1.185,9	80,1	80,1	1.241,7	
— HOP	1.525	1.525	1.375,1	90,2	90,2	1.415	1.415	1.162,6	82,2	82,2	1.212,4	
— HOP storitve	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— ronđele	45	45	22,1	49,1	49,1	45	45	22,1	49,1	49,1	28,1	
— ronđele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— diski storitve	100	100	69,2	69,2	69,2	—	—	—	—	—	—	
— deli za cestno ograjo	40	40	1,2	3,0	3,0	20	20	1,2	6,0	6,0	1,2	
SKLADIŠČE 38	130	130	—	—	—	130	130	—	—	—	—	
VRATNI PODBOJI	110	110	116,8	106,2	106,2	110	110	116,8	106,2	106,2	114,6	
JEKLOVLEK	1.990	1.990	2.053,0	103,2	103,2	1.970	1.970	2.044,6	103,8	103,8	2.099,9	
ELEKTRODE	1.920	1.920	1.872,9	97,6	97,6	1.720	1.720	1.775,0	103,2	103,2	1.715,4	
— elektrode + varilna žica	1.540	1.540	1.463,7	95,1	95,1	1.540	1.540	1.459,2	94,8	94,8	1.419,1	
— varilna žica storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— varilni prašek	70	70	70,8	101,2	101,2	70	70	70,8	101,2	101,2	51,3	
— suha el. masa	50	50	—	—	—	50	50	—	—	—	—	
OGNJEVZDRŽNI MATERIAL	260	260	338,4	130,2	130,2	60	60	245,0	408,3	408,3	245,0	
ŽEKLARNA	1.030	1.030	869,9	84,5	84,5	1.030	1.030	869,6	84,4	84,4	694,6	
MONTER DRAVOGRAD	1.180	1.062	747,0	63,3	70,3	1.180	1.062	747,0	63,3	70,3	747,0	
SKUPAJ:	121.610	121.492	120.490,0	99,1	99,2	31.010	29.952	32.975,7	106,3	110,1	34.311,3	
ELEKTRODE ZAGREB						100	100	—	—	—	—	
SKUPAJ						31.110	30.052	32.975,7	106,0	109,7	34.311,3	
Storitve						2.440	3.230	2.309,7	94,7	71,5	2.309,7	
SKUPAJ						33.550	33.282	35.285,4	105,2	106,0	36.621,0	

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V LETU 1983

VRSTA PRISPEVKA	I. - XII. 1982				I. - XII. 1983				Indeks
	osnova	stopnja v %	vir	znesek	osnova	stopnja v %	vir	znesek	
I. PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA				420.247.680				554.550.279	132
Zveza skupn. otroš. varstva SRS	bruto OD	1,05	OD	15.898.562	bruto OD	1,01	OD	19.720.542	124
Skupnost zdravstvenega varstva	"	1,16	"	17.042.938	"	1,05	"	19.832.988	116
Skupnost pokoj. in invalid. zavar. SRS	"	11,34	"	169.239.616	"	12,78	"	242.245.698	143
Občinska skupnost otroš. varstva (po del. mestu)	"	1,26	"	18.886.870	"	0,83	"	16.210.122	86
Dodatni prisp. solidar. za črno gorč (po delovnem mestu)	"	0,80	"	12.425.417	"	0,80	"	15.870.359	128
Skupnost otroškega varstva občine (po domicilu)	"	1,07	"		"	1,18	"		
Temeljna izobraževalna skupnost	"	5,77	"		"	5,35	"		
Kulturna skupnost občine	"	0,42	"		"	0,38	"		
Kulturna skupnost SRS	"	0,56	"	168.506.994	"	0,52	"	222.499.507	132
Telesno kulturna skupnost občine	"	0,58	"		"	0,54	"		
Skupnost social. varstva občine	"	0,61	"		"	0,57	"		
Posebni republiški davek iz OD	"	1,40	"		"	1,78	"		
Občinski davek iz OD	"	0,40	"		"	1,30	"		
Republ. davek iz OD na dopolnil. delo	"	18,33	"	12.836.129	"	18,33	"	12.569.712	98
Davek za pogodbeno delo	"	SOB Jes. 40%	"	5.411.154	"	SOB Jes. 40%	"	5.601.351	104
	"	SOB Rad. 40%	"		"	SOB Rad. 40%	"		
II. PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA				766.806.426				946.186.217	123
1. Prisp. za sploš. družbene potrebe				185.833.433				222.181.818	120
Davek iz dohodka republiki	osnova za izrač. davka	TOZD DSSS 3,25	dohodek	29.854.450	osnova za izrač. davka	TOZD DSSS 2,60	dohodek	21.152.365	71
Prispevek za solidar. iz dohodka	"	0,2	"	2.660.294	"	0,2	dohodek	3.433.687	129
Prispevek za SLO in DS	dohodek	0,18	"	6.321.085	dohodek	0,18	"	8.346.232	132
Prispevek za zaklonišča	nab. vred. posl. zgradb	0,03	"	1.253.022	nab. vred. posl. zgradb	0,03	"	1.877.534	150
Prispevek za uporabo mest. zemlj.	od m ² zemlj.	odvis. od vrste zemlj.	"	6.163.866	od m ² zemlj.	odvisno od vrste zemlj.	"	7.060.303	115
Prispevek za solidar. štipend.	bruto OD	0,50	"	6.450.736	bruto OD	0,50	"	9.849.164	153
Prispevek za SISEOT	real. uvoz	0,03	"	581.250	realiz. uvoz	0,03	"	717.142	123
Prispevek za pospeševanje konvert. deviz. priliva od izvoza blaga	-	-	-	-	osnova za izračun davka	2,8	dohodek	39.721.924	-
Del čistega dohodka za PS-za posoj. skladu federac. za kreditir. hitrejšega razvoja	posl. sklad	1,3 2,1 4,2 (4,8)	lastna sr.	132.506.186	posl. sklad	1,3 2,1 4,2 (4,8)	lastna sred.	129.967.394	98
Druga plačila iz doh. po predp. drugih republik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- prisp. za gozdar. (SR Hrvatska)	od m ² zemlj.	3,71 din/m ²	dohodek	42.544	od m ² zemlj.	3,71 din/m ²	dohodek	56.073	132
2. Prispevki za skupno potrošnjo na področju socialne varnosti				171.706.597				189.521.504	110
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokojninsko zavarovanje	posl. sklad	0,27 oz. 1,27	dohodek	36.170.520	posl. sklad	0,27 oz. 1,27	dohodek	35.813.265	99
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokojn. zavar. (nesreče pri delu)	bruto OD	0,80	"	12.447.340	bruto OD	0,80	"	17.119.840	138
Prispevek iz dohodka za dobo, ki se šteje s poveč.	"	3,50 in 5,20	"	12.483.810	"	3,50 in 5,20	"	16.000.450	128
Starostno zavarovanje kmetov	"	0,52, 0,44	"	7.532.915	"	0,58	"	10.252.035	136
Prispevek iz dohodka za zaposlov. in social. varnost	"	0,19	"	2.996.432	"	0,21	"	4.221.768	141
Stanovanjski prispevek	"	1,055	"		"	1,055	"		
- za solidar. gradnjo	"	0,292	"	20.784.876	"	0,292	"	26.592.747	128
- za gradnjo študent. domov	"	0,003	"		"	0,003	"		
- za bival. prostore MDA	"	0,003	"		"	0,003	"		
- za sofinanc. kadrov. stanov. manj razvitih	"	0,025	čisti doh.	384.905	bruto OD	0,025	čisti doh.	492.461	128
- za vzajem. združ. sredstev	"	1,750	"	26.943.349	"	1,750	"	34.472.078	128
- za lastno stanov. gradnjo	"	2,075	"	31.947.390	"	2,075	"	40.874.033	128
Prispevek za komunalno dejavnost iz sklada skup. porabe za ostale namene	bruto OD	1,30	"	20.015.060	"	1,30	"	3.682.827	18
3. Prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbenih dejavnostih				219.544.154				252.720.614	115
Prispevki iz doh. republiški izobraževal. skupnosti	dohodek	0,30 + 1,40	dohodek	57.943.281	dohodek	0,22 + 1,17	dohodek	64.421.609	111
Prispevek iz dohodka republ. in občinske razisk. skupnosti	"	0,28 + 0,14	"	14.749.199	"	0,28 + 0,13	"	19.650.909	133
Prispevek iz dohodka za zdravstvo	bruto OD	9,00 oz. 9,70	"	146.851.674	bruto OD	+ 0,014 8,62	"	168.648.096	115
4. Prispevki za skupno družb. reprod. na področju infrastrukture				105.860.220				151.901.731	143
Združevanje sred. za razvoj mag. in reg. cest v SRS	ČD povečan za amort. nad min. in zmanjš. za OD	3,47	lastna sredstva	7.307.857	ČD povečan za amort. nad min. in zmanjš. za OD	3,47	lastna sredstva	9.741.364	133
Združev. sred. za financiranje luške infrastrukture	"	0,92	"	1.937.214	"	0,92	"	2.582.106	133
Združev. sred. za financ. razvoja železnice	"	2,13	"	4.486.155	"	2,13	"	5.980.257	133
Združev. sred. za razvoj naftnoplinskega gospodarstva	"	1,87	"	3.938.138	"	1,87	"	5.249.472	133
Združevanje sred. za financ. gradnje elektroener. objektov	"				"				
- S k u p a j				87.515.698				127.608.121	146
	ČD poveč. za amort. nad min. in zmanjš. za OD	2,11	lastna sredstva	4.442.848	ČD poveč. za amort. nad min. in zmanjš. za OD	2,11	lastna sredstva	5.921.793	
	odjem na 110 kv (faktur. poraba)	20,0	lastna sredstva	78.268.021	odjem na 110 kv (faktur. poraba)	20,0	lastna sredstva	117.730.065	
	odjem 1-35 kv (faktur. poraba)	35,0	"	4.075.242	odjem 1-35 kv (faktur. poraba)	35,0	"	3.065.587	
	poseb. odjem (faktur. poraba)	48,0	"	729.587	posebni odjem (faktur. poraba)	48,0	"	890.676	
Združevanje sred. za razvoj PTT	vred. impulza	-	"	675.158	vred. impulza	-	"	740.411	110
5. Prispevki za skupno družb. reprod. na drugih področjih				73.876.275				102.803.487	139
Vodni prispevek SRS - splošni	osnova za izračun davka	1,04	dohodek	10.457.039	osnova za izračun davka	1,04	dohodek	11.195.917	107
- za onesnaženo vodo	količina 1) izkorišč. 2) onesnaž. v.	1) 0,19 din/m ³ 2) 58,73 din/E	"	10.921.996	količina 1) izkoriščena 2) onesnaž. v.	1) 0,22 din/m ³ 2) 68,60 din/E	"	9.761.284	89
Prispevek za usposabljanje zemlj. za družb. organiz. kmet. proizvod.	dohodek	0,3	dohodek	10.535.142	dohodek	0,3	dohodek	13.903.944	132
Prispevek za pokritje dela stroškov infrastrukture ŽTP	osnova za plačilo davka brez davč. olajšav	1,30	"	37.343.237	osnova za plačilo davka brez davč. olajšav	1,80	"	62.538.675	167
Prispevek za požarno varnost občine Jesenice	bruto OD	0,30	"	11.525.861	bruto OD	0,27	"	5.403.667	117
6. Prispevki za ostala financiranja				9.985.747				27.057.063	271
Prispevek za SIS komunal. Jes.	bruto OD	0,54 oz. 0,2	dohodek	9.985.747	bruto OD	1,48	dohodek	27.057.063	271
SKUPAJ DRUŽBENE OBVEZNOSTI OD TEGA:				1.187.054.106				1.500.736.496	126
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V OD				420.247.680				554.550.279	132
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V DOHODKU				449.149.316				584.795.693	130
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V AKUMULACIJI				238.366.406				281.869.125	118
STANOVANJSKI PRISPEVEK IZ ČISTEGA DOHODKA				79.290.704				79.521.399	100

23 % oziroma za 179,4 milijona dinarjev. Prispevki za splošne družbene potrebe (pod točko 1) so glede na leto 1982 višji za 20 % in znašajo 222,2 milijona dinarjev. Povečanje je predvsem zaradi višjih osnov za obračun teh obveznosti in novega prispevka za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva od izvoza blaga domače proizvodnje in storitev, ki je začel veljati s 1. januarjem 1983. S tem prispevkom naj bi se zagotovila potrebna sredstva za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva za uresničitev izvoznih obveznosti iz dogovora o temeljih družbenega plana SRS za obdobje 1981-1985. Zavežanci tega prispevka so TOZD s področja gospodarstva. Prispevek se obračunava po 2,8 % prispevni stopnji od osnove, od katere se obračunava davek iz dohodka temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

Zavežanci, ki so z zaključnim računom izkazali izgubo, ne obračunavajo in plačujejo prispevka za obdobje, v katerem so poslovali z izgubo. V letu 1983 je ta prispevek znašal 39,7 milijona dinarjev.

Prispevek za solidarnost iz dohodka je višji za 29 % oziroma za 0,8 milijona dinarjev. Prispevek obračunavamo po prispevni stopnji 0,2 % od osnove za davek iz dohodka temeljnih organizacij brez davčnih olajšav. Prispevek je namenjen odpravljanju posledic naravnih nesreč.

Davek iz dohodka republiki je za 29 % oziroma za 8,7 milijona dinarjev nižji kot v letu 1982. Zmanjšala se je stopnja za izračun davka od 3,25 % na 2,60 % ter osnova za izračun davka, in sicer zaradi upoštevanja davčnih olajšav (delež izvoza na konvertibilno področje v celotnem prihodku, vlaganja v razvoj surovinske dejavnosti, stanovanjsko izgradnjo in program ljudske obrambe).

Posojilo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin obračunavamo temeljne organizacije od poslovnega sklada po prispevnih stopnjah 1,3 %, 2,1 %, 4,2 % oziroma 4,8 %. Obračunana obveznost v letu 1983 je znašala 144,4 milijona dinarjev, ki pa je bila zmanjšana za 10 %, zaradi že izpolnjenih obveznosti do sklada federacije v letu 1983. Zmanjšana obveznost je znašala 130,0 milijonov dinarjev, kar je 2 % manj kot v letu 1982 in je bila financirana iz lastnih sredstev akumulacije.

Prispevki za skupno porabo na področju socialne varnosti (pod točko 2) so višji za 10 % oziroma za 17,8 milijona dinarjev.

Prispevek iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, ki ga obračunavamo od poslovnega sklada po prispevnih stopnjah 0,27 % oziroma 1,27 %, je za 1 % nižji kot v letu 1982 in znaša 35,8 milijona dinarjev. Obračunana obveznost v letu 1983 je sicer znašala 47,8 milijona dinarjev, vendar pa je po sklepu skupščine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS istčasno prenehala obveznost plačevanja posebnega prispevka iz dohodka za zadnje tri mesece 1983. leta.

Prispevek iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje (nesreče pri delu in poklicne bolezni), ki ga obračunavamo od bruto osebnega dohodka po prispevni stopnji 0,80 %, je bil višji za 38 % glede na leto 1982. Ta prispevek bomo v letu 1984 obračunavali po višji prispevni stopnji, in sicer 1,50 % od iste osnove. Prispevek za starostno zavarovanje kmetov, ki smo ga v letu 1983 obračunavali po poprečni stopnji 0,58 % in je bil za 36 % višji kot v predhodnem letu, bo v letu 1984 ukinjen.

Prispevna stopnja prispevka iz dohodka za zaposlovanje in socialno varnost je višja kot v letu 1982, medtem ko so stopnje ostalih prispevkov nespremenjene. Osnove za obračun prispevkov so višje od osnov v predhodnem letu.

Prispevki za skupno porabo na področju družbenih dejavnosti (pod točko 3) so se povečali za 15 % oziroma za 33,2 milijona dinarjev. Nižji kot v letu 1982 sta prispevni stopnji prispevka iz dohodka republiške izobraževalne skupnosti ter prispevka iz dohodka za zdravstvo, vendar pa sta kljub temu oba prispevka višja, ker sta višji osnovi za obračun (doseženi dohodek, bruto OD). Pri prispevku republiške in občinske raziskovalne skupnosti pa so stopnje nekoliko višje. Prispevek za občinsko raziskovalno skupnost je začel veljati s 1. januarjem 1983. Financiran je iz dohodka, obračunavamo ga po 0,014 % prispevni stopnji od doseženega dohodka.

Pri financiranju družbene reprodukcije na področju gospodarske infrastrukture smo združili 43 % več sredstev kot v letu 1982. Obveznost je znašala 151,9 milijona dinarjev, poravnali pa smo jo iz lastnih sredstev akumulacije. Za združevanje sredstev za vzdrževanje in izgradnjo magistralnih in regionalnih cest v SRS smo združili 9,7 milijona dinarjev. Za financiranje luške infra-

OBSEŽEN DNEVNI RED NA SEJI OBEH ZBOROV OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

Prihodnji četrtek, 22. marca, predsednik Zdravko Črv sklicuje deseto sejo obeh zborov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice. Delegatom v obravnavo in sklepanje v dnevnem redu predlaga več pomembnih vprašanj, iz katerih povzemamo nekaj poudarkov.

PRIHODKI IN ODHODKI V LETU 1983 MALENKOST NAD PLANOM

Iz poročila strokovne službe medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj je razvidno, da so skupni prihodki jeseniške zdravstvene skupnosti v letu 1983 znašali 446.157 tisoč dinarjev, kar je 19 % več kot leto poprej in 1 % nad planiranim za leto 1983. To tudi kaže, da je bila obremenitev gospodarstva s stroški za zdravstvo v lanskem letu občutno znižana. Odhodki pa so lansko leto skupaj znašali 444.158.000 din, oziroma 18,2 % več kot leto poprej in 0,2 % nad planiranim. Razlika med prihodki in odhodki je pozitivna in znaša 1.999.000 din, ki se prenaša v program letošnjega leta.

Financiranje programa zdravstvenega varstva v letu 1983 je potekalo v dokaj neugodnih razmerah, saj je zdravstvena skupnost vstopala v leto 1983 z izgubo in nedoseženo realizacijo dogovorjenih sredstev združenega dela v letu 1982 za 3.403.000 din. Prvotna nevzdržna rast skupne porabe za 10 % je bila popravljena šele v zadnji tretjini leta, ko je bilo očitno, da ne bo možno uskladiti razkoraka med stroški programa in resolucijsko načrtovanimi sredstvi. Da bi zmanjšale to neskladje so gorenske zdravstvene skupnosti sprejele poleg varčevalnih ukrepov tudi nove participacije uporabnikov. Finančni položaj pa je v začetku leta zahteval tudi zmanjševanje programa pri bolnišničnem ter specialističnem zdravljenju, pri predpisovanju zdravil in pri bolniškem zdravljenju v breme zdravstvene skupnosti. Med letom pa so se sredstva povečala za 8,95 % ali za 36.321.000 din, pa tudi pri valorizaciji med letom je zdravstvo imelo prednost.

V strukturi odhodkov denarna nadomestila za bolezensko odsotnost in druga denarna povračila še vedno pomenijo 10,2 %. Porast nadomestil je bil lani nižji od porasta dogovorjenih sredstev predvsem zaradi znižanja bolezenskega staleža v breme zdravstvene skupnosti. Pri enakem staležu kot v letu 1982 bi bila sicer rast nadomestil 29 %. Skupni bolezenski stalež, ki bremeni organizacijo združenega dela in zdravstveno skupnost, je v jeseniški občini leta 1982 znašal še 5,36 % (v regiji 4,53 %) v letu 1983 pa 4,98 % (regija 4,46 %). Z zmanjševanjem stroškov za nadomestila so bila zagotovljena sredstva za preseganje programa in za stimulacijo zdravstvenih organizacij v regiji. Odhodki za neposredno zdravstveno varstvo pomenijo 83,6 % vse porabe. Povezani so s svobodno menjavo dela, pa tudi s fizičnim obsegom zdravstvenih storitev, ki sestavljajo program.

Rast posameznih kalkulativnih elementov za cene zdravstvenih storitev je bila v lanskem letu nižja od dejanskih gibanj, saj je znašala:

- za maso osebnih dohodkov le 19,5 %,
- za materialne stroške pa 40 %.

Upoštevana amortizacija v cenah se giblje med 50 in 100 %, minimalno po zakonu.

Z varčevalnimi ukrepi in uveljavljanjem raznih novih predpisov se je lani bistveno znižal obseg posameznih zdravstvenih storitev, participacija pa se je povečala za 91,5 % in tako znaša v letu 1983 11.724.000 din. Pod planom je ostala participacija v bolnišničnem zdravljenju.

Padeč fizičnega obsega programa se kaže pri bolnišničnem in specialističnem zdravljenju, pri predpisovanju zdravil, pri reševalnih prevozi in pri zdraviliškem zdravljenju. Krčenje programa je bilo po doseganju izkušnjah visoko, saj gre za padeč od 5 do 10 %. Najbolj je bil padeč finančno učinkovit pri bolnišničnem in specialističnem zdravljenju, pa tudi pri bolezenskem staležu, pri predpisovanju zdravil in pri pošiljanju in odobranju zdravljenja v zdraviliščih. Stroški za zdravljenje v regiji v svobodni menjavi dela so se gibali v skladu s porastom in po priznanih izhodiščih, stroški za zdravljenje izven regije pa so obstali precej pod priznano rastjo v regiji. Pri tem je pomembno to, da so stroški za dialize (sestavni del specialističnega zdravljenja) znatno pod regijskim poprečjem.

V občini Jesenice so stroški dialize znašali leta 1983 2.453.000 din (porast 75 %), v Kranju 25.138.000 din, v Radovljici 12.194.000 din, v Škofji

Loki 5.122.000 din in v Trzinu 2.823.000 din. Vsaka širitev primerov dialize na Jesenicah, navaja poročilo, pomeni povečevanje odhodkov skupnosti brez finančnega kritja oziroma dodatno neplanirano obveznost združenega dela.

Taka realizacija programa, ne pa nivo dogovarjanja z združenim delom, je omogočila, poudarja poročilo, da je bil izvajalec zdravstvenih storitev prvič po mnogih letih s plačili za preseganje programa in za stimulacijo toliko izboljšal finančni položaj, kot je to sicer v občini Kranj in Škofja Loka vsako leto.

FINANČNI NAČRT ZA LETO 1984

Občinski zdravstveni skupnosti je na osnovi občinske resolucije za leto 1984 priznana valorizacija programa iz leta 1983 za 22,1 %. Tako znašajo dogovorjena sredstva 536.654.000 din, če pa upoštevamo še prenešana sredstva iz lanskega leta bodo planirani skupni dohodki znašali 539.828 tisoč dinarjev.

Odhodki so usklajeni s prihodki, po osnutku finančnega načrta pa je za neposredno zdravstveno varstvo namenjenih 83,5 % vseh sredstev ali 451.182.000 din, pri tem pa upoštevajo iste varčevalne ukrepe, kot so jih izvajali v letu 1983. Predvidena sredstva za neposredno zdravstveno varstvo, vključno s participacijo, pa omogočajo povečanje osnovnih kalkulativnih elementov v svobodni menjavi dela za naslednje odstotke rasti:

- osebni dohodki (masa) 22 %
- amortizacija 40 %
- materialni stroški 20—25 %.

Naj še omenimo, da je participacija porabnikov planirana v višini 15.195.000 din, kar je 29 % več, kot je bila dosežena v letu 1983.

DELO SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV V LETU 1983

Iz poročila o delu skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice in njenih organov v letu 1983 je razvidno, da so v tem času opravljali zelo odgovorne in zahtevne naloge, ki so bile povezane s težkim položajem našega gospodarstva in žgočo problematiko zdravstva v občini.

Skupščina zdravstvene skupnosti je lansko leto imela pet skupnih sej

obeh zborov, na katerih so obravnavali 40 točk dnevnega reda in sprejeli 62 sklepov, ugotovitev in priporočil. Vsi sklepi, navaja poročilo, so bili tudi izvršeni. Na sejah je bilo poprečno prisotnih 69,5 % delegatov zbora izvajalcev in 64,1 % delegatov zbora uporabnikov. Skupaj je na sejah razpravljalo 69 delegatov ali poprečno 14 na eni seji.

Zbor uporabnikov se je sestel na treh ločenih sejah, na katerih je obravnavalo 14 točk dnevnega reda in sprejel 23 sklepov, ki so bili tudi uresničeni. Razen tega se je predsedstvo skupščine sestalo na štirih sejah, koordinacijski odbor za razvojne in druge skupne naloge na osmih, koordinacijski odbor za svobodno menjavo dela na treh, odbor za samoupravni nadzor na eni, odbor za SLO in družbeno samoznašito na eni in komisija za vprašanja zdravstvenega varstva borcev NOV na eni seji. Enkrat pa sta se oba zbora skupščine zdravstvene skupnosti, kot enakopravna zbora, istočasno sestala z zborom združenega dela Skupščine občine Jesenice po vprašanju organiziranosti in problematike zdravstva v občini.

Gradiva za seje je v celoti pripravljala strokovna služba medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj.

DELOVNI NAČRT SKUPNOSTI

Delegatom obeh zborov je predložen v razpravo in sprejem delovni načrt občinske zdravstvene skupnosti za leto 1984, ki poleg vsebinskih usmeritev, vsebuje tudi teme, oziroma gradiva, ki naj bi jih zbora obravnavala v posameznem tromeščju.

PRISPEVKI ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO V LETU 1984

Delegati obeh zborov bodo tudi obravnavali in sprejemali sklep o prispevkih za zdravstveno varstvo v letu 1984, katere osnove izhajajo iz samoupravnega sporazuma o temeljnih planov občinskih zdravstvenih skupnosti za obdobje 1981—1985 in dogovorjenih sredstev ter opredelitev osnov za obračunavanje.

Prispevke za zdravstveno varstvo plačujejo, obračunavajo in dvigajo organizacije združenega dela in drugi zavezanici za prispevek iz osebnih dohodkov delavcev oz. iz dohodka za redno in dopolnilno delo. Za leto 1984 so predlagane naslednje prispevne stopnje (Ur. list SRS 39/83):

občinska zdravstvena skupnost	redno del. razmerje iz BOD	redno in dopoln. del. razmerje — iz dohodka
Jesenice	1,00	8,24
Kranj	0,99	7,77
Radovljica	0,67	9,00
Škofja Loka	0,83	8,08
Trzin	0,76	7,81

V sklepu so zajeti tudi drugi zavezanici za plačevanje prispevkov za zdravstveno varstvo.

Poleg tega bodo delegati občinske zdravstvene skupnosti na seji obravnavali in sklepali še o:

- izhodiščih za sklepanje samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah medsebojnega sodelovanja in razmejitev nalog med občinsko zdravstveno skupnostjo in Skupnostjo socialnega varstva,
- volili nosilce družbenih funkcij skupščine Zdravstvene skupnosti Jesenice za mandatno obdobje 1984—1986,
- gradivo za deveto sejo skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije in
- o pristopu občinske Zdravstvene skupnosti Jesenice v skupno strokovno službo SIS občine Jesenice.

(Iz gradiva za delegate)

PRIPRAVE NA LETNO SKUPŠČINO GASILCEV IN REŠEVALCEV ŽELEZARNE

V četrtek, 8. marca, se je sestel upravni odbor poklicne gasilske in reševalne čete ter Industrijskega gasilskega društva železarne Jesenice. Na seji so se dogovorili o pripravi letne skupščine, ki bo v četrtek, 29. marca, ob 16. uri v dvorani njihovega doma.

Dogovorili so se o poteku letne skupščine in o pripravi poročil predsednika, poveljnika, blagajnika in nadzornega odbora, referentov za posamezna področja pa bodo poročila dopolnjevali v razpravi. Ker je letos skupščina volilna, so predvideli precej kadrovskih sprememb. To namreč žal narekuje zdravstveno stanje nekaterih volilnih članov. Izvolili bodo tudi štiri delegate za letno skupščino občinske gasilske zveze, ki bo tudi v marcu.

Zaradi dotrajanosti in nefunkcionalnosti nekaterih vozil so, upoštevajoč razpoložljiva sredstva in sredstva, ki se bodo predvidoma letos zbrala, sklenili, da se nabavita nova

avtosterna in komandno vozilo. Vozilo stare cisterne je namreč tudi zelo počasno in ga je tudi zaradi tega potrebno posodobiti. Komandno vozilo bodo uporabljali predvsem za potrebe preventivne dejavnosti.

Za obravnavo in sprejem na letni skupščini so pripravili tudi predlog programa dela in finančnega plana. Sklenili so še, da lastniki parade obleke shranjujejo na svojih domovih, ker je to bolj pripravno in da bodo na letni skupščini predlagali, da bi postali člani Gasilskega muzeja Slovenije in s tem podprli to ustanovo.

B. B.

Instalater v delavnici na Beli (foto S. Kokalj)

(Nadaljevanje s 7. strani)

strukture smo združili 2,6 milijona dinarjev, za razvoj železniškega gospodarstva 6,0 milijonov dinarjev in za naftoplinsko gospodarstvo 5,2 milijona dinarjev. Prispevne stopnje omenjenih prispevkov so ostale nespremenjene, višja kot lani pa je osnova za njihov izračun (doseženi čisti dohodek, zmanjšan za osebne dohodke ter povečan za amortizacijo nad minimalno z zakonom določeno — te v Železnari ne obračunavamo).

Za financiranje gradnje elektroenergetskih objektov smo namenili 127,6 milij. dinarjev, kar je za 46 % več kot v letu 1982. Prispevne stopnje so ostale nespremenjene.

Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih (pod točko 5) so znašali 102,8 milijona dinarjev, kar je 39 % več kot v letu 1982. Največje povečanje je pri prispevku za pokritje dela stroškov enostavne reprodukcije železniškega gospodarstva Ljubljana, in sicer za 67 % oziroma za 25,2 milijona di-

narjev. Pri tem prispevku se je precej povečala prispevna stopnja (od 1,30 % v letu 1982 na 1,80 % v letu 1983).

Prispevek za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo je višji za 32 % oziroma za 3,4 milijona dinarjev. Vse zavezanici za davek iz dohodka TOZD in delovnih skupnosti so tudi zavezanici za ta prispevek, ki se obračunava po 0,3 % prispevni stopnji od doseženega dohodka.

Pri prispevku za požarno varnost občine Jesenice se je zmanjšala prispevna stopnja od 0,30 % na 0,27 % vendar pa je zaradi višje osnove (bruto OD) prispevek v letu 1983 višji za 17 %.

Prispevek za SIS komunala Jesenice (pod točko 6) je višji kar za 171 %, oziroma za 17,1 milijona dinarjev. Precej višja kot v preteklem letu je prispevna stopnja (od 0,54 % se je povečala na 1,48 %) pa tudi osnova za obračun.

Finančno-računovodski sektor

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

9. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Elektrode je imel 5. marca deveto redno sejo, ki jo je sklical in vodil predsednik Janez Kosmač. Na seji so pregledali izvrševanje sklepov osme seje in ugotovili, da so sklepi izvršeni ali pa se nanašajo na daljše obdobje. Iz poročila je bilo tudi razvidno, da TOZD ni prejela odgovora na postavljeno delegatsko vprašanje glede problematike kantine na transportu.

V nadaljevanju seje so obravnavali zaključni račun za leto 1983. Ugotovili so, da so ga obravnavale vse samoupravne delovne skupine in ga sprejele brez pripomb. Iz zaključnega računa je bilo razvidno, da so se občutno povečali poslovni stroški predvsem zaradi tečajnih razlik. Povečali so se tudi stroški pri prevozi, materialu na delovni nalog, strojnih delavnicah in fiksnih stroških zaradi nedoseganja plana. Kljub težavam je TOZD Elektrode v letu 1983 poslovala pozitivno. Iz sredstev rezerv odstopa 7.000.000 din TOZD Valjarna bluming štekel za pokritje izgube.

Ugotovili so, da so vse samoupravne delovne skupine obravnavale:

- samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD,
- samoupravni sporazum o združevanju TOZD v DO Železarna Jesenice,
- pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav in drugih oblik inventivnega ustvarjanja ter jih sprejele brez pripomb.

Obravnavali so pravilnik o organiziranju in načinu vodenja knjigovod-

stva v Železnari in ga sprejeli s pripombo, da če se zahteva reorganizacija te službe, naj se izvede iz razpoložljivih kadrov v Železnari.

Sprejeli so poročilo o delu SIS v letu 1983 in program dela za leto 1984 z ugotovitvijo, da so ga obravnavale vse samoupravne delovne skupine TOZD in ga sprejele brez pripomb.

Obravnavali so samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje in samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1984 in ga sprejeli brez pripomb.

Razpisali so nadomestne volitve delegacije SIS, ki bodo 12. aprila.

V razpravi o nadurnem delu v TOZD glede na člen 96 in 97 pravilnika o delovnih razmerjih so menili, da bodo zaradi pomanjkanja delavcev v Železnari in tudi v TOZD Elektrode nujne prekoračitve 30 nadur za ključna dela v proizvodnji, oziroma naj se za taka dela ne navede omejitev. Potrdili so tudi dela in naloge, ki naj se vnesejo v 97. člen pravilnika o delovnih razmerjih.

S. M.

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti EK-TKR-NG dne 21. februarja 1984

OBJAVLJAMO

na energetskem gospodarstvu prosta dela in naloge za nedoločen čas

VODJA ENERGETSKEGA GOSPODARSTVA

šifra 5131, U-5, 19. ktg, 1 oseba

POGOJI:

- visoka šola tehnične smeri
- splošno poznavanje metalurške tehnologije, toplotne tehnike in energetike
- tri leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku osmih dni po objavi na kadrovske sektor železarne Jesenice, z oznako »za delovno skupnost EK-TKR-NG«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja,

DELO SEKTORJEV DELOVNIH SKUPNOSTI V LETU 1983

Iz poslovnega poročila Železarne za leto 1983 povzemamo drugi del poročila o delu nekaterih sektorjev delovnih skupnosti v lanskem letu.

KOMERCIJALNI SEKTOR

Glavna dejavnost komercialnega sektorja se odvija na področju nabave in prodaje na domačem trgu, na zunanje trgovinsko področje, kar vse je pravzaprav prikazano že pri obravnavi rezultatov teh področij dejavnosti.

Na področju **kooperacije in metalurške menjave** so bila pridobljena vsa potrebna republiška soglasja za podaljšanje kooperacijske pogodbe Oerlikon. V področje metalurške menjave se oddelek vključuje z ugotavljanjem možnih menjalnih razmerij za posamezne dežele SEV ter asortimentom, ki so predmet menjave ter z ugotavljanjem in predlaganjem cen in pogojev predelave. Na področju kompenzacijskih poslov so zaključili posel s firmo Geissler. Kompenzacijski posel Egipt pa je v fazi priprav. Delavci oddelka so bili angažirani tudi z domačimi kooperacijskimi posli z organizacijami, kot so Negotin, LIKO Liboje, Monter Dravograd in Elektroda Zagreb.

Na področju **tržnih raziskav** je bilo opravljeno precejšnje število analiz kot npr.: dodatna tržna analiza pri verifikaciji projekta jeklarne 2, razne analize za osnutek plana SOZD za leto 1984, tržna analiza za investicijski projekt proizvodnje aglomeriranih praškov za varjenje, tržna analiza za legirano debelo pločevino, izdelali so analizo tržišča hladno valjanih trakov in pločevine z izvajanjem ankete potrošnikov za posebne vrste jekla. Pri razvoju novih vrst žičnikov z navoji pa so izdelali analizo tržišča z anketo kupcev, izdelali so dve anketi za hladno oblikovane profile ter predpisano tržno analizo ob postavitvi brusilnega stroja v TOZD HV Bela, ki se nanaša na hladno valjane trakove in hladno valjano pločevino.

Na področju **cen** je bila izdelana vsa dokumentacija za korekcijo cen izdelkov črne metalurgije. Skupaj s Splošnim združenjem črne metalurgije Jugoslavije (SZ CMJ) so izdelali nove cenike za plemenita jekla in azurirali interne cenike. Pri korekciji cen elektrod, žičnikov in vrtnih podbojev so v smislu predpisov izdelali ustrezno strokovno dokumentacijo. Za projekt jeklarne 2 je bila izdelana primerjava naših in indomičnih cen za izbrane izdelke. Delavci oddelka marketinga so izdelali cenike storitev prevajanja ter jih uskladili z ostalimi proizvajalci v okviru SZ CMJ. Izdelani so bili ceniki za stranske izdelke Železarne in ceniki za prodajo raznih energetskih medijev za lokalne potrebe. Izdelali so razne primerjave nabavnih cen, poročila za zvezno in republiško statistiko, analizo efektov prodajnih cen in podobno.

V okviru **ekonomske propagande** so se udeležili sejma SZ CMJ v Zagrebu, sejma Alpe Adria v Ljubljani ter Gorenjskega sejma v Kranju. Azurirani so bili eksponati stalne razstave v Beogradu, izvršene obnove prospektoteke glede na spremembe nekaterih standardov in novih izdelkov. Ob raznih kulturnih in športnih prireditvah so bili izdelani ustrezni reklamni eksponati.

Tudi na področju **lansiranja novih proizvodov** so bile naslednje aktivnosti: instruktaža potrošnikov ob lansiranju novih taljenih praškov od EPP 15 — EPP 55, težišče servisne dejavnosti je bilo na področju dodatnih materialov za varjenje, organiziran je bil seminar za uporabnike cestnih ograj, z našim materialom in propagando aktivnostjo so se udeležili tekmovanja kovinarjev — varilcev, na raznih sejmih in posvetovanjih pa so predstavili prednosti naših izdelkov.

FINANČNO-RAČUNOVODSKI SEKTOR

V finančno računovodskem sektorju so se po posameznih področjih izvajala vsa operativna dela v zvezi z zaključnim računom 1982 in s periodičnimi obračuni 1983, poleg tega pa je bilo v zvezi s tekočimi gospodarskimi dogodki nekaj sprememb in novosti, tako v računovodstvu, finančah in v oddelku analiz.

V oddelku glavne knjige so bila izvršena vsa redna dela v zvezi z zaključnim računom 1982 in mesečnimi obračuni celotnega prihodka in njegovo razporeditvijo po plačani realizaciji, tako za I., II in III. periodični obračun za leto 1983. V zvezi s periodičnim računom so bili izdelani vsi predpisani obrazci po temeljnih organizacijah, izračunani prispevki SIS, davki družbeno-političnim skupnostim ter obveznosti, sprejete s samoupravnimi sporazumi za SIS materialne proizvodnje, mesečna izdelava kontokorentnega

računa — uvoza in kontrola pri Narodni banki.

Oddelku računovodstva prihodkov in dohodka je bil poleg rednega dela angažiran še pri ugotavljanju vzrokov izgube in obveščanju vodstvenih organov, pri sestavljanju sanacijskih programov. Oddelku je sodeloval tudi pri projektu izdelave računalniškega sistema realnih planskih kalkulacij, ki naj bi omogočil izdelavo kalkulacij lastnih cen proizvodov, ki bi bile primerljive s prodajnimi cenami.

Pri projektu izdelave realnih planskih kalkulacij lastnih cen je akcija široko zastavljena, saj sodeluje pri njej veliko oddelkov kot so OTK, OSDČ, ERC, SEO, FRS, tehnologi temeljnih organizacij in vodje temeljnih organizacij. Ker je projekt zelo obsežen, se bo delo nadaljevalo še v letu 1984.

Prilagodili so vse potrebno za sprejeto plana stroškov preko ERC. S tem se bo bistveno skrajšal čas izdelave planskih kalkulacij, možen pa bo tudi rebalans plana.

Največ aktivnosti od delavcev v oddelku računovodstva osnovnih sredstev je v tem obračunskem obdobju zahtevala investicijska dejavnost namenske proizvodnje. Izdelane so bile potrebne specifikacije ter sklenjene kreditne in garancijske pogodbe za realizacijo navedene investicije. Ob tem velja poudariti, da so to, po več kot dveh letih, prva večja investicijska sredstva, ki jih za Železarno naložbo namenja banka. Odobrena sredstva so lahko garancija za ponovno oživitve investicijske dejavnosti, posebej, ker v tem času ni drugega večjega objekta v gradnji. Investicijsko poslovanje je pregledal tudi inšpektor SDK in pri tem ni odkril nobenih nepravilnosti.

Poleg rednih del v zvezi z obračunom osebnih dohodkov so v oddelku računovodstva osebnih dohodkov precej dela posvetili novostim, ki jih je bilo na področju davkov in prispevkov letu 1983 dosti.

Na področju obračuna osebnega dohodka so sami dokaj poenostavili sistem, posebno pa so izpopolnili kontrole, da bi se izključilo čimveč napak, tako s strani obračuna, kot napak pri zajemanju podatkov.

V letu 1984 je predvideno še več sistemskih sprememb in prehod na še višjo stopnjo avtomatske obdelave podatkov.

V oddelku dolgoročnih financ se še vedno srečujejo s problematiko odplačevanja anuitet najetih inozemskih kreditov. Padec obrestne mere na zahodu je naše obveznosti sicer nekoliko zmanjšal, vendar so še vedno tolikšne, da jih le s težavo premoščamo.

Na SDK so uspeli prijaviti naložbo »hidroelektrarna Javornik«. Prav tako pričakujejo pozitivno oceno za naložbo »izgradnja garderob in jedilnica jeklarne«.

V zadnjem kvartalu so največ naporov vložili v priprave investicije jeklarne 2. Pripravljeni so bili vsi dokumenti po predpisani novi metodologiji ter posredovani bankam ter komisiji za oceno investicij v SR Sloveniji. Pripravljajo pa tudi dokumentacijo za investicijo »povečanje proizvodnje VAC žice TOZD Žičarne«, za katero pričakujejo tudi inovacijski kredit temeljne banke.

Kljub vsem nastalim težavam jim je uspelo urediti finansiranje dograditve SCAP linije v TOZD Hladna valjarna Bela.

V okviru projekta »priprava pločevine za rondele« so poleg investicije »povečanje proizvodnje diskov« prijavili na SDK tudi drugi del projekta, to je naložba za »brusilni stroj za slabe«.

Kratkoročno poslovanje se je na vseh področjih odvijalo v skladu z zakonskimi in družbenimi normami. Pogosto spreminjanje finančnih predpisov s praviloma doslednim po-manjkanjem izvajalskih navodil, največkrat bistveno spremeni obseg in organizacijo dela. Nekatere pomankljivosti znotraj delovne organizacije pa v končni fazi postavljajo finančne delavce pred probleme, ki jih zaradi rokov komaj rešujejo.

V skladu s stalnim naraščanjem cen se je promet likvidature močno povečal. Spremembe zakona o zavarovanju plačil so še zaostrele odgovornost za pravočasno poravnavanje naših obveznosti, poleg tega pa se je krog odgovornih delavcev razširil praktično na vsakega, ki ima kakršenkoli opravke s knjigovodskimi listinami. Tega se v Železarni premo- lo zavedamo, poleg tega pa tudi pre-malo razmišljamo o ekonomskih posledicah zaradi nedodelanega siste-ma materialnega poslovanja. Proti koncu leta so nabave materiala na-rasle čez vse razumne meje; ker le-teh zaenkrat ni mogoče realno oceni-

ti, tudi ni možno resno planiranje finančnih tokov. Še vedno ni nareje-nega ničesar na planiranju nabave.

Knjigovodstvo terjatev in obvez-nosti je tekoče spremljalo vse poslo-vne spremembe ter hkrati dajalo po-trebne informacije za izvajanje ope-rativnih ukrepov. Ker je plačilna sposobnost gospodarstva vse slabša, je tudi težav z izterjavo terjatev ved-no več, pa tudi način dela se spre-mi-nja. Bistveno več je potrebno oseb-nega usklajevanja in izterjav, torej več obiskov pri poslovnih partnerjih. Posamezni kupci brez intervencij ne poravnajo svojih obveznosti; vzrok je v zelo različnem izvajanju določil zakona o zavarovanju plačil. Še več težav je z izterjavo obračuna-nih obresti, saj le-te predstavljajo zaradi visoke obrestne mere že tret-jino vrednosti prodanih izdelkov.

Zaradi neugodne strukture pre-jetih plačil tudi Železarna poravnava svoje obveznosti v vedno večji meri z indosiranimi menicami. Fizični ob-seg dela se je v tem letu toliko pove-čal, da ga z obstoječim številom za-poslenih ne zmoremo več in nam po-leg nenormalne obremenjenosti gro-zi tudi nezmožnost plačevanja v za-konskih rokih. (Obseg meničnega plačevanja se je v letu 1983 povečal z indeksom 181).

Že lani so delavci sektorja pripra-vili predlog projekta obdelave plače-vanja z indosiranimi menicami prek računalnika, vendar še vedno ni rea-liziran. Sektor opozarja, da računal-niška obdelava pomeni tudi velike ekonomske učinke, kar ji v sedanj-i situaciji daje še posebno težo.

V plačilnem prometu se odraža uspešnost dela celotne Železarne, poleg vplivov finančnega okolja. Di-narska likvidnost je vedno slabša, možnosti najemanja kreditov prakti-čno ni več, vnovčevanje vrednostnih papirjev je mnogo težje kot v pre-dhodnem obdobju. V konicah se poja-vljajo resni problemi, kako zagotovi-ti potrebna sredstva, ne glede na nji-hovo ceno.

Tudi na področju deviznega poslo-vanja se stanje poslabšuje. Z veliko težavo poravnavamo zapadle obvez-nosti iz naslova odprtih akreditivov, terminskih nakupov, deviznih obre-sti. V zadnjem času se pojavlja ved-no več zahtevkov za združevanje dev-iz našim dobaviteljem, težave z uvozom reprogramiranih in rezervnih delov pa so že znane.

Na področju finančnega poslova-nja moramo vsekakor omeniti vlogo Interne banke SOZD SZ, saj nam ta v veliki meri pomaga na področju di-narskega in deviznega poslovanja.

Na področju analiziranja bilan-čnih podatkov je bilo izdelano poslo-vno poročilo Železarne za leto 1982 in periodični obračuni za leto 1983, redne mesečne informacije o doseže-nem finančnem rezultatu Železarne kot celote. Izdelan je bil tudi finan-čni plan Železarne za leto 1984, ki vsebuje tako planirane investicije, planirano porabo lastne akumulaci-je (za naložbe in obveznosti do druž-be). Pripravljeni so bili tudi vsi po-trebni podatki in analize za poročila na delavskem svetu delovne organi-zacije, odbora za gospodarstvo in drugim samoupravnim organom.

Izdelani so bili, kot vedno, tudi vsi pregledi finančnih podatkov, to je dolgoročnih naložb in njihovega fi-nanciranja, družbenih obveznosti, skrajšanih bilanc sredstev. Narejeni so bili tudi prikazi finančnih tokov Železarne, izračuni prostih sredstev za investicije po temeljnih organizacijah ipd. Poleg tega pa so bila pri-pravljena vsa poročila za zunanje uporabnike in finančno poročilo za TO Hladno valjarno Bela (v skladu s pogodbo s tujimi sovlagatelji).

V zvezi s težavami, s katerimi se sooča naše gospodarstvo pri porav-navanju obveznosti do tujine, smo pričeli v Železarni tekoče spremljati devizne prilive in odlive. To pomeni, da enkrat ali dvakrat mesečno izde-lamo kompletno konvertibilno dev-izno bilanco z vsemi prilivi (od fizi-čnega izvoza, združevanja sredstev in ostalih prilivov) in odlivi ter tako ugotavljamo devizno situacijo, v ka-teri se določeni trenutek nahajamo.

Sodelovali smo pri izdelavi predlo-ga o novi organiziranosti bančno-de-viznega poslovanja. Organizacija no-vega oddelka je bila v novembru po-trjena na delavskem svetu. Pojavile pa so se težave pri usklajevanju vrednotenja nalog tega oddelka, za-radi česar projekt tudi še ni zaživel.

SEKTOR ZA SPOŠNE ZADEVE

Vsebinska našega dela sektorja se v letu 1983 ni bistveno spremenila, prišlo je samo do nekaterih strukturnih sprememb, ko se obseg dela posa-meznih področij zveča, drugi pa zmanjša ali ostane enak.

Že vsa leta trajajoča ocena, da na področju splošnih zadev nismo bi-

stveno napredovali, se vedno drži. Ostajajo nam nekateri veliki proble-mi, ki pa niso v oblasti samo spoš-nega sektorja, ampak vse Železarne, pa jih ne moremo učinkovito razreši-ti. Padanje stopnje spoštovanja sa-moupravnih splošnih aktov ali zaka-nitosti nasploh, je samo refleks ce-lotnega spoštovanja družbene in pa pravne ureditve naše družbe. Samo-zaščitni odnos do dela in družbenih sredstev, kot zavestne kategorije so-cialističnega samoupravljanja, pa je že v tako težkem družbenem trenu-tku izgubil svojo veljavo zaradi razli-čnih razlogov.

Tako stanje se odraža tudi pri delu posameznih oddelkov splošnega sek-torja, kjer zaostaja urejanje samo-upravnih in družbeno ekonomskih odnosov, raste pa število konfliktnih zadev, tako pri splošnih civilnih spori-h kot gospodarskih sporih. Rast splošnih civilnih sporov gre pred-vsem na račun nediscipline naših delavcev v zvezi z vračanjem štipen-dij, odpovedi stanovanjskih razme-rij, plačila odškodnine. Spori z go-spodarskega področja pa predvsem zaradi splošne nelikvidnosti. Več-krat nepravilno kritizirano delo so-dišča združenega dela je pomemben naslov uresničevanja delavčevih pravic. Pri tem uresničevanju var-stva pravic ugotavljamo, da se je se-stava predlogov absolutno nagnila v korist disciplinskih sporov, saj ti predstavljajo dvakrat večje število kot ostali spori, ki so jih zahtevali delavci Železarne. Posebej vodimo zadeve, ki gredo iz naslova odškod-nin, ker gre tu predvsem za vpraša-nje višine, ne pa temelja, ker običaj-no pravni naslov rešimo nesporno. V klasično pravnih poslovnih razmer-jih je bilo naše delo predvsem usmerjeno v jeklarne 2, izdelavo raz-pisnih pogojev, zaključek pogodbe o skupnem vlaganju in reklamacije.

Naslednje področje je požarna varnost, ki poleg Železarne zajema tudi celotno družbeno politično skupnost in kjer smo ugotovili oziro-ma intervenirali v 125 požarih ter ugotovili še 92 začetih požarov, ki so bili pravočasno odkriti in pogašeni. Požarna varnost znotraj Železarne kot tudi navzven ni posebej dobra, največ poskušamo narediti na pre-ventivi. Kadrovska problematika po-klicnih gasilcev še vedno ni v celoti rešena.

Delo splošne varnostne službe ima odsev v tisti ugotovitvi, da naše spoštovanje družbenega premoženja, reda in discipline ni najboljše, saj je permanentna rast kaznivih dejanj v delovni organizaciji in rast prekrškov, ki raste s stopnjo 11 % v odno-su na leto 1982. Ključno vprašanje večje učinkovitosti te službe je prav gotovo v sestavi njenih delavcev. Ta-ko zahtevnega dela kot je varovanje družbenega premoženja, ne more opravljati služba, v kateri je več kot 90 % delovnih invalidov. Odločno se bomo morali boriti za drugačno se-stavo in tudi za boljše tehnično opremljenost službe.

Notranja pošta oziroma oddelku splošne administracije je opravil vse dane naloge. Ugotavljamo, da smo se držali predvidenega plana porabe, če štejemo po materialnih enotah. Denarno pa smo močno prekoračili stroške.

V okviru tehniškega muzeja so najpomembnejše posamične dejav-nosti, kot so razstava ob občinskem prazniku, razstava velike delavske stavke od 1891—1941, razstava naj-večjih paleontoloških najdb v Trži-ču. V maketarski delavnici je bila iz-delana maketa Custodis peči in ma-keta delavskega doma na Savi. Ta maketa bo razstavljena na stalni razstavi v muzeju revolucije v Koso-vi graščini. Pomembno je, da je arhi-var Železarne v letošnjem letu opre-mil in uredil dokumentarni fond ži-vljenjepisov padlih borcev in telcev ter umrlih v koncentracijskih tabori-ših. Letos je muzej obiskalo okrog 1800 obiskovalcev.

Področje LO in družbene samoza-ščite ni vezano samo na poslovna le-ta, pač pa na posamezne naloge, ki so predpisane z zakonom ali drugim aktom. Največ pozornosti smo letos posvetili izdelavi novih varnostnih načrtov in usklajitvi samoupravnih aktov z določili zakona.

Stroški Železarja so v letu 1983 znašali:

	Plan	Realizacija	%
— Tisk	11.160.000 din	9.483.313 din	84,98
— Avtorski honorarji	1.264.000 din	1.024.151 din	81,03
Skupaj:	12.424.000 din	10.507.464 din	84,58

V vsebinskem pogledu je uredniš-tvo, s pomočjo uredniškega odbora, ki se redno tedensko sestaja, posku-

še strnemo uspehe pri delu in pro-blematiko, ki je nekaj vezana na splošni sektor, nekaj pa na območje celotne Železarne, potem ugotavlja-mo, da bomo morali za razreševanje nekatere problematike angažirati tudi strokovni in kadrovske poten-cial izven splošnega sektorja. Le ta-ko bomo našteje ključne probleme lahko v prihodnosti uspešno razre-šili.

CENTER ZA PROUČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA IN INFORMIRANJE

Center za proučevanje samoupra-vljanja in informiranje (CPSI) je v letu 1983 organiziral in spremljal vr-sto samoupravnih aktivnosti, s kate-rimi so delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne sa-moupravno urejali medsebojna raz-merja, razmerja v delegatskem si-stemu in sistemu nagrajevanja ozi-roma so obravnavali in odločali o za-devah s področja združevanja dela in sredstev ter poslovnega sodelova-nja, planiranja, družbenega standar-da ter še o nekaterih drugih zade-vah. V letu 1983 smo opravili tudi vsa potrebna dela za izvedbo volitev v samoupravne organe.

Mesečno so pripravljali program samoupravnih aktivnosti, s katerimi so koordinirali delo samoupravnih organov v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Delo samo-upravnih delovnih skupin in samo-upravnih organov so spremljali prek zapisnikov. Na osnovi teh so stroko-vne službe potem prosili za odgovo-re. Povzetke zapisnikov so objavili tudi v Železarju.

Na področju samoupravnega pra-va so izdelali navodilo o vodenju re-gistrov samoupravnih aktov, ga po-sredovali v razpravo imetnikom teh registrov, sprejel pa ga je odbor za splošne zadeve. Začeli so pripravlja-ti tudi pregled sprejetih in veljavih samoupravnih splošnih aktov. Na novo so označili vse samoupravne akte in jih razvrstili v registre po no-vi klasifikaciji. Delo je bilo opravlje-no le za osrednji register (ki ga vodi-jo na CPSI), v izvajanju pa je še na-laga za preureditev registrov pri imetnikih v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Zaradi spreminjanja, usklajeva-nja in kasnejšega sprejema do sedaj veljavnega sistema nagrajevanja v okviru Železarne so izdelali pregled stanja pri izdelavi insprejetju razvi-da del in nalog ter pripravili osnutek poslovnika za delo usklajevalne sku-pine na nivoju delovne organizacije.

Na področju delegatskega sistema so opravili organizacijska, tehnična in strokovna dela za seje konferenc delegacij za skupščine SIS in za seje konferenc ostalih organizacij in skupnosti. K sodelovanju za pripra-vo gradiv so pritegnili ustrezne stro-kovne službe, da so pripravile stro-kovna mnenja k posameznim zade-vam, o katerih so delegacije zavze-male stališča. V letu 1983 je prišlo do drastičnega padca aktivnosti delega-tov, saj je bilo kar dve tretjini sej konferenc delegacij SIS nesklepičnih (v letu 1982 ena tretjina). Vzroke za tako neaktivnost so poskušali prika-zati v posebni analizi o informiranju v Železarni, hkrati pa so prikazali tudi nekaj ukrepov, kako izboljšati delo delegacij. Izdelali so tudi anali-zo o delovanju konferenc delegacij za SIS v Železarni. V njej so prikaza-li, kakšna je bila udeležba posamez-nih delegatov iz vsake temeljne or-ganizacije in delovne skupnosti v ob-dobju od 1. 4. 1982 do 31. 10. 1983. V sodelovanju z Delavsko univerzo Je-senice so nadaljevali izvajanje semi-narjev za delegacije petih SIS, ki ni-so bile vključene v izobraževanje v letu 1982. Žal pa je bila udeležba skromna, udeležila se jih je le dobra desetina članov ustreznih delegacij v Železarni.

V letu 1983 je izšlo 45 števk Žele-zarja. Zaradi praznikov med tednom so bile od tega štiri dvojne številke, dve pa zaradi pomanjkanja papirja nista izšli. Tudi sicer je bil zaradi po-manjkanja roto papirja nekoliko zmanjšan.

šalo kar najbolj dosledno uresničevati temeljno vsebinsko zasnovano gla-silo.

GORENJSKO DOMOBRANSTVO, NJEGOVA ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE NA OBMOČJU KOKRŠKEGA ODREDA

Naslednje jutro, 3. decembra, se je iz Kranja, kamor so šele zgodaj zjutraj prišli policisti iz Trčica, pripeljal komandant »Gorenjskega domobranstva« Erich Dichtl. Spremljali so ga člani domobranskega štaba Milan Amon in dva oficirja. Ogledali so si kraj napada in skupaj s kovorskim poveljstvom ugotavljali škodo ter pripravljali nove načrte. To je dokazovalo, da bodo kmalu sledili ostri nasprotni ukrepi.

Čez dva dni so v Kovorju pokopali domobranskega organizatorja Vinka Klemenčiča-Kneza. Kaj je padli pomenil domobranci, sta s svojo prisotnostjo in govoroma dokazala dva visoka voditelja Gorenjskega domobranstva, ki sta prišla iz Kranja: Janez Ovsenik, načelnik obveščevalnega oddelka Centra, in vojaški kurat Viktor Zorman, voditelj duhovnikov gorenjskih domobrancev. Naštevata sta Klemenčičeve zasluge, ki jih je imel za razvoj domobranstva v tem predelu.

Ker je bil napad na Kovor večja akcija in za odred nekaj novega, ga je treba oceniti:

Želja po pravem vojaškem dejanju, politična potreba in materialne možnosti so poveljstvo odreda pripeljale do tega, da se je odločilo za tak napad. To je bilo prvič, da sta dva bataljona odreda napadla neko utrjeno domobransko postojanko.

V partizanih je veljalo, da neuspešen napad na postojanko krepi bratstvo, kar je tudi res. V primeru Kovorja pa je sicer neuspela akcija sovražniku dokazala, da moč Kokrškega odreda narašča. Nad tem se je moral sovražnik zamisliti. Pretežni del borcev je prvič sodeloval v takem napadu.

Ker niso uporabili minerjev, napad že od začetka ni potekal tako, kot je bilo predvideno. »Piat« tedaj niso opravili izpita, kajti njihove mine niso bile učinkovite. Niti na enem kraju niso prebile zidu.

Pokazalo se je vnovič, da kljub vsestranskim pripravam in veliki drznosti borcev z odrednimi silami ni mogoče misliti na uspeh, če ne sodelujejo tudi tajni sodelavci v postojanki. To tudi v primeru, če se v zavarovani utrdbi brani le nekaj desetnikov; napadalcu so se morali umakniti še pred dnevom. V take napade so se običajno spuščale divizije in dobro opremljene brigade, ki so imele po nekaj topov in ki so lahko zagotovile široko zavarovanje.

Zavarovanja na dostopih h Kovorju, ki naj bi zavračala morebitne sovražnikove intervencije, so bila res razmeščana na vseh poteh, vendar so bila še vedno preslaba. Svoje trdnosti pa ni mogla preizkusiti, ker so sovražnik ni interveniral.

Morda bi bil prav zaradi izostanka teh intervencij napad uspel, če bi bili napadalcu uporabili eksploziv. O tem sta bili po umiku poveljstvi obeh bataljonov prepričani. V poročilu 3. bataljona piše: »Če bi imeli

na razpolago eksploziv, bi nam to (vdor) uspelo.«

Napad je bil izveden brez 1. bataljona, s čimer so bili napadalcu oslabljeni in njihova udarnost zmanjšana.

Potrošnja streliva je bila pretirana. Če izvzamemo Vinka Klemenčiča-Kneza, v postojanki ni padel noben domobranec. Odnos do od tako daleč prinesenega streliva je bil premalo odgovoren, saj je bilo izstreljenih kar 3009 raznih nabojev in več deset min. Oba »piata« sta ostala brez min in zato neuporabna. Štab KO je že 11. decembra prosil cono za novih 30.000 nabojev za breme, za 100 min itd. Rezervo min za »piate« je obnovil šele 1. bataljon, ki je s Štajerske prinesel 54 različnih min.

Partizanski napad na domobransko postojanko v Kovorju je tudi druge podobne postojanke opozoril, da jim Kokrški odred ne bo dal miru. Tako so domobranci postajali vedno bolj negotovi. To so npr. potrdili tudi domobranci z Brezic, ki v nekem poročilu pišejo, da partizani zares pripravljajo napad na postojanko. Hrabre pa se z dodatkom: »Naj le pridejo! Bomo vsaj preizkusili naše novo avtomatsko in težko orožje!« Torej, tudi oni so dobili novo orožje, a od Nemcev. Naslednji dan ponovno govore o partizanskih grožnjah in pri tem netižno versko nestrpnost, češ da »partizani nameravajo minirati cerkev Marije Pomagaj« na Brezjah.

Povsem zanesljivo je, da taka misel ni bila nikoli sprožena. Kaj takega ni bilo mogoče niti začeti, in golo natolcevanje je bilo, da partizani, to je Kokrški odred, namerava minirati cerkev.

Nazadnje je treba še ugotoviti, da je ne glede na našete pomankljivosti ta združeni napad dvignil bojno moralo moštva. Tudi med prebivalstvom in pri političnih aktivistih je ta poizkus dvignil bojno razpoloženje, dvignil pa se je tudi ugled Kokrškega odreda. To je ugotavljal tudi OBKOM za Gorenjsko.

Zdaj je bilo treba pričakovati takojšnjo sovražnikova reagiranja, tako domobranci kakor tudi Nemcev. Oboji so hoteli preprečiti nadaljnje poizkuse takih napadov, to še zlasti Nemci, ki jim je šlo za to, da bi se partizani zadrževali čimdalje od komunikacij.

Tudi minirerji 1. bataljona so že naslednji večer, 3. decembra, spet razstrelili kos železniške proge blizu Most pri Zirovnici. Na nastavljeni eksploziv je zapeljala varnostna garnitura »Remo«, ki ni zadosti zgodaj odkrila nevarnosti. Garnitura je bila pri tem uničena, železniška proga pa razbita v dolžini 30 metrov. Minirerji, bili so trije, so pri tem porabili 3 kg amonala. Le dobre pol ure kasneje, nekaj čez deveto zvečer, se je patrulja teh minerjev spopadla z nemško patruljo na progi blizu Vrbe. Po kratkem medsebojnem obstreljevanju sta se patrulji razšli brez žrtev.

vanju sta se patrulji razšli brez žrtev.

Za Nemce so bila vsa ta dejanja enako nevarna, zato ni bilo treba dolgo čakati na njihove izpade in hajke.

Že ta in naslednji dan, 3. in 4. decembra, so bile na nogah številne njihove patrulje, ki so preiskovale vasi v podnožju Stola, Dobrče in Storžice, orožniške in policijske sile iz Trčica pa so bile v zasedah nad Trčicem v smeri Podljubelja (Sv. Ane). Del tržiške policije je odrinil proti Kovorju že takoj po napadu, 3. decembra zjutraj. Tam je skupaj z domobranci blokiral vas. V Trčič se je potem, ko si je kraj napada ogledal gestapovec Erich Dichtl, vrnil popoldne.

Iz žirovniške orožniške postaje pa je močna patrulja krenila proti Breznici in v druge kraje pod Stolum in Begunjščico. Mimogrede so orožniki trgali s sten in plotov partizanske letake, ki so jih prejšnjo noč po vseh vaseh nalepili aktivisti OF in zlasti mladina.

Tisto jutro, 3. decembra, je šla raziskovat okolico tudi 30 mož močna policijska patrulja iz Poljč. A kolona se ni obrnila proti Dragi in Dobrči, temveč je zavila proti Rodinam in Breznici. Vnes so policisti brskali po hišah za sledovi partizanov, mimogrede pa so po hišah kradli hrano. Največ so jo pobrali prebivalcem Rodin in Smokuča. Ta dan je več sovražnikovih patrulj krenilo tudi v vasi in kraje pod Storžicem. Iz Naklega, kjer je bila nastanjena četa 190 mož 28. polka SS TODT, so takoj poslali patruljo 20 dobro oboroženih policistov. Krenila je proti Žejam in Kovorju, vendar se v hribe ni spustila. Ker so prejšnji dan zavezniška letala tod okoli spuščala propagandne lepake, je bila med drugim njena naloga, da te lepake pobira po polju, vaseh in travnikih.

Druga patrulja je bila orožniška. Krenila je iz Dupelj, kjer je bila orožniška postaja, se usmerila proti Žiganji vasi, nato pa se ustavila v Zadragi. Tam so pogosto prihajali partizani v gozd ali iz njega, zato je postavila zasedo ob robu Udinega boršta, tik nad cesto. Vendar je v zasedi zaman tičala: partizanov ta dan tod ni bilo čutiti.

Tudi naslednji dan, 4. decembra, so bile sovražnikove patrulje dokaj delavne. Pod Storžic so se usmerile tri patrulje: proti Kovorju so prek Tržiške Bistrice šli na ogled orožniki iz Križev, nato pa so se vrnili v Sebenje ter obšli tudi sosednje vasi. Druga patrulja je bila policijska. Odsila je iz postojanke na Golniku in se usmerila pod Storžic v Gorice in v Srednjo vas, kjer se je obrnila. Tretja pa je bila domobranska patrulja iz Kovorja; a ker ni bila močna, se je usmerila proti vzhodu prek Tržiške Bistrice ter se ustavila v Križah in okolici. Od tam je šele z mrakom šla skozi Pristavo v Trčič, odkoder se je vrnila v postojanko.

Nobena od teh patrulj ni šla daleč kot do vnožja hribovja in tudi ni prišla v stik z borci Kokrškega odreda ali s kako drugo partizansko enoto. To potrjuje domneve, da so le ti pale za partizani in bile na izvidniških pohodih.

Nadaljevanje

Pianino je bil sedaj pogosto zaseden.

8. avgusta je bila črnolasa Gerda srečna. Mati je bila z Berto izven hiše. Od Rolfiga je bila izvedela, da ima dijak danes rojstni dan. Ko se je vselej k pianinu, je privihrala: — Mnogo sreče za danes in vselej pri klavirju in tudi drugod! Da bi prišel v Salzburg na glasbeno visoko solo kot tvoj prijatelj.

Dijak je bil poparjen v dvojnem pomenu: Ker ga je obdarila ... in ker je omenila Salzburg. Seveda ni mogel doumeti, da je bila to sorodnična domislica, ki je najbolje zakrila ljubljeno dekle.

Tisti dan sta Gerda in dijak prvič igrala štiričrtno valček »Donavski valovi«. Menjala sta tudi. Najbolje je šlo, če je ona igrala vodilno melodijo, on pa spremljal v mehkem tričetrtinskem basu.

Pa je prišel še Rolfig in kaj spretno spletel violinske arabeske okoli vodilne melodije.

— Pravim, to je življenje, to je užitek! Še enkrat dajmo! se je navduševala.

Petelinova gospa je posodila dijaku knjigo »Slovita nevesta«, roman o pesniku Nikolasu Lenauu. Še isti večer se je dijak preselil s knjigo v Oberdöbling pri Dunaju leta 1844. Solznodolsko se je spremenjal v lirika pesimizma in oboževanka Sophie von Löwenthal, soproga pesnikovega prijatelja, je postajala kranjska Charlotta.

Bral je, bral je ... ne, požiral je knjigo.

Pa je osorno potrkalo na okno, kajti spal je na kavču v sobi, koder držita okni na cesto v prtiličju. Ponovno je potrkalo. Pa grozeč glas: — Zatemnite! Vrglo ga je v sedanost, v noč med osmim in devetim avgustom 1944. Ugasnil je luč. Zaspal je mladostno zdravo z Nikolausem Lenauom, ki je po šestih letih blaznosti umrl leta 1850.

V sanjah pa ga je oblažila Charlotta, ki je prišla k njemu. Vsa zadihana in z razvihanimi lasmi ga je objemala in odrivala Berto pa Gerdo od velikanskega klavirja. S trdimi prijemi je igrala Schubertovo »Smrt in dekle«.

Ponoči so bučali roji letetič trdnjav čez trg. Dijak jih ni čul.

Naslednji dan je deževalo.

Skril se je v sobo. Rolfig ga je zaman iskal. Berta ga je zaman čakala, da bi zaigrala temo h-mol simfonije. Sorodnica se ni begala. Gotovo jo je popihal spet domov, pa se ne bo v dežju vračal.

Nekaj za pod zob je imel vedno kot železno rezervo pri sebi na stanovanju. Pisal je svoje reči. Učiteljica mu je priskrbela dva debela blo-

VALENTIN POLANŠEK

111

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

ka lepega papirja. Najbrž ga je še hranila iz dobrih časov, ko si lahko kupil vse. Pisal je tudi Charlotti.

Odkrival je, da je tako najbolje. Sam biti. Pa nemoteno. Skozi okno ga ni bilo moč odkriti. Sostanovci, ki so prebivali v prvem nadstropju, ga niso mogli zaznati. Kretal se je skrajno previdno in poredko. Ugajalo mu je. Zdaj sem nekje, kjer sem zares sam zase. Zleknil se je vmes po kavču. Zaveslal je z bujno fantazijo v svetove, vedno nove, on in ona, sama zase:

Načrt bo treba narediti še za preostale počitniške dneve. Šele 5. septembra odidem nazaj v Kranj. No ... sedaj že tretjeletnik. Gre naprej! Gre! Vsak dan je treba nekaj načrtovanega opraviti. Pretiravati ne. Posiljevati sebe tudi ne. Trdna volja pa se mora sproti krepiti. Zato bo vmes še kaka šolska ponavljalna ura. Magari, če mi pridejo solze ob odurni matematiki.

Vselej ni glasbe. Vselej ni sonca. Ljudje tudi ob dežju najdejo delo. Poglej kmete, leto dni si porazdelijo delo. Kadar je delopust, pa odidi! Praznik le, če je zaslužen. Kaj je rekla Charlotta nekoč: Življenje ni praznik? To drži. Kar ljubica reče, vedno drži. Ona je več kot vsi ljubzenski romani in filmi. Ona je dejstvo. Ona je zvestoba. Ona je ljubezen, ki je vsak dan bogatejša, čim dalj časa sem brez nje.

Žepni koledar je premajhen za vsakdanji zapis, kar mislim in občutim. Zato vzamem rezervni zvezek. Angleški vokabli bodo že še dobili kje drugod svoj kraj. Da, prevajalne vaje z angleščino! Pospešiti! Predvsem pa slovenske! Pri srcu me zaboli Charlottin občutek, da govorim slovensko le po zdravem narečnem jezikovnem občutku. Kaj je res, da kot rojen Slovenec ne znam svoje materinščine? Charlotti so se nekoč ob Kokri orosile oči, da opaža na meni celovito usodo raznarodovalne germanizacije vseh koroških Slovencev. Začel ji bom pošiljati težje tekste v nemščini in z dodatnim prevodom v slovenščino.

Kaj je to, da se sedaj vsak dan šele spominjam določenih podrobnosti o dragi? Kako je govorila z očmi. Gledala sva se dolgo ob Prešernovem nagrobnem spomeniku, večkrat sva bila tam, vse na njej se je spreminjalo, bilo je, kot da raste vame, da išče nekaj v meni, za kar sam ne vem. Zanetila je v meni vedno nove ognje. Potem jih je vzela v varstvo. Da se ne bi razdivjali v požar. Da jih ne bi zajeli sovražni viharji. Da ne bi zaradi moje nezmožnosti ugasnili. V njenem pogledu je odsevalo vse, kar sem si kdaj predstavljal o Kleopatrin, Sapfi, Juliji, Izoldi, v njej je prisotno, kar je materinskega, sestrinskega, svetniškega, božanskega ...

(Dalje prihodnjič)

PETER PAVLOVEC

9

ČLOVEK IMA TAKOJ KAMEN V ROKI

Potem so mi pa le puščali prostor, da sem lahko hodil mimo njih in mislil sem, da bo tako tudi ostalo, pa sem se zmotil. Samec je začel nekaj vneto razlagati, pa so se trebuhu spet začeli skoraj dotikati.

»Malo prostora prosim!« Niso me slišali, naj jih vrag razžene.

»Vi kot lovec gospod Ban, bi pa že morali malo bolj poznati renčanje,« je pomirjevalno rekel Mavec in se nasmehnil.

Ko sem se spet približal družini, so se umaknili. Bil sem jim zelo hvaležen in sem rekel: »Hvala gospodje, prisrčna hvala.«

Spet sem prilil bencin na Samčev ogenj, kajti kar usta je na stečaj odprl od začudenja. Tako na stečaj jih je odprl, da bi lahko veterinar potegnili ven teleta.

»Nor je, nor je! Ta človek je nor!« je rekel Samec in potem se je razvila debata o tem ali sem nor ali nisem. Mavec me je brnil. Samec me je pa potapljal. Pridružil se mu je tudi lovec Ban, nato še Smrekar, pa Radič.

»Malo prostora prosim!« Niso me slišali.

»Malo prostora prosim!« Tudi tokrat me niso slišali.

»Malo prostora prosim!« Moje besede so bile sedaj slabotne in so kar pojemale. Takrat, ko sem treščil tistega direktorja, se je zame čas ustavil. Tudi tokrat se je ustavil. Ni ga bilo več, časa namreč. Toda nisem nikogar zgrabil in vrnil. Niti nisem udaril s pestjo, niti nisem brcnil z desno nogo. Tudi pljunil nisem, niti ne ugriznil, čeprav sem prej renčal. Nič takega nisem storil oče, ampak sem se kar zgrudil. Postal mi je slabo

od vsega tega onegavljenja, pa tudi jedel sem zadnje dni bolj malo, ker nisem imel denarja. Oboje je bilo najbrž vzrok, da me je obšla meglica in se je čas ustavil. Toda v takšnem stanju sem bil samo za hipec, kajti zaslísal sem glasove in tudi besede. Vse vprek so spraševali kaj se je z menoj zgodilo: ga je kap, mu je slabo in tako naprej.

»Prinesite vodo!« sem slišal gospoda Mavca. To je človek na mestu. Tudi sedaj dela brez panike in tisto kar je najbolj važno.

Nekdo mi je potem močil čelo. To je počel zelo nežno in go-dilo mi je tako zelo, da sem še kar naprej mižal. Kar moči mojo glavo kdorkoli si že. Zaslužil sem to, sem si mislil. Vsaj enkrat se nekje resnično zanimajo zame.

»Bi poklicali rešilca?« je nekdo rekel.

»Malo še počakajmo. Slišal sem, da Gašper nikdar ne mlica. Morda je to vzrok. Že večkrat sem ga hotel vprašati zakaj ne je. Fani, pojdi po tri sendviče!« Seveda oče, vem da si uganil, da je vse to rekel tovariš Mavec. Njemu pa res lahko rečem tovariš.

»Ves čas sem govoril, da je s tem človekom nekaj narobe.« je rekel Samec.

»Tiho Samec! Dovolj mi je vaših namigovanj. Človek je morda v hudi stiski, pa ga je vrglo. Mi ga pa nismo prej vprašali, če potrebuje pomoč!« je z odločnim glasom rekel tovariš Mavec. Vidiš oče, to je človek. Tudi napako prizna brez sramu.

»Ali diha?« je nekdo vprašal.

»Diha,« je odgovoril ženski glas tik nad mojo glavo. Torej mi ženska moči glavo. Seveda, zato je to tako nežno, najbrž je Berta.

O diham, diham in še bom dihal. Dihati je vendar tako lepo. Občutiš življenje, ki je velika reč. Žalostno je le, da je dihanje draga zadeva, kajti če hočeš dihati, moraš tudi jesti. Brez jela torej ni dihanja. Oj oče, sladko je dihati in občutiti življenje, pa čeprav dihati ta okužen industrijski zrak. Nekega dne bom prišel k tebi na kozarček dobrega zraka. Skupaj ga bova dihavala, saj ni rečeno, da ga tudi tebi ne bo kmalu zmanjkalo v teh preklethih raketnih časih, ko je človek človeku hijena.

Ko sem spet vstal in so se ljudje razšli, me je tovariš Mavec povabil v svojo pisarno. Natočil mi je kozarček domačega

žganja in mi ponudil tiste tri sendviče. Spil sem in pojedel in moč se mi je vrnila. Potem mi je rekel naj grem kar domov, jutri pa, da se bova pomenila. Prijateljsko je ravnal z menoj ta Mavec. Vsa čast mu! Toda naslednji dan me ni bilo v službo in sploh me ni bilo več v to službo, ker me je bilo sram, da sem padel po tleh. Sram me je bilo pred sodelavci, čeprav sem bil prepričan, da je to dober kolektiv z Mavcem na čelu in bi mi nihče nič rekel. Toda tudi sram opravi svoje in tako sem bil spet brez službe in brez denarja.

NOGE NA MIZI

Južno vreme je bilo tistega dne, ko sem se spet skregal v službi z enim izmed mojih predpostavljanih. Ne jezi se name, takšen pač sem. Močan jug je pritiskal in zračni pritisk je naglo padel. Takšne vreme udari v glavo in noge in tudi še kam drugam. Glava postane težka kot železo, noge pa kot svinec. Glavo že še položiš na mizo in malo zadremleš. Toda noge, noge v službi položiti na mizo? Ali pa celo oboje: glavo in noge. To bi pomenilo ležati na mizi in verjetno tudi spati in kaj bi se zgodilo, če bi te našli spati na mizi? Ti si seveda misliš: sinko zakaj se pa ne vležaš kar na tla, če te južno vreme tako zdruje? Toda ti ostareli hribovec ne veš kako ljudje, ki so v službah mislijo. Ti si jug samo vohal, ker je gnoj bolj smrdel. Tudi vlegel si se lahko kamorkoli za pol urice, ne da bi za to moral komu odgovarjati. Tu v službi pa, če bi me našli spečega na tleh, bi misliti, da me je kap, ali pa, da sem naredil samomor. To bi še kar šlo, ker bi bilo potem pač vseeno. Toda, ko bi ugotovili, da spim, bi bil pa hudič. Vik in krič bi dvignili. Ne na tleh ni dobro zaspati. Bolje bi bilo zaspati na mizi, kajti rekli bi, da sem humorist in bi se smejali in morda celo kaznovan ne bi bil.

Ampak oče, jaz ne delam v pisarni. Delam v ekspeditu, ki je v kleti. Oni zgoraj imajo steklo, mi spodaj pa sam hudičev beton, da o dnevnih svetlobi sploh ne govorim. Delamo stoji ali pa tekamo in prenašamo omote. Ob dveh smo kar utrjeni. No in ta preklethi jug udari fizičnega delavca ravno v noge. Seveda v glavo ga ne more udariti, saj pravijo, da je v glavi delavca bolj malo, kar se očitno vidi tudi v sistemu nagrajevanja. Torej jug lahko udari fizičnega delavca samo v noge. Tudi mene je tistega dne udaril v noge.

Nadaljevanje

Izvršni svet OS Radovljica je na 77. seji 6. marca v republiškem izobraževalnem centru za SLO v Poljčah presojal poročilo o delu občinskega štaba za civilno zaščito ob februarjemskem neurju in izrekel priznanje vsem, ki so sodelovali v akcijah pri odpravljanju škode. O tem so si ogledali tudi dokumentarni film. Sprejel je manjši odmak od urbanistične dokumentacije za Cankarjevo naselje v Radovljici. Sprejel je tudi stališča, upoštevajoč interese prebivalcev Brezij v zvezi z gradnjo cestinske postaje in priključka na bodočo avtocesto. Soglašal je s spremembami pravilnika o osnovah za določitev cen nezazidanih stavbnih zemljišč v upravljanju občine. Imenoval je tudi petčlansko komisijo za izdelavo dolgoročnega plana občine Radovljica.

V radovljski občini se že pripravljajo v vseh osnovnih organizacijah in organih zveze komunistov na programsko volilno konferenco ZK Radovljica, ki bo 28. marca na Bledu. Celotno gradivo je že poslano vsem delegatom, sekretarjem, predsednikom delovnih teles in drugim. Gradivo bo v javni razpravi do 23. marca, ko bodo zbirali na OK ZK pripombe in dopolnila, vključno z imeni izvoljenih delegatov, ki pa ne morejo biti sedanji člani komiteja. Gradivo obsega poročila o dveletnem delu občinske organizacije ZK, njenih delovnih in drugih stalnih teles, vključno komiteja in predsedstva komiteja. V gradivu so tudi podatki o izvajanju gospodarske stabilizacije v letu 1983 in predlog programske usmeritve ZK v občini za naslednji dve leti in predlog kadrovske spremembe v OK ZK Radovljica.

Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je na 11. seji 8. marca obravnavalo in potrdilo zaključni račun in poslovno poročilo ZZB NOV Radovljica za leto 1983 in predlog finančnega načrta za leto 1984. Sprejeli so program priprav na volilno programske skupščine krajevnih organizacij ZB NOV, ki bodo potekale do 15. aprila. Sprejeli so predlog kandidatov iz krajevnih organizacij za desetdnevno zdravljenje v Strunjanu. Podprli so tudi pobudo KO ZB NOV Bled, da se posreduje predlog republiški organizaciji ZZB NOV za prevod v srbohrvaščino zbrana dela »Opredelitev« avtorja — narodnega heroja Rudolfa Hribnika — Svaruna, ki živi in ustvarja na Bledu.

Na prvi seji novega mandata je koordinacijski odbor za proslavo pri predsedstvu OK SZDL Radovljica 1. marca obravnaval predlog programa proslav in prireditev za leto 1984. Predvideno je, da bo letos šest proslav na občinski ravni: praznik OF, 1. maj, dan mladosti s štafeto, občinski praznik 5. avgust, dan republike, spominska proslava »Zmaga mrtvega bataljona« in dan JLA. Organizatorji oz. nosilci teh proslav so občinske družbenopolitične organizacije, izvajalec pa ZKO s kulturnimi društvi in ZSMS.

Na podlagi razprav na temeljnih kandidacijskih konferencah in prvi občinski kandidacijski konferenci SZDL Radovljica so sprejeli listo za nosilce vodilnih funkcij v Skupščini občine Radovljica in njenih zborih. Za predsednika skupščine je kandidiral Boris Setina iz Radovljice, za podpredsednika Jože Dežman iz Lesc in Damjan Hafner iz Kroke. Za predsednika zbora združenega dela Jože Vukelj iz Radovljice, za podpredsednika tega zbora pa Marjan Butorac iz Kroke. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti Franc Cuznar z Bleda, za podpredsednika Valentin Toman s Posavca. Za predsednika družbenopolitičnega zbora Darko Kovač z Bleda in za podpredsednika Bernard Tonejc iz Lesc.

Letošnji prazni žena 8. marec so v vseh KS in OZD počastili s skromnimi slovesnostmi. Proslave so priredili v vrtcih in šolah in v domu starostnikov. V KS pa so nastopile kulturne

skupine, kjer so KK SZDL zaslužnim ženam podelili priznanja. Skladno s stališči sindikatov in SZDL niso prirejali velikih proslav in veseljačenj.

Po programu družbenopolitičnega usposabljanja predsednikov osnovnih organizacij sindikata za leto 1984 je Delavska univerza Radovljica v sodelovanju z občinskim svetom ZSS Radovljica organizirala v republiškem sindikalnem domu celodnevni seminar v soboto, 25. februarja in v soboto, 10. marca. Na programu so bile teme o neposrednih nalogah sindikatov v utrjevanju samoupravnega in delegatskega sistema v OZD, o uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, o organiziranosti sindikatov in metodah dela ter o nalogah subjektivnih sil v sindikatih pri urejevanju samoupravnega delavske kontrole v TOZD.

Na 7. seji skupščine obeh zborov občinske skupnosti socialnega skrbstva 7. marca so delegati potrdili zaključni račun skupnosti za leto 1983, poročilo o delu skupnosti za leto 1983, poročilo o delu Centra za socialno delo za leto 1983. Potrdili so finančni načrt skupnosti za leto 1984, uskladištev preživnin za leto 1984 ter sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o socialno-varstvenih pomočeh in o prispevkih za socialne storitve ter dopolnila k samoupravnemu sporazumu o svobodni menjavi dela v domu dr. Janka Benedika za leto 1984.

Na 9. skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev samoupravnih interesne komunalne skupnosti Radovljica 28. februarja so sprejeli program dela obeh zborov za 1984, potrdili zaključni račun SIKS in delovne skupnosti za 1983 in sprejeli sklep za prenos investicij za komunalno gospodarstvo Radovljica in občinsko skupnost za ceste. S pripombami so sprejeli plan investicij in finančni načrt za leto 1984 ter program skupne porabe za leto 1984. Imenovali so delegate iz zbora uporabnikov in delavski svet DO Komunalno gospodarstvo.

Po podatkih sveta KS Radovljica so znašali dohodki te največje krajevnne skupnosti v občini Radovljica v letu 1983 skupaj 4.846.470 din, kar je 25 % manj kot leto prej. Razlika je nastala zaradi izpada sredstev za mestna zemljišča, prometne signalizacije, signalizacije cest iz SIKS, ki jih letos ni bilo v proračunu. Manj sredstev se je nateklo tudi iz drugih virov, nekaj več pa iz kopališča in kampa. Odhodki so znašali 3.994.562 din.

Na februarjski seji sveta KS Brezje in nato še na zboru občanov, ki je sledil, so obravnavali in potrdili zaključni račun za 1983 ter potrdili plan prihodkov in odhodkov za leto 1984, ki znaša okoli 2,8 milijona din. Od tega so namenili za krajevno samoupravo 280.000 din, za komunalno dejavnost 627.000 din in za dejavnost doma družbenih organizacij z anuitetami 1.106.000 din. Okoli milijon din načrtujejo za nujno razširitev kopališča, ki za krajevno skupnost predstavlja največji problem. Sklenili so, da bodo program dela KS potrdili na 3. zboru občanov, ki bo konec marca.

Pobuda delegatov krajevnne skupnosti Radovljica, ki so jo sprožili na februarjskih sejah zborov občinske skupščine, je obravnaval tudi izvršni svet OS Radovljica. Gre za zahtevo, da se ukine promet in prepove parkiranje v starem mestnem jedru Radovljice. Po mnenju izvršnega sveta odlok o takšnem ukrepu ni potreben, ker to že rešuje 9. člen odluka o ureditvi prometa v občini. Komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja pa je naložil, da pripravi ustrezne predloge za realizacijo te pobude. Upati smemo, da ne bo ostalo vse zgolj pri predlogih.

Zaradi morebitnih motenj peke in oskrbe s kruhom, ki utesnejo nastati sprico izpada električne energije, kot je bil to primer ob februarjemskem neurju, so v Žitu — TOZD Triglav Gorenjka Lesce predlagali nabavo agregata. Nakup naj bi delno sofinancirali občini Jesenice in Radovljica. Predlog sta izvršna sveta obeh občin že obravnavala in bodo bržčas nabavo agregata tudi uspešno realizirali.

V letu 1983 je obiskalo turistične kraje v radovljski občini skupaj 271.626 gostov, kar je za 3,6 % več kot leta 1982. Domačih gostov je bilo več za 2, tujih pa za 5,8 % več kot leto poprej. To se je odrazilo tudi pri povečanem številu nočitev skupaj za 5 %, ali 1.056.650, kar je okoli 50.000 več kot leto prej. Domačih nočitev je bilo več za 4,8; tujih pa za 5,8 %. Poprečna doba bivanja domačega gosta je znašala 3,3 dni, tujega pa 4,7 dni. Velja omeniti, da se je posebno odrezal blejski turizem, ki je zahvaljujoč kakovostni ponudbi in storitvam dosegel navzlic vsem omejitvam načrtovane rezultate.

Indok center Radovljica je v letu 1983 izdal osem števil glasila Obzornik v nakladi 1500 izvodov za vsako številko. Celotni stroški urejanja, tiskanja, materialni stroški in poština za vse lanskoletne naklade Obzornika so znašali skupaj 1.690.667 din. To pomeni, da je v poprečju znašala cena vsake številke 210.000 din, ali 140 na izvod. V primerjavi z drugimi informacijskimi publikacijami in gradivi za delegate so stroški lanskoletnega Obzornika kljub določenim pomanjkljivostim, neprimerljivo manjši, urejenje in distribucija pa veliko bolj racionalni.

Za zavzeto in uspešno delo na področju turizma v Lescah je predsednik Turistične zveze Slovenije Kreske podelil na februarjemskem občnem zboru TD Lesce častne znake TD Slovenije. Zlati znak je prejel Zlatko Kavčič, srebrnega Meta Vizovšek in Vasilij Koman, bronastega pa Franc Čufar, Eva Klinar in Franc Meze. Pisno pohvalo sta prejela svet KS Lesce in trgovska DO Murka Lesce.

Na volilni skupščini Zveze letalskih organizacij Slovenije konec februarja v Ljubljani so svečano razglasili za športnike leta v 1983 jadrane letalce ALC Lesce Thalerja in Šimenca, pri padalcih med člani pa Mirta, Juga in Intiharja. Prav tako so proglasili kot najboljšo letalsko šolo v SRS šolo ALC Lesce.

Po sklepnih podatkih za leto 1983 je bilo v vseh muzejih, ki spadajo pod muzeje radovljske občine, lani skupaj 82.841 obiskovalcev, kar je za 7 odstotkov manj kot leta 1982, ko se jih našteje 89.822. Več obiska, za okoli 19 %, so našteje letos v muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, kar pa številčnoma kdove kako veliko. Za pol odstotka je bilo več gostov v Kovaškem muzeju v Kropi in v Linhartovi spominski sobi v Radovljici. Vsi drugi muzeji imajo slabšo bilanco obiska, kar gre na rovaš omejitve prevoza in dražjega goriva. Zlasti se to pozna pri šolskih skupinah.

Po zaključnem računu Kulturne skupnosti Radovljica je razvidno, da so znašali prihodki in prispevne stopnje od bruto osebnih dohodkov zaposlenih v letu 1983 skupaj 15.392.495 din, kar je za 4 % nad planiranimi. Odhodki pa so znašali 15.128.012 din. Razlika oz. ostanek je prenešen v finančni načrt za leto 1984.

Od 2. do 4. marca so prizadevni vaščani KS Zasip organizirali vsakoletne zimske olimpijske igre, na katerih je aktivno sodelovalo v raznih zimskih športih nad 350, ali polovica krajanov. Celotno prireditev, ki je postala že tradicionalna, so izvedli po vzoru prave olimpijade z vsemi njenimi značilnostmi. Ni manjkalo ne zastav, olimpijskega ognja, kolajn in seveda vsestranskega sodelovanja vaščanov. Zanimivo je, da so sodelovali tudi pravi olimpijci in prekaljeni športniki ter amaterji od cicibanov do veteranov.

Kljub stabilizacijskim časom in vsestranskim omejitvam je bilo letošnje pustovanje še kar živahno in veselo. Čeprav so odpadale vsakoletne karnevalske povorke, je bilo zlasti na pustno soboto izredno veselo v vseh hotelih in gostiščih. Pustne zabave in plesu so priredile tudi OO ZSMS, šolska mladina in otroci v vrtcih pa so se poveselili na svojih pustnih srečanjih.

NAMEN IN POMEN SAMOUPRAVNEGA ORGANIZIRANJA POTROŠNIKOV

9

Tam, kjer so za to dani pogoji, naj bi se dogovarjali tudi o udeležbi potrošnikov pri doseganju prihodku OZD, kot je to rečeno v 18. členu republiškega zakona o blagovnem prometu. V tem primeru bi se morali najprej dogovoriti o načinu ustvarjanja skupnega prihodka, pri čemer naj bodo udeleženi vsi — delavci v OZD in organizirani potrošniki. Udeležbe na skupnem prihodku delovne organizacije ne bi kazalo jemati dobesedno. To se pravi, da razpoložljivih sredstev ne bi delili posameznim potrošnikom ustreznih vrednosti njihovih nakupov v določenih TOZD, ampak bi bilo bolje, da jih — po skupnem dogovoru potrošnikov in samoupravnih organov TOZD — vložijo v razne izboljšave v poslovnih prostorih, v ureditev čedaljšega prostora in varstva za malčke, medtem ko njihovi starši nakupujejo v trgovini, ali za ureditev parkirnih prostorov v bližini poslovalnice, kjer je to prostorsko možno, za organiziranje strokovne svetovalne službe pri izbiri in uporabljanju določenih, zlasti tehničnih izdelkov ipd.

PONUDBO BLAGA JE TREBA USKLADITI S POTREBAMI IN KUPNO MOČJO POTROŠNIKA

S samoupravnim sporazumom se določi način, po katerem naj bi se delovne organizacije in organizirani potrošniki dogovarjali za bolj načrtno, nabavljanje blaga s strani delovnih organizacij oziroma TOZD glede na izbiro, kakovost, strukturo in ekonomičnost ter za bolj premišljeno investiranje v zmogljivosti za opravljanje raznih storitev, pomembnih za življenje delovnih ljudi in občanov. Vse to naj bi bolj usklajevali z dejan-

skimi potrebami in kupno močjo večine potrošnikov na določenem območju in tako prispevali k bolj preudarnemu trošenju sredstev TOZD in potrošnikov.

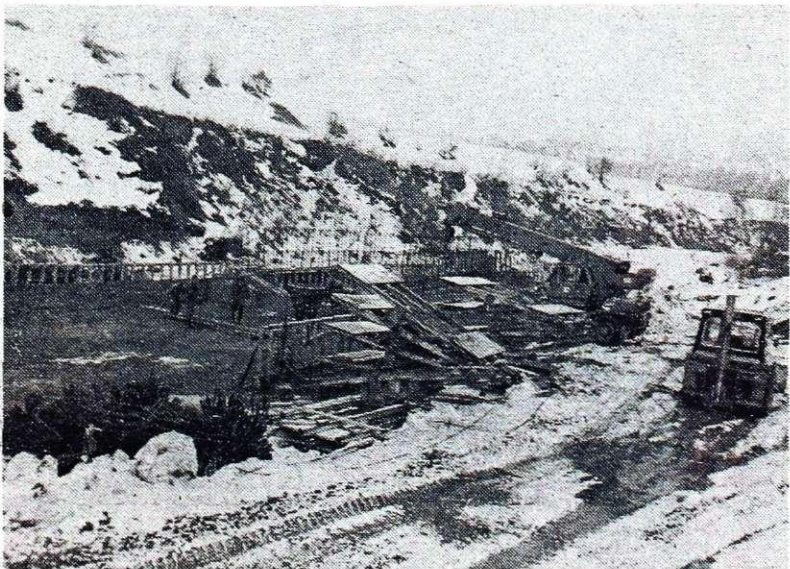
S sporazumom se dogovorijo tudi: — o načinu sodelovanja organiziranih potrošnikov pri določanju postopka za obravnavanje reklamacij in pripomb kupcev v OZD; — o načinu preprečevanja pojavov prevar in povzročanja škode potrošnikom s slabšo kvaliteto, manjšo težo ali velikostjo in z neupravičeno višjo ceno proizvoda in trgovini, gostinstvu, obrti, v komunalni dejavnosti in proizvodnji drugih potrošnih dobrin;

— o vzpostavljanju trajnega sodelovanja med sveti potrošnikov in organi samoupravnega delavske kontrole v TOZD;

— o premagovanju vseh nasprotujočih si interesov na samoupraven način;

— o sprotne obveščanju javnosti o nezakonito pridobljenih sredstvih z objavo v tisku in drugih sredstvih javnega obveščanja;

— o načinu sodelovanja in udeležbe občanov pri gradnji in urejanju prodajal in nujno potrebnih servisov ter infrastrukturnih objektov, ki zagotavljajo ugodnejše pogoje za pretok blaga;

Regulacija potoka Bela (foto S. Kokalj)

— o vsestranskem in konkretnem ugotavljanju najpomembnejših skupnih nalog.

Organizirani potrošniki v krajevni skupnosti sklepajo samoupravne sporazume predvsem z organizacijami združenega dela, ki opravljajo promet na drobno z osnovnimi potrošnimi dobrinami, ali ki opravljajo storitve, namenjene potrošnikom na območju njihove krajevnne skupnosti.

SKLEPANJE SPORAZUMOV KONFERENC SP V OBČINI ALI MESTU

O vseh širših in pomembnejših vprašanjih, kot so npr. načrtovanje proizvodnje in nabave potrošnih dobrin, delovanje informacijske in svetovalne službe za potrošnike, način ugotavljanja in vpliv na boljše zadovoljevanje določenih potreb in interesov, primerjalno preizkušanje (testiranje) določenih vrst proizvodov, usmerjanje ekonomske propagande idr., se sporazumevajo organizacije potrošnikov ter proizvajalcev in ponudnikov predmetov in storitev za pokrivanje življenjskih potreb v okviru občine, mesta in republike.

Organizacije potrošnikov v občinah, mestih in republikah dajejo pobude za reševanje odprtih vprašanj v zvezi s standardizacijo potrošnih dobrin, blagovnimi deklaracijami in znaki za kakovost, za enotno politiko kreditiranja potrošnikov, za enotnejšo politiko cen v vseh republikah in pokrajinah Jugoslavije itd.

Kot pripomoček za pripravo sporazuma med organiziranimi potrošniki in ustreznimi organizacijami združenega dela v KS ali občini posredujemo nekaj bistvenih elementov, iz katerih naj sveti ali konferenčni svetov potrošnikov izberejo tiste, ki jim ustrezajo glede na vsebino samoupravnega sporazuma, ki ga nameravajo skleniti in glede na konkretne razmere v določenih krajevni skupnosti.

DRUŽBENI DOGOVORI

Družbeni dogovori s področja varstva interesov potrošnikov prihajajo v poštev predvsem za občinsko, mestno (obalno) in republiško območje, ker se z njimi urejajo zadeve širšega skupnega pomena, oziroma se določajo načela in kriteriji za urejanje problematike na širših področjih.

Samoupravne interesne skupnosti za preskrbo mest

Za čim boljšo preskrbo večjih mest s kmetijskimi živilskimi proizvodi na podlagi dolgoročnih razvojnih planov postajajo vse bolj pomembne samoupravne interesne skupnosti ali poslovne skupnosti za preskrbo mest, ki se ustanavljajo z družbenimi dogovori.

S priključevanjem delovnih organizacij (zlasti kombinatov) iz vseh republik v te SIS se mesta bolj odpirajo jugoslovanskemu trgu, kar naj zagotavlja enakomerno preskrbo in zadostno stabilnost občutljivega kmetijsko-živilskega kompleksa.

ENAKOPRAVNO SODELOVANJE ORGANIZIRANIH POTROŠNIKOV V DELU TEH SKUPNOSTI

V te skupnosti so enakopravno vključeni tudi delegati konferenc svetov potrošnikov, ki sodelujejo v skupščinah in izvršilnih odborih, saj so sopodpisniki ustreznih družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

Vloga potrošnikov pri preskrbi mest in vseh drugih večjih preskrbovalnih središč postaja vse pomembnejša. Z neposrednim sodelovanjem v teh skupnostih prevzemajo organizirani potrošniki tudi določene obveznosti in odgovornosti za boljšo preskrbo prebivalcev. Tako naj bi potrošniki prek maloprodajne cene z določenim manjšim pribitkom pri nekaterih živilih (npr. za uvoženo južno sado, za sveže goveje meso, mleko idr.) tudi sami prispevali določen znesek sredstev v sklad za preskrbo z živil.

Nadaljevanje

JESENIŠKO DROBNO GOSPODARSTVO

V petek, 2. marca je bil razgovor za okroglo mizo o stanju in položaju obrti v občini Jesenice, ki so jo organizirali revija Obrtnik, Obrtno združenje Jesenice in Skupščina občine Jesenice. Ob tej priložnosti smo zaprosili za razgovor Srečka Mlinariča, predsednika izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice.

— Delež osebnega dela v družbenem proizvodni sicer večinoma ni velik, v jeseniški občini na primer le 2 odstotka, vendar od leta 1978 sem precej govorimo o obrtništvu. Je posebna skrb, ki jo v zadnjem času namenjamo obrtništvu v jeseniški občini le posledica te drobnogospodarske kampanje, ali česa drugega?

Se pred tem smo naredili program razvoja drobnega gospodarstva do leta 1985. Da pa v zadnjem času hitreje razrešujemo te zadeve, je krivo predvsem to, da, ko se plansko obdobje zaključuje, postajamo agresivnejši, saj smo doslej naredili preveliko. Vsi skupaj. Vzroki so najbrž zgodovinski pogoji. Na Jesenicah je namreč že dolgo vsa pozornost osredotočena na Železarno, še pred osmimi leti je ta ustvarjala 85 odstotkov družbenega proizvoda. Vendar pa je razvoj industrije terjal razdelitev proizvodnega programa v tem smislu, da jeseniška železarna ni zainteresirana za proizvodnjo manjših izdelkov, kar seveda pomeni, da se mora ob Železarni razvijati tudi drobno gospodarstvo v družbenem in zasebnem sektorju, razvoj pa mora biti enakovreden. Če torej odgovorim na vprašanje, je potreba po razvoju drobnega gospodarstva prinesel razvoj in ne kakršenkoli pritisk. Če pa hočemo to dejavnost razvijati, morata sodelovati obe strani, torej tudi obrtniki, če že govorimo o njih. Mi smo potrebovali dve leti, da smo jih prepričali, naj se organizirajo po sekcijah.

— Ko govorimo o obrtnikih, nemalokrat pomislimo tudi na delavce, ki se vračajo z začasnega dela v tujini s polno malho deviz, s katero bodo zagotovili delo sebi in še komu. Ko poslušamo govore o skrbi za zdomce, se nam zazdi, da bo družba poskrbela zanje na ta način, da bodo poskrbeli sami zase in še za družbo, kateri bodo odvzeli del bremena nezaposlenosti.

Naj takoj povem, da na Jesenicah ne čutimo pritiska vračajočih se zdomcev in da tudi ne moremo pričakovati, da bi kakorkoli zmanjšali število nezaposlenih. Tudi na splošno je odnos do tega in pa do kupovanja delovnega mesta strokovno in politično razčiščen. Osebnostno, da nas povratniki ne morejo rešiti, čeprav lahko s uvozom opreme ali s prodajo deviz nekoliko omilijo težave v katerih smo.

— Kljub vse večji skrbi za razvoj malega gospodarstva na Jesenicah, se to še sedaj začenja organizirati, pri tem mislimo predvsem na zasebni sektor; kakšno je pravzaprav danes stanje jeseniške obrti?

Zavedamo se, da obrtništvu na Jesenicah ne opraviš svoje vloge. Krivda je na obeh straneh, obenem pa je to tudi posledica značilnosti jeseniškega gospodarstva. Nikoli nismo imeli osnovnega kapitala, kot so ga, na primer, imele Domžale, naša občina je enostransko razvita in vsaka ekonomska kriza, ki prizadeje Železarno, prizadeje vso občino. Zato mora osnovni kapital ustvariti obrtništvu samo, to pa zahteva, da vsak obrtnik razmišlja in planira dolgoročno, naša dolžnost pa je, da mu pri tem pomagamo. Potreben je dialog, za dialog pa morata biti dva in mislim da že lahko vidimo prve rezultate, obrtniki so sami uvideli potrebo po organiziranosti, spoznali so, da potrebujejo strokovno pomoč. Uspeh seveda ne more priti čez noč in prepričan sem, da bomo najbrž morali počakati vsaj še dve leti, preden bodo vidni rezultati tega spoznanja. Narejeni so programi sekcij, te sekcije so povezane s komitejem za plan in ekonomski razvoj, imamo referenta za to področje, ob tem pa so v vsakem trenutku odprta vrata do izvršnega sveta. Ob vsem optimizmu zaradi začetega dialoga te organizacijske oblike zagotavljajo, da se bo položaj jeseniške obrti, v okviru današnih možnosti, izboljšal.

— Obrtniki imajo pri svojem delu vrsto težav: potrebujejo velik začetni kapital, davčna politika je nesti-

mulativna in domala onemogoča izkoriščanje davčnih olajšav, obrtnikom ni priznana potreba po poslovnem in rizičnem skladu, težko dobijo investicijske kredite, ali je mogoče v okviru jeseniške občine te težave omiliti in pomagati obrtnikom?

Davčna politika je usklajena na republiškem nivoju. Zdaj bi morali reči takole: cesarju, kar je cesarjevega, obrtniku, kar je obrtnikovega. Mi smo organizirali seminarje, da bi skupaj z njimi reševali probleme in prav sekcije morajo dati rešitve. Davčna politika nikakor ne more biti enaka za čevljarja, čevljarja, ki dela ročno in po ves dan, in nekoga, ki ima avtomatizirano proizvodnjo. Tu imajo obrtniki prav. Na osnovi dialogov bi morali najti pravo davčno politiko za vsak posamezen primer.

— Recimo zdaj takole, na Jesenicah primanjkuje uslužnostne obrti. Ali lahko nekemu, ki ima potrebno znanje in voljo, da bi se začel ukvarjati z, recimo, popraviljem teh ali onih strojev, nima pa pol stare milijarde začetnega kapitala, na kak način zagotovim prostor in začetno investicijsko posojilo?

Ne, teh sredstev na Jesenicah nimamo. Pravzaprav šele razmišljamo o tem, kako uskladiti razvoj obrti in še posebno uslužnostne obrti v naši občini, česa imamo preveč in česa premalo. Skušamo najti način, kako občanom zagotoviti usluge, ki jih potrebujejo, kar smo dolžni storiti. Imamo vprašanje, odgovora pa še nimamo.

— Železarna bo z novo elektrojeklarno posodobila svoj proizvodni program, zato se bo najbrž temu programu moralo prilagoditi tudi tisto drobno gospodarstvo, ki se ukvarja s predelavo jeseniškega jekla. Ali obstajajo razvojni programi za sodelovanje med Železarno in drobnim gospodarstvom?

Takega sodelovanja, dialoga med Železarno in drugimi delovnimi organizacijami na nivoju odnosa med dvema delovnimi organizacijama danes ni. Drobno gospodarstvo že spozna, da bo moralo svoje proizvodne programe prilagajati Železarni. Še vedno pa je preveč proizvajal-

cev, ki predelujejo jeklo od drugod. Imamo komisijo pri izvršnem svetu, vodi jo predstavnik Železarne, in iščemo tiste proizvodne programe, ki bi povezali, morda kot kooperacijo, Železarno in drobno gospodarstvo. V Železarni, na primer, potrebujemo veliko rezervnih delov, ki bi jih lahko delali na Jesenicah. Še vedno pa imamo premalo znanja, ali pa ga ne znamo izkoristiti, da bi prišlo do teh programov hitreje. Delovne organizacije se dobredno bojijo mladih šolanj ljudi. Kolikor hitreje bomo spoznali, da moramo slediti razvoju, toliko hitreje se bomo tudi razvijali, toliko višji bo dohodek in osebni dohodek, večji bo interes jeseniškega učenca za zaposlitev v proizvodnji. Ta naš učenec namreč ni pripravljen delati nezanimivih in tehnološko nezahtevnih del, zato išče delo izven naše občine. Prav nova jeklar na s posodobljeno tehnologijo ga bo morda uspela zadržati na Jesenicah, ne le v Železarni, pač pa tudi v drobnem gospodarstvu. Temu učencu moramo omogočiti obvezno prakso, da bo lahko potem konkuriral za zahtevnejše delovno mesto. Vendar ni prave pripravljenosti, saj je najlažje imeti okoli sebe manj sposobne ljudi, kar seveda pomeni slabše delo, manjši dohodek, manjši osebni dohodek, stanje, kakršno imamo v Jugoslaviji, v Sloveniji, pa tudi na Jesenicah. Odnos do mladih, izobraženih ljudi je slab že od začetka, ko pridejo v delovno organizacijo ali kamorkoli. Kako naj ga tedaj vključimo v delo, kako naj ga navajamo na delo...

— Naj na koncu povzamemo: organizacija malega gospodarstva, predvsem zasebnega, na Jesenicah je šele na začetku, obrtniki tožijo nad davčno politiko, čeprav večinoma ni socialno ogroženih, predstavniki družbe pogrešajo dialog, ali pravzaprav, še več dialoga, oboji vendarle že sedijo za skupno mizo in obljublajo, da se bo premaknilo na bolje. Toda jeseniška občina trpi za posledicami dolgih let enostranskega gospodarskega razvoja, zato tudi ni sredstev za pospešen razvoj predvsem uslužnostne dejavnosti, naš sogovornik je jasno povedal, da kar čez noč ni mogoče popraviti dolgoletnih napak. Čez nekaj let bomo lahko videli, ali je današnji optimizem upravičen.

Borut GRCE

NOVO DRUŠTVO GOJITELJEV MALIH ŽIVALI V ŽIROVNICI

Zaradi velikega zanimanja krajanov je bilo s pomočjo čitalniškega kluba knjižnice Matije Čopa ustanovljeno Društvo gojiteljev malih živali Žirovnica. Ustanovni sestanek društva je bil 19. februarja in že takoj na začetku nam je ponudilo pomoč tudi Društvo gojiteljev malih živali iz Kranja.

Društvo bo svoj namen doseglo tako, da bo:

- prirejalo strokovna predavanja o gojitvi in negi malih živali,
- organiziralo ogledne razstave,
- organiziralo društvene razstave malih živali,
- organiziralo nabavo in prodajo plemenskih živali,
- skrbelo za zatiranje raznih bolezni, kakor tudi za veterinarske preglede živali na domu članov in
- v okviru možnosti skrbelo za nakup krme.

Društvo ni namenjeno samo gojiteljem čistih pasemskih živali, ampak vsem, ki gojijo kunce, perutnino ali golobe. Kot člani društva bodo lahko izmenjevali mnenja na sestankih društva in na predavanjih

izvedeli za najboljše načine rejne malih živali. S tem, z lastnim delom in znanjem si lahko zagotovijo zdrave živali, od katerih pričakujejo kar največ.

Sestanki članov društva bodo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9.30, na njih pa bodo obravnavali delovno problematiko izvršnega odbora, poslušali predavanja in o njih razpravljali s predavateljem in govorili o tekoči problematiki.

Prva redna seja članov društva bo v nedeljo, 18. marca, ob 9.30 v sejni sobi TVD Partizan Žirovnica. Tema prvega predavanja je pridelovanje zelene, silazne in suhe krme na travnikih in njivah.

Vabimo, da se udeležite sestanka in včlanite v društvo.

SiB

Članice odseka ročnih del DPD Svoboda Tone Čufar, ki so prispevale izdelke za razstavo ob 8. marcu (foto B. Blenkuš)

PODRUŽBLJANJE OSNOVNE ŠOLE BOMO LAHKO REŠEVALI SAMO Z ZDRUŽENIMI MOČMI

Teze za javno razpravo o podružbljanju osnovne šole z novega zornega kota osvetljujejo dodatni program, ki mu ob preobrazbi osnovne šole želimo dati več poudarka in z njim zagotoviti boljše vzgojno delo osnovne šole.

Tudi v jeseniški občini namreč ob vsakoletnih obravnavah zaključnih poročil o vzgojnoizobraževalnem delu ugotavljamo, tako pedagoški delavci kot uporabniki v zboru uporabnikov občinske Izobraževalne skupnosti, da šole dokaj zadovoljivo opravijo izobraževalni del programa, vedno znova pa se nam pojavlja zahteva po analizi in izboljševanju tistega dela programa osnovnih šol, ki ni neposredno vezan na obvezni predmetnik. Tudi ob predlogu razvoja osnovnih šol in ob prostorskem načrtovanju smo nekako bolj razmišljali o zagotavljanju pogojev za izobraževanje učencev kot o pogojih za vzgojno delo z njimi, čeprav nam je tudi ta del programa vedno živo pred očmi.

Precej prizadevanj posameznih osnovnih šol in Vzgojnoizobraževalnega zavoda kot celote je usmerjenih v razvoj in napredek vzgojnega dela, v povezovanje z okoljem, vendar še vedno ugotavljamo, da je tu utečenega dela še zelo malo, da se nam je ob neprestanem pritisku na povečanje znanja marsikdaj izmuznilo vzgojno delo tudi iz samega učnovzgojnega procesa, predvsem pa, da pri neposrednem povezovanju z okoljem zajemamo premalo učencev premalo časa.

Po smernicah za življenje in delo osnovnih šol, ki predvidevajo to preobrazbo, pa šola pomeni središče vseh dejavnosti in dogovarjanja. Preobrazba šole je pravzaprav družbeno preobrazba in skupen družbeni interes. Šola mora biti središče za okolje, če hoče bolje in več dajati družbi na področju vzgojnega dela. Obenem pa se mora spremeniti odnos okolja do nje. Ker okolje z oblikami podružbljanja ni seznanjeno, bo v krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah potrebno prikazati boljše organizacijske oblike in doseči sistemsko vključevanje organizacij, društev, delovnih organizacij v vzgojno delo.

Šola bo tudi v prihodnje prevzemala vlogo pobudnika in tudi koordinatorja za vključevanje okolja v vzgojnoizobraževalno delo. Premalo pa je samo moralna podpora za uvajanje vedno novih dejavnosti, ki večinoma temelje na osebnih prizadevanjih in stikih na obeh straneh. Kadrovanje mentorjev za posamezne dejavnosti ne sme izzveneti kot mledovanje šole, ampak mora biti urejeno z določnim sistemom, ki bo deloval še potem, ko se bodo zamenjali posamezniki, ki so ga vzpostavili.

Ena od najpomembnejših nalog šole je razvijanje družbeno koristnega in proizvodnega dela.

Družbeno koristno in proizvodno delo je mogoče dvigniti z nivoja očistevalnih in papirnih akcij na višji nivo samo preko utečenega sistema in z vzgojnim učinkovanjem na vse učence, morda na podoben način, kot je bilo dogovorjeno v Radovljici, kjer bo v letošnjem šolskem letu za vse učence 7. in 8. razredov organiziranih nekaj ur proizvodnega dela v delovnih organizacijah. Društva prijateljev mladine, telovadna društva, taborniki, planinci bodo v prihodnje s svojim vzgojnim in izobraževalnim programom vključeni v delovni načrt šole, iz katerega bo razvidno celotno učno in vzgojno delo v posamezni krajevni skupnosti.

Tudi starši tu niso izvezti.

Ali bomo mlade naučili delati ali ne, pa še daleč ni odvisno samo od šole, ampak predvsem od tega, koliko družba kot celota in kot posamezniki cenimo kakršnokoli delo, od najbolj neprilicnega fizičnega dela do visoko ustvarjalnega. Mislim, da ima vsa naša neusklajenost glede politike nagajevanja po delu svoj izvor v dejstvu, da delo jemljemo kot pravico, ne kot dolžnost slehernega človeka na slehernem delovnem mestu. Nagajujemo tudi nedelo, s tem pa ustvarjamo pogoje za malodušje in občutek nemoči na vseh nivojih. Pri nas pravzaprav uveljavljamo od osnovne šole naprej samo sistem nagajevanja dela, nimamo pa učinkovitega sistema sankcioniranja nedela.

Način dela v osnovni šoli spodbuja človekovo naravno potrebo po delu. Osnovna usmeritev vzgojnoizobraževalnega dela je namreč v tem, da damo vsakemu učencu možnost, da se poleg minimalnega, za vse obveznega programa, vključni in uveljavi na področju, ki njemu osebno najbolj ustreza. Tu ima šola veliko premalo možnosti in kot družbi nam še veliko manjka na področju delovne vzgoje, družbeno potrebne in proizvodnega dela. Obenem je to tisto področje, ki smo mu ob preobrazbi osnovne šole namenili največji poudarek in ga zapisali kot nujno nalogo šole in njenega okolja.

Morda smo vsaj malo lahko zadovoljni s poklicnim usmerjanjem, kjer se prav zaradi povezovanja z okoljem približujemo želenemu razmerju 30:60 procentom v korist proizvodnih poklicev. Problem pa nastane že pri tem, ker so poklicne želje osnovnošolcev predvsem po usposabljanju za višje stopnje izobrazbe, kot jih potrebuje združeno delo.

Cilj vzgojnoizobraževalnega dela gotovo ni v tem, da bi usmerjali mlade v čim manj zahtevne poklice. Samo od bolj razvite proizvodnje namreč lahko pričakujemo, da bomo postali tudi razvita družba, v kateri bo vsak državljan našel ustrezno, človeka vredno mesto.

Šola je s svojimi kadri in sredstvi lahko zelo na široko razvila družboslovno področje in področje telesne vzgoje.

Petja, recitiranja, literarnega in likovnega ustvarjanja ima vsaka šola veliko, morda celo preveč. Nadarjeni posamezniki se lahko uveljavijo v natečajih z različnimi stopnjami. Vendar se tudi tu sučemo v zaprtem krogu, čeprav smo že imeli boljše oblike dela.

Podružbljanje šolskega družboslova vidim, na primer, v dogovoru, da pomembnejše proslave načrtujemo skupno (v okviru občine ali vsaj sosednjih šol), jih ponudimo širšemu krogu in s tem zagotovimo tudi boljšo kvaliteto. Ali pa natečaj za pisanje spisov. Kako redki so natečaji, ki so vezani na proizvodnjo, delo, razvoj delovne organizacije.

Za vzgojnoizobraževalno delo so vsekakor pomembni literarni natečaji, toda npr. spisi o poznavanju proizvodnega procesa, ki je eno od področij srečanja mladih tehnikov, ne bi smeli ostajati v tem krogu.

Telesne vzgoje je na šolah razmeroma veliko in uspehi smo jo vezati s telesnokulturno skupnostjo. Morda to področje premalo poznam, zdi pa se mi, da smo se tu še najbolj približali cilju podružbljanja. Dejavnost šolskih športnih društev je programsko in finančno navezana na asociacije izven šole in do neke mere lahko ugotavljamo kontinuiteto aktivnega in pasivnega spremljanja različnih športov na vseh starostnih stopnjah.

Razprave o podružbljanju osnovne šole v republiki in v okviru naše občine torej še naprej odpirajo probleme, ki jih bomo reševali samo z združenimi močmi. Šole kot pobudnice in usmerjevalke so že dosegle nekaj dogovorov, vanje prihajajo planinci, taborniki, športniki različnih profilov. Pred dvema letoma sprejet dogovor o vključevanju delovnih organizacij v delo šol je vzbudil tudi ustanavljanje in delovanje kovinarskih, elektrotehničnih, tekstilno tehnoloških, lesarskih krožkov, v katerih učenci osnovnih šol spoznavajo obdelavo različnih materialov. V delo z mladimi se vključuje občinska zveza organizacij za tehnično kulturo, ki nastopa kot pobudnik srečanj mladih tehnikov. Foto klub Andrej Prešern s kontinuiranim delom v šolskih foto krožkih pomlajuje svoje vrste, pionirska gasilska društva z občasnimi akcijami opozarjajo na stalno požarnovarnostno zaščito.

Skratka, javna tribuna o podružbljanju osnovne šole, ki jo je organiziral marksistični center CK ZK Slovenije 12. marca, je ponovno opozorila na probleme v zvezi z izvajanjem dodatnega programa od elementov celodnevne šole do vseh vrst interesnih dejavnosti, ki jih na različne načine in z različnimi ključji financirajo vnašamo v šolski program. Ugotovili smo tudi, da mentorstvo v interesnih dejavnostih ni enostavno, da zahteva veliko ustvarjalne energije in kontinuiteto, če hočemo doseči, da bodo interesne dejavnosti temelj za poklicne odločitve učencev osnovnih šol.

Med vrsticami, kot pravimo, je bilo povedano tudi to, da pobuda in skrb za kontinuiteto in kvaliteto dela v zvezi s podružbljanjem ostaja šoli. Širša družbena skupnost je dolžna sodelovati pri podružbljanju. Če si hočemo zagotoviti mlade v vseh sredinah, jih moramo pritegniti v čas, ko se oblikujejo, torej v osnovni šoli, in jih kontinuirano usposablja.

V procesu podružbljanja se torej odpira vrsta vprašanj in do cilja je še daleč. Osrednjo vlogo v tem procesu ima učitelj in še vedno velja za precejšnjo meri načelo, da šola živi in pade z učiteljem. Najbrž pa bo potrebno razmišljati, da se delež družbenega proizvoda za vzgojo in izobraževanje ne sme nenehno zmanjševati, če pričakujemo vedno boljše vzgojenega in izobraženega mladega človeka.

M. MALENEŠEK

DIA VEČER

V sejni sobi Planinskega društva Javornik-Koroška Beba bo v torek, 20. marca, ob 18. uri predvajal diapozitive Janko Kundič: »S poti po Bližnjem vzhodu!«

Vabljeni

DELAVSKA KULTURNA DRUŠTVA NA GORENJSKEM DO LETA 1941

V petek, 9. marca, so v prostorih Kosove graščine na Jesenicah odprli zgodovinsko dokumentarno razstavo o delovanju delavskih kulturnih društev na Gorenjskem do leta 1941, ki so jo pripravili strokovni delavci Gorenjskega muzeja v Kranju. Ob otvoritvi je kustosinja Gorenjskega muzeja Majda Zontar razstavo predstavila z naslednjimi besedami:

»Z razstavo, ki jo odpiramo, smo želeli prikazati razvoj in delovanje delavskih kulturnih društev na Gorenjskem do leta 1941. Ta društva so nastala predvsem v okoljih, kjer so živeli industrijski in obrtni delavci, ki so bili skoraj v celoti njihovi člani. Organizirani so bili v razrednih sindikatih. Društva so krepila in utrjevala delavsko zavest in jih za razliko od ostalih društev lahko tudi imenujemo proletarska.

Na razstavi spremljamo razvoj in delovanje delavskih kulturnih društev na Gorenjskem v času do druge svetovne vojne. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je postajala socialno demokratična stranka že upoštevanja vredna sila na političnem področju in se je organizacijsko okrepila s strokovnimi organizacijami. V okviru teh se je pričela razvijati tudi delavska kulturna dejavnost, ki je imela sprva predvsem izobraževalne naloge. Na Gorenjskem so bile v tem času Jesenice najpomembnejše delavsko središče, zato pa tudi najstarejše prizorišče delavske kulture.

V letih 1911 in 1912 so začele nastajati podružnice splošne delavske zveze Vzemajnosti, posebne izobraževalne in prosvetne organizacije socialnodemokratske stranke. Tako podružnico so ustanovili 31. marca 1912 tudi na Jesenicah, kjer pa v kratkem času svojega obstoja ni mogla razviti večje kulturne dejavnosti. Na predavanje Ivana Cankarja O Slovincih in Jugoslovanih, ki ga je priredila Vzemajnost leta 1913, je namreč oblast reagirala tako, da je društvo s podružnicami vred razpustila.

Dejavnost je nadaljevala nova delavska izobraževalna in prosvetna organizacija Svoboda, ki pa ji čas pred prvo svetovno vojno ni bil naklonjen. Na Jesenicah so se priprave za občni zbor DPD Svoboda pričele oktobra 1918, občni zbor pa je bil 26. januarja 1919.

V tem prvem času po vojni je bilo delavsko gibanje usmerjeno predvsem v krepitve razrednih sindikatov in v boj za delavske pravice. Podružnice Svobode so nastajale po vseh gorenjskih delavskih središčih: Trzinu, Javorniku, Gorjah, na Blejski Dobravi, v Lescah, in v Kropi, v Kamniku pa delavska knjižnica in pevski zbor Svobode. Ko je prešla buržoazija na podlagi zakona o zaščiti države v ofenzivo proti komunizmu in je oblast budno nadzirala delovanje delavskih organizacij, so ostala delavcem kulturna društva še največja možnost za sestajanje in razredno delovanje.

Leta 1927 je bilo na Gorenjskem že osem delavskih kulturnih društev, ki so štela prek 500 članov. Štiri leta kasneje so ustanovili še podružnico Svobode v Kranju.

V tem času je Zveza Svobod vse bolj jasno oblikovala svoje cilje, dokler jih ni za daljšo dobo začrtila v programu dr. Henrika Tume, ki je

bil sprejet leta 1926. Ta je poudarjal, da mora Zveza združevati delavce vseh socialističnih smeri, ti pa se naj v Svobodi s predavanji, petjem, dramatikom, športom in drugim izobražujejo v marksističnem duhu. Le počasi se prodiralo v podružnice Svobod spoznanje, da petje, dramatika in ostala kulturna dejavnost niso sama sebi namen, marveč morajo služiti vzgoji delavstva in to v proletarskem duhu. To usmeritev je potrdila tudi konferenca gorenjskih podružnic Svobod, ki je bila sklicana prav na pobudo jeseniške podružnice 16. julija 1928 na Jesenicah.

Gorenjska delavska kulturna društva so razvila bogato dejavnost in to gledališko, literarno, glasbeno, izobraževalno in športno. Vse to je na razstavi še posebej poudarjeno. Pri tem je prednjačila jeseniška Svoboda, ki je imela svoj delavski oder, pevski in tamburaški zbor in aktivni športni odsek.

V idejnem smislu so morala dajati delavska kulturna društva kulturnemu snovanju proletarski značaj, če so ga hoteli ločiti od meščanske kulturne dejavnosti in svoje pripadnike odtegniti vplivu drugih ideologij. Zato so predvajali zlasti dela Ivana Cankarja, Leva Nikolajeviča Tolstaja ter delavskih pisateljev Jožeta Moškriča in Toneta Čufarja. Čufarjevi Jutranja molitev in Polom sta doživeli svojo krstno izvedbo prav na delavskem oderu jeseniške Svobode oziroma Enakosti. Uvajali so tudi nove oblike dejavnosti kot govorilne zbornice, prosvetne večere in druge. Predavanja, ki so jih prirejali, so se nanašala na delavsko zakonodajo in na delavsko gibanje v preteklosti in v sodobnem svetu in podobno. Na Jesenicah in Javorniku so občasna predavanja celo prerasla v delavsko politično šolo.

Vsa delavska kulturna društva so imela tudi knjižnice. Začetek knjižnih fondov so jim predstavljale knjižnice, ki so jih dobili od strokovnih organizacij. Športno aktivnost Svobod, ki je bila posebno razvita zopet na Jesenicah, kjer si je za to zlasti prizadeval Jože Gregorič, je oblast zatrla leta 1929, ko je razpustila njihove športne odseke.

Na ta način je proletarijat izgrajeval svoj lastni tip kulture, ki je moral imeti izrazito družbeno-borbeno funkcijo.

Obdobje šestojanuarske diktature in gospodarske krize je vplivalo tudi na delovanje delavskih kulturnih društev, ni jih pa zaviralo. Globljih posledic tudi ni imel spor med desničarsko usmerjeno centralo Zveze Svobod in jeseniško komunistično usmerjeno podružnico v letu 1933. Ta je privedel do ustanovitve samostojnega delavskega kulturnega društva na Jesenicah z imenom Enakost, ki je nič manj intenzivno nadaljevalo kulturno-prosvetno delo v vseh svojih odsekih.

Ko je začela partija v tridesetih letih obnavljati svoje delovanje, se je vse bolj čutila njena navzočnost tudi v delavskih kulturnih društvih. Odsele so se komunisti v vedno večjem številu vključevali v podružnice Svobode oziroma Enakosti na Jesenicah. Uspeh delovanja partije se je pokazal že na prvem zletu Svobod v Celju 7. julija 1935, ki so se ga množično udeležili tudi člani gorenjskih delavskih kulturnih društev. Z Jesenic in Javornika je odpeljal celo poseben vlak udeležence na zlet v Celje. Banska uprava je nato razpustila Zvezo Svobod, češ da je bil celjski zlet velika protidržavna komunistična manifestacija. Novoustanovljena Vzemajnost pa je v nezmanjšanem obsegu nadaljevala delo Svobode. Na Jesenicah pa Vzemajnosti ni so ustanovljali, ker je obstajala Enakost, ki se ji je pridružila še javorniška Svoboda.

Ob tedaj so oblasti še bolj budno spremljale delovanje delavskih kulturnih društev, občasno pa jih tudi razpuščale. Po takih ukrepih je oblast posegla, na primer, leta 1938 proti jeseniški Enakosti in ponovno leta 1940, ker se je društvo udeležilo protestne akcije proti konfiniranju komunistov in protifašistov v Bilečo.

Delavstvo se je v tem času vedno bolj zavedalo, da sta izobrazba in kulturno delovanje glavni osnovi za uspešen boj za izboljšanje njihovega materialnega položaja. Hkrati pa je zahtevalo, da se mu prizna zasluge in enakopravnost tudi pri ustvarjanju narodne kulture.

Kustosinja se je ob otvoritvi razstave zahvalila tehničnemu muzeju Železarne za pomoč pri pripravi razstave. Dejala je, da je to edini muzej na Gorenjskem, ki je doslej načrtno in sistematično zbral gradivo o delavskih kulturnih društvih, ki so ga lahko tako na razstavi kot v raziskavi s pridom uporabili.

Razstava v Kosovi graščini je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure, po dogovoru pa bodo po razstavi vodili muzejski delavci.

DELO MOŠKEGA ZBORA DU JESENICE V LETU 1983

Podati poročilo o kulturnem poslanstvu in delu moškega zbora Društva upokojencev Jesenice ni težko. Večkrat slišimo: »Upokojenci imajo čas, pa prepevajo!« To je res! Toda za dobro petje, estetsko izvedbo pa tudi za zadovoljitev poslušalcev ni dovolj samo čas. Treba je dobre volje, veliko samopremagovanja, truda, pa tudi odrekanja. Vsega tega pa pevcem moškega zbora DU Jesenice ne manjka.

V preteklem letu so imeli več kot 40 nastopov. Koliko časa so porabili za vaje? Natanko 3.668 ur. To je poleg nastopov še 89 pevskih vaj. Verjetno pa to niso natančne številke, kajti pevovodkinja včasih ni zadovoljna, pa je vaja nekoliko daljša.

Kje vse so prepevali? Dva celovečerna koncerta sta od pevcev zahtevala veliko dela in zbranosti. Peli so na Javorniku v domu društva upokojencev in v domu Julke in Albina Pičnika. Radi sodelujejo s pevskim zborom Vintgar z Blejske Dobrave in ženskim zborom Društva upokojencev Javornik. Za 8. marec 1983 so pripravili program v sodelovanju z orkestrom Glasbene šole Jesenice. Marsikatera otvoritev razstave v naši občini je popestrjena s petjem. Naj bo to razstava ročnih del žena — upokojenk, otvoritev doma DU v Mojstrani ali v razstavnem salonu DOLIK Jesenice. Posebno so bili zadovoljni, da so sodelovali na otvoritvi razstave »Človek in jeklo«. Bili so ali so še delavci Železarne in so bili nekako povezani z razstavljenimi slikami.

Ko krajevne skupnosti praznujejo in se s komemoracijami spominjo padlih borcev in prijateljev, jim radi zapojejo. Tako redno sodelujejo s KS Sava, Podmežakla, Javornik, Hrušica, Planina pod Golico in Dvje-Mojstrana, pa tudi izven naše občine. Nastopov na komemoracijah je

bilo trinajst. Peli so tudi na proslavah za 1. maj, dan republike, na občnih zbiorih, delovnih knferencah. Nastopili so na občinski pevski reviji odraslih zborov, na srečanju železarskih zborov Slovenije, na regijskem srečanju pevskih zborov DU v Kranju, republiškem srečanju pevskih zborov DU v Trbovljah in sodelovali že devet let na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični.

V jeseni so imeli pevci lep izlet po Dolenjski. Z zadovoljstvom so zapeli v kapelici kostanjeviškega gradu. Takih prilagoditvenih nastopov pa je bilo še več.

Ob koncu naj povemo še to: hvala TOZD, komisiji za kulturo sindikata Železarne, ZKO Jesenice, Društvu upokojencev Jesenice in drugim za finančno pomoč. Tako so pevci dobili nove obleke, poravnali vse finančne obveznosti in imeli lep izlet. Pevci pa zaslužijo pohvalo za redno obiskovanje pevskih vaj!

Kaj pa v prihodnje? Obljubljam, da bodo pridno prepevali, sodelovali na prireditvah, se trudili program čim bolj izpeljati. Načrtov je veliko, nalog še več. Toda to jim bo uspelo le, če se bo med njihove vrste vključilo še več fantov — mož, ki radi pojejo, ki bi radi preživeli nekaj prijetnih uric na teden med pevci, med dobrovoljnimi ljudmi, med prijatelji.

M. M.

Ženski pevski zbor Milko Škoberne je pod vodstvom zborovodja Antona Cimpermana izvajal krajši koncert na otvoritvi razstave ročnih del (foto B. Blenkuš)

ZABAVALI SMO SE OB »FESTIVALU ROPOTULJ, ZVONCEV IN KUHINJSKIH LONCEV«

Bilo je v času pusta, ko maškare popestre sivino dne. Absolventka Akademije za gledališče, film, radio in televizijo Jana Kolarič je napisala radijsko igrico za otroke, igralci amaterskega gledališča Tone Čufar z režiserko Stanko Geršak pa so vse skupaj spravili na odrske deske.

Tudi za take stvari je potreben pogum! Zato, ker sploh ne veš, kaj vse se bo iz tega izcimilo. Enostavno se moraš živeti, da si sesalec ali mešalec, budilka, pa lonec... Potem pa gre. Sesalec je kar naprej nekaj sesal, mešalec mešal, mešal in vse premešal, ropotulja je kar naprej nekaj regljala, lonec je globoko in otožno donel, telefon je tulil tu, tuuu... otroci v dvorani pa so uživali! In mladi igralci so dosegli svoj namen.

Nekaj se je dogajalo, nekaj se je vendarle izcimilo iz igrice, ki je bila namenjena zgolj za radijski medij. Otroci so bili srečni, ko so se vsi kuhinjski predmeti in rekviziti naposled vrnili domov k družini Mirnik. Mirnikova mama je bila presrečna, le katera ne bi bila!

Zanimivi in domiselni so bili kostumi.

Sandi Jakopič, ki je predstavljal telefon, je imel veliko rdečo telefonsko slušalko kar na glavi. Igorja Škr-

lja se je komaj videlo iz lonca. Klemen Klemenc pa je s »ta pravim« delom sesalca srkal in pihal sapo vsevprek... »Normalno« je bila »opra vljena« le Mirnikova družina.

V ostalih vlogah so se trudili še: Borut Verovšek (novinar brzinar), Jasna Ambrožič (skleda), Simona Anderlič (ponev), Katarina Tomazin (skodelica), Mojca Strgar (ropotulja), Bojan Vister (mešalec), Mile Crnovič (zvonec) Franci Znidaršič (hišni zvonec), Bernarda Gašperčič (budilka), Elizabeta Stefanciosa (šivalni stroj), Rado Mužan (Mirnikov ata), Mira Bolte (Mirnikova mama), Irena Varek (Nežka), Igor Dečman (Mihlec), Drago Smolej (Frenki).

Za sceno in kostume je poskrbel Jože Bedič, koreografinja je bila Blanka Palčič, harmoniko je raztegoval Gabriel Skumavec, luč je »del« Mišo Šest, inspicient je bil Mičo Oman in odrski mojster Ludvik Erjavec.

Tomaž Iskra

OBČINSKO SREČANJE MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV — MLADINA POJE '84

V petek, 23. marca, ob 18. uri organizira Zveza kulturnih organizacij Jesenice v dvorani gledališča na Jesenicah letošnje občinsko srečanje mladinskih pevskih zborov pod že znanim geslom MLADINA POJE '84. Na srečanje se je prijavilo 13 zborov z več kot 400 pevkami in pevci.

PROGRAM:

1. Zborček cicibanov Glasbene šole Jesenice — zborovodkinja Stanka Mencinger
 - Janez Bitenc: KOSTANJ
 - Ljudska: NAGAJIVKA
 - Ljudska: SREČALI SMO MRAVLJO
2. Otroški zbor osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — zborovodkinja Darja Kolenc
 - Janez Bitenc: TRI MUCE
 - Jakob Jež: ZAJČEK
 - Janez Kuhar: PESMI NAŠEGA ZBORA
3. Otroški pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodkinja Stanka Mencinger
 - Jakob Jež: AH
 - Egi Gašperšič: LEPOPIS
 - Peter Lipar: DEŽEK
4. Otroški pevski zbor osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — zborovodkinja Darja Kolenc
 - Jakob Jež: GOSKE IN ŽABE
 - Jože Privšek: HIPOTENUZA
 - M. Ferlež: VSTANITE OTROCI, VSTANITE
5. Otroški pevski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice — zborovodkinja Marija Reichman
 - Jani Golob: KO BOM VELIK
 - Marjan Vodopivec: CICIBAN JE ZASPAN
 - Radovan Gobec: ČIRA ČARA
6. Mlajši mladinski pevski zbor osnovne šole 16. december Mojstrana — zborovodkinja Majda Klančnik
 - Janez Kuhar: JUTRI GREMO V NAPAD
 - Vilko Ukmar: JUTRO
 - Luka Kramole: VESELI PASTIR
7. Mlajši mladinski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice — zborovodkinja Mira Mesarič
 - Pavel Šivic: ZAJČEK
 - Emil Adamič: IZPRAŠEVALNICA
 - Radovan Gobec: POSTOJ KURIRČEK
8. Mlajši mladinski pevski zbor osnovne šole Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora — zborovodkinja Majda Klančnik
 - Milan Apih: BILEČANKA
 - Jakob Jež: ZASPALI SO
 - Janez Kuhar: ENA PTIČKA PRILETELA
9. Mlajši mladinski pevski zbor osnovne šole Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela — zborovodja Davorin Rostohar
 - Marko Tajčević: PJESME DODOLSKE
 - Matija Tomc: SOLDAŠKI BOBEN
 - Matej Bor: HEJ, BRIGADE
10. Mlajši mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodja Roman Ravnič
 - Vilko Ukmar: JUTRO
 - Jakob Jež: POMLAD
 - Danilo Švara: KAKO SE POLŽKU MUDI
11. Mladinski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice — zborovodkinja Mira Mesarič
 - Matija Tomc: NA GORENŠČEM JE FLETNO
 - Ubald Vrabec: ČUK SE JE OZENIL
 - Viktor Mihelčič: TAKO NI CVETELA ŠE NAŠA DEŽELA
12. Mladinski pevski zbor osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — zborovodkinja Elizabeta Demšar
 - Makso Pirnik: SMRT V BRDIH
 - W. A. Mozart: USPAVANKA
 - E. Adamič: DA B'BIVA LEPA URA
13. Mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodja Roman Ravnič
 - Radovan Gobec: KO V RANEM JUTRU
 - Matija Tomc: NA VRTU MI JAVOR ZELENI
 - O. B. Agnestic: DONNA, DONNA

FRANCE DOLINŠEK RAZSTAVLJA V »GORENJSKIH OBLAČILIH«

V počastitev 8. marca — praznika žensk so v prostorih delovne organizacije Gorenjska oblačila TOZD Konfekcija na Javorniku odprli samostojno razstavo slik člana likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice FRANCETA DOLINŠKA. Slikar razstavlja dvanajst tihožitij v akvarelni tehniki. Razstava bo na ogled še do 19. marca.

SAMOSTOJNA RAZSTAVA SLIK JANKA KOROŠČA NA BLEDU

V času mednarodnega šahovskega festivala bo v Kazini na Bledu od 16. do 25. marca na samostojni razstavi član likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice JANKO KOROŠČEC predstavil 20 svojih slik v olju in temperi, pretežno krajino in staro gorenjsko arhitekturo.

LEPA PRIREDITEV OB DNEVU ŽENSK

V organizaciji sveta za spremljanje družbeno-ekonomskega položaja ženske občine Jesenice je bila v sredo, 7. marca, ob 17. uri v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah osrednja proslava v počastitev mendarodnega dneva žensk pod geslom: ŽENA VOJNE IN SVOBODE.

Dobro obiskano proslavo je prvi pozdravil pevski zborček cicibanov Glasbene šole Jesenice pod vodstvom Stanke Mencinger. Cicibančki so zapeli tri pesmice: MAMA, Franja Luževiča, BREDICA, Mire Voglar in ljudsko pesem NAGAJIVKA. Slavnostni govor je imel predsednik občinskega komiteja zveze komunistov Jesenice Alojz Kalan. V nadaljevanju proslave so za dolgoletno aktivnost v ženski organizaciji najaktivnejšim članicam podelili priznanja. Obrazložitev za podeljena priznanja je podala predsednica sveta Jožica Bertalančič, priznanja pa je nagrajenkam izročil predsednik občinske konference SZDL Jesenice Mirko Rabič.

Priznanja za leto 1983 so prejeli: IVANKA AMBROŽIČ, JOŽICA BREŽAN, DANICA HOSTNIKAR, ANICA KRIŽMAN, TONČKA MITROVIČ, IVANKA ONUŠIČ, APOLONIJA PAVLIČ, VERA ŠVENT in MILENA GRÖBLACHER.

V kulturnem delu programa so poleg učencev Glasbene šole Jesenice sodelovali še člani dramskega krožka Centra srednje usmerjenega izobraževanja, ki so izvedli recital ŽENA VOJNE IN SVOBODE. Učenci Glasbene šole so izvedli zelo obsežen glasbeni spored raznih tujih in domačih skladateljev, s čimer so prikazali velik del svoje glasbene dejavnosti, saj so v koncertnem delu nastopili učenci skorajda vseh instrumentov in oddelka za solo petje. To je bila »revija« dosežkov, ki so jih ustvarili učenci in učitelji v tem šolskem letu, obenem pa tudi »priprava« za srečanje glasbenih šol Gorenjske, ki bo letos na Jesenicah v aprilu mesecu. Nekaj nastopajočih učencev na tej proslavi se bo tudi udeležilo področnega in republiškega tekmovanja mladih glasbenikov.

Z Giulianijevo ECOSISO in Carcassijevim ANDANTINOM se je predstavila kitaristka ANDREJA ALT. Učenka NINA PAVLIN je zaigrala Rebikov MELANHOLIČNI VALČEK, ŽIVA AVSENAK pa Bumillerjevo ARABESKO. MENUET Jeana Baptista Lully sta izvedli na kljunastih flavtah MOJKA KONOBEJ in ANDREJA THALER ob klavirski spremljavi PRIMOŽA KERŠTANJA. Riedingov KONCERT ZA VIOLINO (trije deli) je zaigral OTO GERDEJ ob klavirski spremljavi RAJKE PEJIČ. S skladbo za dve harmoniki sta se predstavila MARKO LUKAN in BOŠTJAN PODJED. Arbanov BENEŠKI KARNEVAL in Goyev BOLERO sta na trobentah izvedla SANDI MIKLJIČ in SANDI BURKELJ. Z Mozartovo SONATO se je predstavila URŠKA REBERNIK, Peršmanov AKORDINO pa je na harmoniki zaigrala MAJA PLAZAR iz oddelka glasbene šole v Kranjski gori. Nastopili so še: URŠKA POMPE, ki je izvedla Beethovno SONATO OB LUNINEM SVITU, NATAŠA ŠVENT z Mozartovo TURŠKO KORACNICO, Ketelbejevo skladbo NA PERZIJSKEM TRGU pa je zaigral na klavirju PRIMOŽ KERŠTANJ. VALČEK Johanna Brahmsa in Roberta Schumana SANJARENJE je zaigral čelist JANEZ MESEC ob spremljavi pia-

nistke BETI DEMŠAR. Predstavili sta se tudi dve solo pevki: SPELA KAVČIČ je zapela dve ariji Antona Tomaža Linhart, INGRID MRKOVIČ pa je zapela DEČVA V HARTELCU Matije Tomca in MATERI PADLEGA PARTIZANA Francija Šturma. Obe solistki je na klavirju spremljala BETI DEMŠAR. Program so zaključili učenci roga in tenorja MERIM OMANOVIČ, TOMAŽ NIKOLAVČIČ, ROBERT HORVAT in GORAZD FRELIH, ki so zaigrali tercet Luke Kramolca VESELJA DCM in kvartet DRUGO RUKOVET Stevana Mokranjca.

Vse nastope mladih glasbenikov so poslušalci spremljali s pozornostjo in jih primerno tudi nagrajevali. Po prireditvi je bilo slišati pripombe nekaterih poslušalcev, da je program trajal predolgo, saj so nekateri

odhajali kar med programom. Kljub mogoče res preobširnemu programu je nekaj točk pritegnilo posebno pozornost. Najmlajši nastopajoči OTO GERDEJ, ki je na pamet igral Riedingov Koncert za violino (tri stavke), je potrdil veliko talentiranost za glasbo, posebno za violino. Pri mlademu učencu violine so že izražene osnovne prvine, ki so pogoj za uspešno nadaljevanje učenja violine. Pozornost so vzbudili tudi nastop čelista JANEZA MESECA, pianistke URŠKE REBERNIK, ki se vse uspešneje razvija, pa PRIMOŽA KERŠTANJA, ki se izkazuje tudi kot spremljevalec na klavirju. Omeniti moramo še uspešne nastope solo pevke SPELE KAVČIČ in INGRID MARKOVIČ. Tudi ostali nastopajoči zaslužijo pohvale za pridno učenje in prizadevnost.

K uspešnemu nastopu vseh solistov sta prispevali tudi odlični spremljevalki na klavirju, pedagoginji Rajka Pejič in Beti Demšar.

Franjo Ropret

SODELOVANJE S TOZD KONFEKCIJA JESENICE

Člani šolskega kulturnega društva osnovne šole 16. december Mojstrana smo v zadnjem mesecu poskušali z zanimivim sodelovanjem z eno od organizacij združenega dela.

Delavke Gorenjskega oblačila TOZD Konfekcija Jesenice so nas prvič povabile k sodelovanju ob praznovanju slovenskega kulturnega praznika. Pisali smo spise na temo: Kaj mi pomeni knjiga? Kako doživljam poezijo Franceta Prešerna in Žilvinje brez umetnosti bi bilo prazno. Pripravili smo tudi likovno razstavo, kjer smo predstavili nekaj keramičnih izdelkov, likovna dela v grafiki in temperi, tisk na blago, kolaž iz usnja in predmete, oblikovane iz odpadnih materialov.

Ob praznovanju 8. marca smo manjšo slovesnost popeli člani našega literarnega krožka s kabarejem: »Taki ste, taki smo« in ustvarili prijetno in veselo vzdušje.

Učenci 8. razreda, ki se odločamo za poklic, smo si ogledali proizvodni proces in se seznanili z uspešnostjo poslovanja. Navdušeni smo bili nad urejenostjo in disciplino v TOZD in tudi nad tem, da ta temeljna organizacija veliko skrbi posveča kulturi. Prostori v obratu so opremljeni s prelepimi likovnimi deli znanih slovenskih ustvarjalcev.

Ob 8. marcu so delavke organizirale tudi razstavo akvarelov slikarja Franceta Dolinskega in učenci smo bili veseli, da smo si ob nastopu lahko hkrati ogledali tudi to razstavo. Takšno sodelovanje z organizacijo združenega dela se nam zdi zanimivo, saj daje našemu delu večji pomen in vrednost.

Literarni krožek
OŠ Mojstrana

DVA PRIJETNA KULTURNA DOGODKA ZA 8. MAREC NA DOVJEM

Letošnji 8. marec — dan žensk so pri kulturno-umetniškem društvu Jaka Rabič Dovje-Mojstrana počastili z dvema dogodkoma. V soboto so najprej v prostorih kmečke zadruge poleg kulturnega doma na Dovjem odprli tretjo razstavo ročnih del, ki so jih pripravile članice odseka, ki že nekaj let izredno uspešno delujejo pri društvu. Ob otvoritvi je zbranim spregovorila predsednica sekcije Ljuzka Hlebanja, za prijetni kulturni program pa so poskrbeli učenci osnovne šole 16. december Mojstrana.

Razstava je tudi letos zelo bogata. Članice so predstavile svoje izdelke, ki so jih predvsem naredile ob vsakotedenskih torkovih delovnih srečanjih v prostorih kulturnega doma. Številni volneni izdelki za praktično rabo, klekljani izdelki, tapiserije in drugi izdelki kažejo spretnost ženskih rok in tisoče ur dela in vztrajnosti. Razstava bo odprta še do nedelje, 18. marca.

V soboto zvečer pa je bila v dvorani kulturnega doma na Dovjem še premiera komedije Marjana Marince Poročil se bom s svojo ženo. Po večletnem mrtvulu je lani pri društvu ponovno zaživela tudi dramska sekcija. Ta komedija je druga predstava, ki jo je pripravila mlada in obetajoča skupina igralcev pod vodstvom mentorice Sonje Peternel. V soboto

so komedijo zaigrali dvakrat in ljubitelji dramskih predstav so obakrat dvorano napolnili do zadnjega kotička. To je ponovno lep dokaz, da je v kraju spet večje zanimanje za gledališke predstave. Ob posrečeno zasnovani sceni so se vsi igralci v posameznih vlogah odlično znašli in ob koncu tudi prejeli zaslužen dolg aplavz.

Komedijo je režirala Sonja Peternel, v posameznih vlogah pa so zaigrali: Franci Korajžja, Elica Sprager, Valerija Vendramin, Marko Košir, Mateja Rabič, Heda Jalen, Andrej Jalen, Roman Peternel in Mirko Rabič. Komedijo bodo še enkrat ponovili na domačem odru, in sicer v soboto, 17. marca, ob 18. uri, v programu pa imajo tudi več gostovanj.

J. R.

POČASTILI SMO PRAZNIK ŽENSK 8. MAREC

Vsako leto v osnovni šoli Prežihov Voranc Jesenice organiziramo praznovanje 8. marca — dneva žensk. Letos smo to storili v povezavi s krajevno skupnostjo Sava.

Učenci višjih razredov so že prej raznosili vabila, kajti v naši krajevni skupnosti imamo veliko starejših občanov, ki so se rade udeležile proslave.

V pozdravnem govoru nam je ravnateljica naše osnovne šole navedla nekaj števil, ki so nazorno pokazale, da je veliko žensk, ki so trdo delale in so še med nami. Pozdravila jih je tudi predstavica krajevnih skupnosti.

V programu, ki je sledil, so sodelovali učenci od prvega do osmega razreda naše šole. Zelo lepo so začeli nastop najmlajši folkloristi iz Javornika, ki jih vodi mentorica, ki je nekoč obiskovala našo šolo. Kako lepo je bilo videti najmlajše, ko so v narodnih nošah plesali gorenjske plesne. Recitatorji pod vodstvom Vlade Šifrer so recitali pesmice o pomla-

di in mamicah. Pevski zbor pod vodstvom Romana Ravniča pa je zapel nekaj pesmi. Na koncu so najmlajše zaplesale v ritmu pomladanske pesmice.

Marsikatera mamica ali babica je z naše proslave odšla s solznimi očmi. Videlo se je, da si naše mamice in vse ženske želijo še takih praznovanj oziroma prireditev. Velika večina jih še dela in imajo prav malo časa za razvedrilo. Vse občanke, starejše od 70 let, so bile povabljene še na malo zakusko.

Zelo lepo pa smo na Jesenicah počastili ta praznik tudi z otvoritvijo razstave ročnih del — aplikacij v Dolikovem razstavnem prostoru, ki so jih naredile članice odseka za ročna dela DPD Svoboda Tone Čufar.

Alenka

PADALCI USPEŠNI V EVROPSKEM POKALU

Zimski čas za padalce ni mrtva sezona. Po zadnjih jesenskih tekmovanjih so imeli samo mesec dni počitka in že so spet pričeli z resnimi pripravami za zimsko tekmovanje, imenovano para-ski. To tekmovanje je bilo uvedeno v športni koledar Svetovne letalske organizacije FAI pred kakimi desetimi leti kot tekme za svetovni pokal para-ski. Jugoslovani smo imeli nekaj let zapored kar precej uspeha in osvojili več kolajen. Po odhodu starejših se poskušajo mladi rod spet prebiti med najboljše, kar pa zdaj ni več lahko zaradi udeležbe velikega števila držav in posameznikov.

Mo tekmovanje je postalo izredno mikavno za zimsko turistične kraje v alpskem področju in kar težko je dobiti kandidature za organizacijo takega tekmovanja. Turistom je pač treba nuditi tudi nekaj zabave in atrakcije, para-ski z veslesalomom in padalskimi skoki na smuču pa to daje.

Zato je bilo pred nekaj leti vključeno v tekmovalni program dodatno tekmovanje za evropski pokal para-ski. Združuje šest tekmovanj v alpskih deželah. Na sporedu je vsako drugo leto, vmes pa je svetovni pokal para-ski. Tekmovanje je prevzeto od smučarjev. Za uvrstitve od prvega do 15. mesta točkujemo s 25 točkami za prvo in z eno točko za 15. mesto.

Jugoslavijo je letos zastopala ekipa štirih padalcev Alpskega letalskega centra Lesce, vendar samo na treh tekmovanjih, ker za več ni bilo sredstev. Letalska zveza tega tekmovanja ne podpira in zato je celotno breme padlo na račun ALC. Kako pridobivajo finančna sredstva v letalskem centru, pa je javnosti še znano.

WAGRAN — PRVA TEKMA EVROPSKEGA POKALA (12. do 14. januarja)

Po skromnem treningu smučanja in samo nekaj skokih na letališču v Lescah, so se Leščani vključili v evropski pokal že na prvem tekmovanju v turističnem kraju WAGRAN, ki ga je organiziral salzburški aeroklub. Sodelovalo je 13 ekip iz petih alpskih držav s 55 posamezniki. Izvedli so po tri skoke z višine 900 metrov na cilj v dolini, na ravni teren pred hotelom ob izredno velikem številu gledalcev. Tri skoke pa so izvedli na cilj v strmini smučišča s precejšnjim naklonom. Ti skoki so bili tudi izredno zahtevna naloga. Zanimiv je bil štart helikopterja. Padalci so se odpeljali z žičnico na zgornjo postajo, kjer so vstopali v helikopter, ta pa je od tam poletel v vodoravnem letu nad mesto odskočka in se nato vrnil po novo ekipo k zgornji postaji žičnice. Ves let je trajal največ do tri minute. To je bistveno pocenilo tekmovanje, saj bi drugače moral helikopter z vsako ekipo poleteti iz doline na višino skoraj tisoč metrov.

V skokih na cilj je zmagal član zahodnonemške ekipe Albrecht Siegfried s petimi centimetri iz šestih skokov. Na najboljši je bil Dušan Intihar z devetimi mestom in 20 centimetri. Dušan Frank je bil 16. (32 cm), Roman Pogačar in Branko Mirt, pa sta imela vsak po en zelo slab skok prek dva metra in sta se uvrstila na 39. in 42. mesto. Tudi v veslesalomu ni bilo mnogo bolje. Pogačar je bil osmi, Mirt 18., Intihar 35. in Frank 43. Ekipno so bili samo deveti, kar je bilo manj, kot so pričakovali.

BAD-KLEINKIRCHHEIM: TRETJA TEKMA EVROPSKEGA POKALA (od 2. do 4. februarja)

Druge Tekme za pokal, ki je bila v Franciji, se Leščani niso udeležili zaradi prevelike oddaljenosti, zato pa so se v BAD-KLEINKIRCHHEIMU v Avstriji kar dobro odrezali. Skoki iz helikopterja so bili izvedeni tako kot v Wagramu, s poletanjem od zgornje postaje žičnice. Konkurenca je bila precej močnejša kot na prvi tekmi. Sodelovalo je 18 ekip z 72 posamezniki. Ob prvi leški ekipi sta tekmovala tudi še Roman Božič in Darko Svetina v kombinirani mednarodni ekipi. Prišli so v veslesalomom. Pogačar se je z majhnim zaostankom za zmagovalcem uvrstil na dobro deveto mesto, Mirt je bil 19., ostali štirje pa so se uvrstili od 37. do 41. mesta. Ekipno so bili v smučanju peti, kar je bil med številnimi dobrimi avstrijskimi smučarji zelo dober začetek.

Skoki na cilj so obetali vse do zadnjega šestega skoka Intiharja presenetljiv razplet. Leščani so bili kot ekipa močno v vodstvu. Prav v zadnjem skoku pa je Intihar, ki je bil po petih skokih na tretjem mestu, naredil grobo napako in zgrešil cilj kar za 381 centimetrom. Kljub temu je bila ekipa ob koncu še vedno odlična tretja, predvsem ker je bil Mirt drugi s 13 centimetri. Zmagal je Albrecht Siegfried z devetimi centimetri, Frank je bil osmi (41 cm), Pogačar in Svetina sta si delila 17. mesto (99 cm), Božič je bil 36. (382 cm) in Intihar samo 38. (394 cm).

V skupni razvrstitvi (veslesalom in skoki) je bil Pogačar peti, Mirt šesti, Frank 20., Svetina 23., Božič 33. in Intihar 40. Ekipa je bila odlična tretja. Zaradi Intiharjevega spodrsllaja je izgubila celo prvo mesto.

BAD-WIESSEE: ČETRТА TEKMA EVROPSKEGA POKALA (od 17. do 19. februarja)

To je bila tudi zadnja tekma leške ekipe, ostalih pa se niso udeležili zaradi prevelike oddaljenosti in s tem prevelikih stroškov. Roman Pogačar je bil najboljši Leščan. V smučanju je zasedel tretje mesto, pri skokih je bil 17. in v kombinaciji je bil odlični šesti. Ostalim je šlo nekoliko slabše kot na prejšnji tekmi. Vzrok pa je bil predvsem veter, ki je nad doskoko strmino na smučišču povzročal občasno močno vrtnenje zraka. Kdor je imel srečo, da se je blizu cilja v nekoliko mirnejšem ozračju, je imel tudi bistveno večje možnosti za boljši dosežek. Tako je bil Frank dvajseti z 245 centimetri, Mirt 29. (380 cm) in Intihar 33. (524 cm) med 52 tekmovalci.

V kombinaciji so se za Pogačarjem, ki je bil šesti, razvrstili: Frank na 23., Mirt na 25. in na 33. mesto Intihar. Ekipno je bila v kombinaciji med trinajstimi ekipami peta.

Zimski tekmovalni program v para-ski bodo padalci zaključili še z republiškim in državnim prvenstvom, ki bo na letališču v Bovecu. Skoki v dolini bodo na letališču, na pobočju pa bodo skakali na Kaninu in tudi veslesalom bo tam, če bo vreme ugodno. Osnovni pogoj za izvedbo tekmovanja pa bo izpolnjen, če bodo dobili organizatorji primeren helikopter od Jugoslovanske armade.

Im

SANKAŠKI KLUB JESENICE PRED JUBILEJEM

Jeseniški sankaški klub bo v sezoni 1984-1985 slavil tridesetletnico obstoja in uspešnega delovanja. Klub ima prek 60 članov. Večinoma so to starejši, ki niso več tekmovalci, temveč pomagajo pri delu v klubu. Sankaški klub je član Športnega društva Jesenice, od koder dobiva del finančnih sredstev. Največ finančnih sredstev pa so si člani pridobili v lanskem poletju z najrazličnejšimi akcijami, del finančnih sredstev pa dobijo tudi z organizacijo tekmovanj.

Pokrovitelj jeseniških sankačev je ISKRA TOZD Blejska Dobrava. Klub je organiziral tudi šolo sankanja in tako so lani in letos pridobili nove člane. Sankači z Jesenic so se letos udeležili svetovnega prvenstva v sankanju v Kreuthu v Zvezni republiki Nemčiji, testnega tekmovanja za evropski pokal v Aosti in Italiji in testnega tekmovanja za evropski pokal na Poljskem.

Letošnji republiški članski prvak v sankanju na naravnih progah je njihov član Janko Meglič, kandidat za zimske olimpijske igre v Sarajevu je bil tudi Mirko Klinar, ki pa iz nerazumljivih vzrokov ni bil uvrščen v olimpijsko reprezentanco.

Klub tudi tesno sodeluje s slovenskim športnim društvom iz Zelezne Kaple na avstrijskem Koroškem, kjer so se letos udeležili dveh tekmovanj za pokal »OBIR«.

A. Kerštan

SPODBUDNI USPEHI NOVOUSTANOVljenEGA LOKOSTRELSKEGA KLUBA »PARTIZAN« JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Nedavno ustanovljeni klub lokostrelcev, ki se udeležuje vseh pomembnejših tekem in nastopa pod okriljem »Partizan« Javornik-Koroška Bela, je letos v dvoranskem delu tekmovanja pokazal izredno dobro pripravljenost. Strelci so se tako ekipno kot posamezno na vseh sedanjih tekmah dobro odrezali in se potegovali za dobra in najvišja mesta v dokaj močni konkurenci, ter skoraj vedno posegli po odličjih.

V februarju so se udeležili tudi tekmovanja v sosednji Avstriji na četverboju med Avstrijo, Italijo, ZR Nemčijo in Jugoslavijo, kjer so ekipno zasedli drugo mesto in osvojili srebrno odličje, med posamezniki pa se je najbolje izkazal Dare

Jakopič, ki je zasedel drugo mesto in tako osvojil srebrno odličje.

Največja preizkušnja za lokostrelce pa šele prihaja; to je državno prvenstvo, ki bo 17. in 18. marca v Kranju, in bo tudi zaključek letošnjih dvoranskih turnirjev. Veliko bolj zanimive pa bodo tekme, ki se pričnejo v aprilu in so na odprtem, kjer se strelja na večje razdalje in so rezultati veliko pomembnejši. Na teh turnirjih bodo normirali rezultate, ki bodo najboljšega tekmovalca pripeljali na letne olimpijske igre. Upajamo, da se bodo naši lokostrelci dobro odrezali in da bodo čimvečkrat posegali po odličjih.

C. Jovan

SREČANJE Z DARETOM ULAGO

Pred kratkim nas je učence osnovne šole 16. december Mojstrana obiskal slovenski gledališki igralec Dare Ulaga. Podelil nam je Finžgarjeve bralne značke in plakete ter knjižna darila in se nam predstavil s komedijo Toneta Partljiča »Nekoč in danes«.

V sproščnem pogovoru nam je po predstavi orisal svoj umetniško pot, največ časa pa je posvetil pripovedi o TV nadaljevanju Erazem in potehu. Zanimivo in hudomušno nam je odgovarjal na zastavljena vprašanja. Z zanimanjem smo poslušali pripoved o umetniškem ustvarjanju, tremi pred nastopi, nasmejali smo se anekdotam iz njegove igralske kariere.

Srečanje z gledališkim umetnikom sodi v bogat program dela našega šolskega kulturnega društva.

Maja Košir, 8. r.,
literarni krožek
OŠ Mojstrana

ČLANOM ZZB NOV

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice obvešča vse člane in njihove svojce, da se lahko prijavijo za desetdnevni oddih v Novigradu in na Vodiški planini.

Cena oskrbnega dne v Novigradu za leto 1984 je:

	v sezoni 11. 6. do 31. 8.	pred in po sezoni od 1. 6. do 11. 6. in od 31. 8. do 30. 9.
odrasli	720.00	670.00
otroci (3 do 7 let)	450.00	410.00
otroci (do 3 let, samo ležišče)	180.00	140.00
polovična hrana	270.00	270.00

INTEGRAL — DO SAP Ljubljana TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice — komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

1. vratarja — čuvaja

Pogoji: dokončana osemletka, znanje slovenskega jezika;

2. avtoličarja

Pogoji: KV ali PK avtoličar, eno leto delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite v roku osmih dni po objavi na naslov: INTEGRAL, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice, Titova 67.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po poteku roka za zbiranje prijav.

Komisija za delovna razmerja TOZD Osnovna šola Tone Čufar Jesenice objavlja prosta dela in naloge

— KV kuhar za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj: gostinska šola

Stanovanj ni, nastop dela takoj!

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja, TOZD Osnovna šola Tone Čufar Jesenice, Tavčarjeva 21.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage mame, se stre in tete

FRANCKE ŠTUPNIKAR

se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje, darovali cvetje ali kakorkoli pomagali.

Iskrena hvala skupini septičnega odseka kirurškega oddelka Bolnišnice Jesenice, kirurgu dr. Lahu, skupini centralne intenzivne terapije, še posebej intenzivistoma dr. Čebokliju in dr. Fabjanovi. Iskrena hvala tudi drugim delavcem — prijateljem bolnišnice za vsó pomoč in bodrilne besede.

Posebna zahvala dr. Mihaelu Sajevcu za dolgoletno skrb za njeno zdravje. Hvala za vso pomoč in pozornost sostanovalcem Ceste revolucije 2 a.

Zahvaljujemo se tudi organizaciji ZB NOV KS Cirila Tavčarja in občinskemu odboru RK za izkazano čast in pozornost.

Posebna hvala Mariji Kozjek za njeno nesebično pomoč v času bolezn in medicinski sestri Mariji Hvala za njeno skrokovno pomoč in delo na domu.

Še enkrat hvala vsem, ki ste v teh dneh kakor koli pomagali!

Zalujoči: sin Jože in sorodniki

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

MARIJE DOBRAVEČ roj. Urh

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, še posebno Medvedovim in Koširjevi mami, za izrečena sožalja, vence, cvetje in denarno pomoč.

Zahvaljujemo se tudi pevcem in godbi za zapete in zaigrane žalostinke.

Hvala sodelavcem obratov OTK in kisikarne Sava Železarne in osnovne šole Polde Stražisar za podarjene vence in vsem, ki ste nam izrekli pisno in ustno sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož Janez, sin in hčerki z družinami

Upokojenke Splošne bolnice Jesenice se prisrčno zahvaljujemo osnovni organizaciji sindikata za povabilo ob 8. marcu na prijeten kulturni program, ki so ga izvajali učenci osnovne šole Prežihov Voranc z Jesenice. Po programu smo se prav po domače pogovorile ob skrbno pripravljene prigrizku. Spraševale smo se le, zakaj med nas ne pridejo bivše vodilne delavke, sedaj prav tako že upokojene.

Osnovni organizaciji sindikata in vodstvu Splošne bolnice se prisrčno zahvaljujemo za to pozornost.

Bivše sodelavke — upokojenke

Splošne bolnice Jesenice

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 17. marca, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:

DELIKATESA — poslovalnica 7, Titova 7, Jesenice in

DELIKATESA — Kašta 4, na Plavžu, Tavčarjeva 6, Jesenice.

DEŽURNA LEKARNA

V marcu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

ZAMENJAM STANOVANJE

Zamenjam skoraj novo enosobno stanovanje (46 kv. m. — last Železarne) na Koroški Beli za enosobno ali enopolno stanovanje na Plavžu ali v centru Jesenic. Informacije po telefonu 81—528 od 15. do 17. ure.

ZAHVALE

Kolektivu in sodelavcem elektro energije se prav lepo zahvaljujem za prejeto darila, hkrati pa jim želim še veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Jože Bucek

Vsem sodelavcem dne III. in ostalim v adjuštah bluming se iskreno zahvaljujem za čestitke in prejeto darila ob dnevu žena.

Sodelavke

Dnini nadzornikov SVS Medja — Kozamernik se iskreno zahvaljuje mo za pozornost ob dnevu žensk.

Sodelavke

Vsem sodelavcem TOZD Jeklarna, SM oddelka, prve izmene livne jame in peči in vodstvu TOZD se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost in darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem sodelavcem želim veliko nadaljnjih delovnih uspehov.

Valentin Urbas

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Družbena prehrana se iskreno zahvaljujem za pozornost in darilo ob dnevu žensk.

Sodelavke

UGANKARSKI SLOVARČEK

ACKERMANN — nemški igralec in gledališki vodja (Konrad, 1710—1771)

ASPERN — dunajska mestna četrt

PATRAS — pristaniško mesto na Peloponezu, Grčija

PREBIVALEM KS ŽIROVNICA

TVD Partizan Žirovnica vabi vse prebivalce krajevne skupnosti Žirovnica na tekmo v veleslalomu, ki bo na smučišču v Podkorenu.

Tekmovanje bo za vse kategorije od najmlajših do najstarejših v nedeljo, 18. marca, s pričetkom ob 10. uri.

Avtobus bo peljal skozi vasi ob 8. uri in bo ustavljal na običajnih postajališčih. Prijave zbira jo v šoli, pri tov. Šekotu v Smokuču in v trafiki v Žirovnici.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

16. marca, amer. barv. akcij. film NEW YORK — FILMSKO GLEDALIŠČE ob 17. in 19. uri — ob 17. uri mladinski abonma, ob 19. uri abonma odrasli. Ob 21. uri premiera hongkon. barv. akcij. kung fu filma MEC RUMENEGA TIGRA.

17. marca, slov. barv. film TO SO GADI ob 15. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. komedija KAVBOJKE Z ROŽNATIMI OČMI.

18. marca, nem. barv. pust. film NEVARNOST — ŽENSKÉ V AKCIJI ob 17. in 19. uri.

19. marca, amer. barv. akcij. film ZLATI SALAMANDER ob 17. in 19. uri.

20. marca, nem. barv. erot. komed. KLINIKA ZA SEKS ob 17. in 19. uri — Film ni primeren za otroke!

21. marca, hongkon. barv. akcij. kung fu film MEC RUMENEGA TIGRA ob 17. in 19. uri.

22. marca — ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

16. marca, nem. barv. pust. film. NEVARNOST — ŽENSKÉ V AKCIJI ob 18. in 20. uri.

17. marca, hongkon. barv. akcij. komedija ZMEDA V BEATLE CRE-EKU ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. akcij. film NEW YORK.

18. marca, slov. barv. film TO SO GADI ob 10. uri, ob 16. uri hongkon. barv. akcij. komedija ZMEDA V BEATLE CRE-EKU in ob 18. in 20. uri amer. barv. komedija KAVBOJKE Z ROŽNATIMI OČMI.

19. marca, nem. barv. erot. komedija KLINIKA ZA SEKS ob 17. in 20. uri — Film ni primeren za otroke!

20. marca, amer. barv. akcij. film ZLATI SALAMANDER ob 18. in 20. uri.

21. marca, ZAPRTO!

22. marca, hongkon. barv. akcij. kung fu film MEC RUMENEGA TIGRA ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

18. marca, amer. barv. akcij. film NEW YORK ob 19. uri.

22. marca, amer. barv. akcij. film ZLATI SALAMANDER ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

16. marca, franc. barv. risanka SREČNI LUKEC IN BRATJE DALTON ob 17. uri.

17. marca, nem. barv. erot. komedija KLINIKA ZA SEKS ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

20. marca, amer. barv. akcij. film SINJA STRELA ob 19. uri.

GLEDALIŠČE TONE ČUFAR

NEDELJA, 18. marca ob 10. uri VAŠA MATINEJA — Tone Partljič: UČNA URA.

RAZSTAVNI SALON DOLIK JESENICE

V dneh od 10. do 21. marca si lahko vsak dan od 9. do 19. ure ogledate razstavo ročnih del pod skupnim naslovom »APLIKACIJE«. Svoje izdelke predstavlja 27 izdelovalk.

IŠČEMO OSKRBNIKA IN NATAKARICO ZA POGAČNIKOV DOM

Planinsko društvo Radovljica išče oskrbnika in natakarico za Pogučnikov dom na Kriških podih (2052 m). Delo je sezonsko in primeren za upokojenke in študentke. Ponudbe pošljite na Planinsko društvo Radovljica ali pa se zglasite osebno v pisarni društva vsako sredo od 16. do 18. ure (graščina II. nadst.), kjer boste dobili vse potrebne informacije.

OSKRBNIK IN KUJARICA ZA PREŠERNOVO KOČO

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela razpisuje za sezono 1984 prosta dela in naloge oskrbnika in kuharice v planinski postojanki Prešernova koč na Stolu.

Pogoj je zakonski par, obvladanje razpisanih del in vsaj pasivno znanje nemškega jezika. Zaposlitev je sezonska, za določen čas (približno štiri mesece). Osebnosti prejemi po pravilniku PD.

Prijave v roku enega meseca po objavi pošljite na naslov: Planinsko društvo Javornik-Kor. Bela, B. Kidriča 37, 64270 Jesenice.

Svet krajevne skupnosti Planina pod Golico objavlja prosta dela in naloge

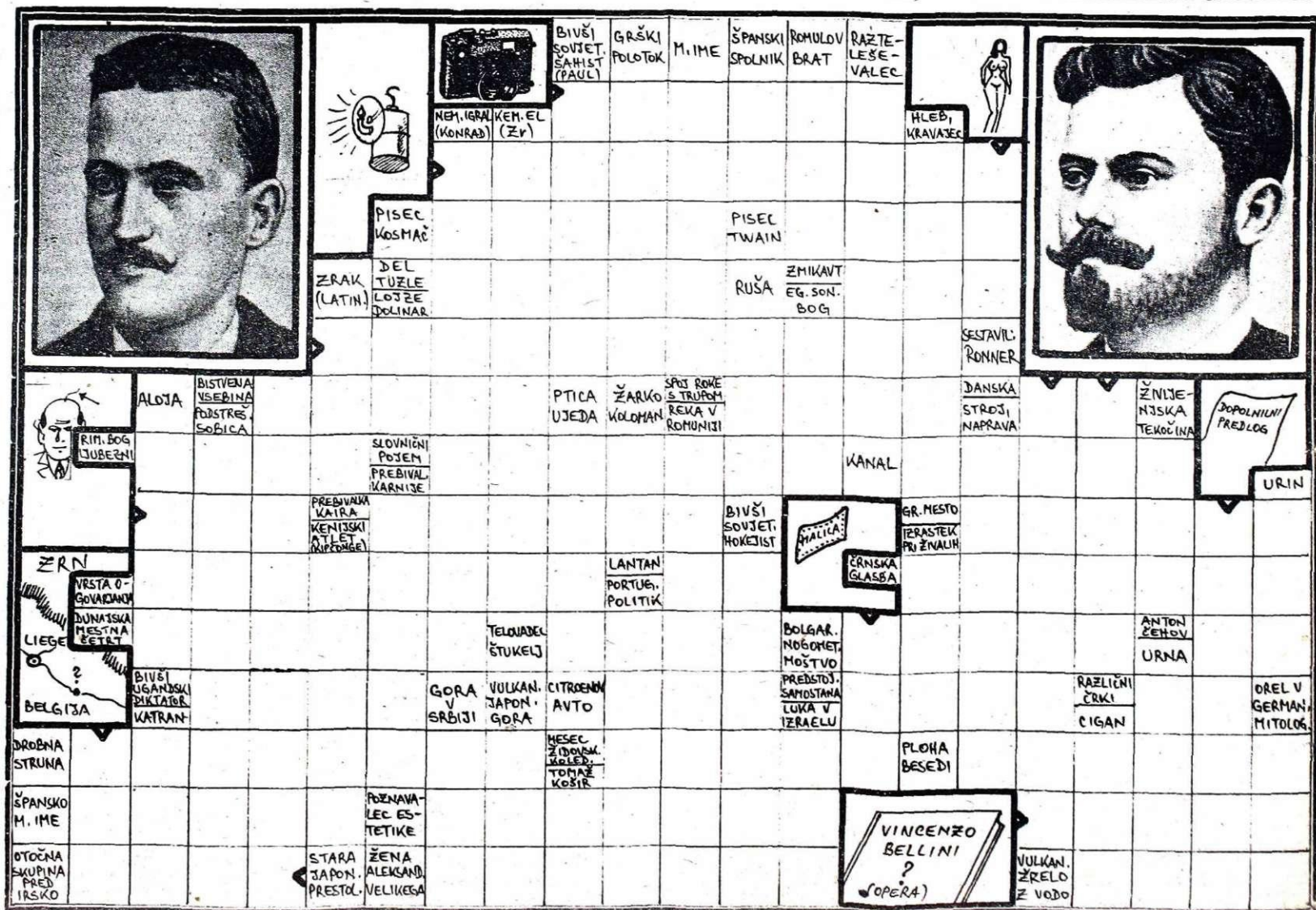
tajnika krajevne skupnosti Planina pod Golico za nedoločen čas s skrajšanim delovnim časom, štiri ure dnevno

Pogoji:

— srednja ali njej ustrezna izobrazba upravno administrativne smeri z znanjem strojepisja, poznavanje in veselje do dela v krajevni skupnosti,

— dvomesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi s kratkim opisom dosedanjih del pošljite v 15 dneh v zaprti ovojnici na naslov: Krajevna skupnost Planina, 64270 Jesenice, z navedbo: »za razpis«.

JESENIČANOM IGRA, LJUBLJANČANOM NASLOV

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 6500, sodniki: Jakic (Ljubljana), Mlakar in Petrič (Jesenice); strelci: 0:1 Lepša 8, 1:1 Klemenc 33, 2:1 Šuvak 43, 2:2 Kovač 48, 3:2 Sekelj 59; kazenske minute: Jesenice 6, Olimpija 4.

Hokejistom Jesenice se v nedeljo, 11. marca, pred 6500 ljubiteljskega hokeja, ki so se zbrali na tribunah jeseniškega hokejskega hrama in pred množico gledalcev, ki so se zbrali pred malimi zasloni, ni uresničila velika želja.

Ko je kazalo, da so po izredni predstavi prejšnje srede v Ljubljani in izenačenju v dvoboju na 2:2 dvajsetkratni prvaki le ujeti zadnji vlak na poti do šampionskega naslova, so se v nedeljo na jeseniški ledeni ploskvi vsi upi razblinili. Ob tem smo se nehoti spomnili leta 1972 in zadnje tekme prvenstva proti Medveščaku iz Zagreba na jeseniškem ledu. Takratna generacija jeseniških hokejistov je bila resnično najboljša v prvenstvu. Vsi so govorili, da bodo »medvedje« nasprotnik za dober trening, kajti nihče si ni bil v sanjah ni predstavljal, da domačini ne bi premagali Zagrebčanov in osvojili naslova državnega prvaka. Vse je bilo pripravljeno za slavo v dvorani v Podmežakli, toda zgodilo se je prav obratno. Ančević je dosegel tretji zadetek za Medveščak, ki je sredi Jesenice slavil zmago s 3:2 in je tako — skoraj neverjetno — prvak postala Olimpija.

Spomnili bi se lahko dvoboja med Olimpijo in Jesenicami pred leti, prav tako na Jesenicah, ko so jeseniški hokejisti vodili s 5:1, vendar kljub temu srečanje izgubili. In še bi lahko naštevali primere, ki bi nas lahko spomnili, da je v športu vse mogoče, da v takih derbijih odločajo trenutni navdih, malenkosti, sreča...

Olimpija je tudi tokrat vzela naslov Jesenicam, ko je kazalo, da bo lovorika posmem zasluženo ostala v Podmežakli. Ljubljaničani so prišli na Jesenice le s šestnajstimi igralci, brez Gorazda Hitija.

V 43. minuti so Ljubljaničani izgubljali srečanje z 1:2, Jeseničani pa so še bolj pritiskali na njihova vrata, kajti stanje na igrišču je kazalo, da vodstvo lahko povsaj. Toda niti bodrenje, niti velika »e-mo« domačinov, niti izredne pril'nosti Klemenca, Bešića, Hafnerja »strahoviti strelci Pajića, Mlinarca in Ivana Ščapa, niso prinesli tako željene zmage. Na ljubljanskih vratih je namreč stal Domine Lovomšek, človek, ki je bil v nedeljo v dvorani v Podmežakli od 43. minute dalje nepremagljiv.

Ploščica torej ni hotela v ljubljansko mrežo in kot se ponavadi dogaja, če ne izkoristijo izredne pril'nosti, pride kaznen. Najprej je bil to izenačujoči zadetek Olimpije v 48. minuti, ki je še bolj spodbudil jeseniške hokejiste, da so vse svoje moči usmerili proti ljubljanskim vratom. Toda le-ta so bila zaklenjena s ključem, ki ga je trdno in suvereno držal v svoji rokah Domine Lovomšek. Da se je vse resnično vse zarotilo proti dvajsetkratnim prvakom, je bila dokaz tudi na okenevarna akcija dobro minuto pred zaključkom dvoboja, ko je Sekelj, bolj po naključju kot zares, uspelo spremeniti smer ploščici, ki se je nepričakovano znašla za Pretnarjevimi hrbtom. 3:2 za Olimpijo. Prav takšen poraz so doživeli jeseniški hokejisti pred dvanajstimi leti na Jesenicah proti Medveščaku in izgubili prvenstvo. Torej poraz po izredno dobri predstavi jeseniških hokejistov v drugi in tretji tretjini, poraz, čeprav so imeli igro v svojih rokah, čeprav so pripravili vsaj štirikrat več ugodnih pril'nosti, kot je to uspelo Ljubljaničanom. Zato ni čudno, če je v ponedeljek prispela iz Maribora brzjavka, v kateri HK Stavbar čestita jeseniškemu hokejistom — kljub temu, da niso osvojili naslova — za izredno hokej-

ske predstavo. Tudi to je del športa, ko ti drugi priznavajo, da si bil boljši. Toda bolj kot lepe predstave pomnimo zadetke, rezultate, zmage in naslove.

Jeseniskim hokejistom nimamo kaj očitati. Dali so vse od sebe. Maksimalno so se trudili, borili, narekovali igro, toda ploščica ni hotela v ljubljansko mrežo. Morda bi v tem trenutku lahko grajali nekatere v jeseniških vrstah, ki so mislili, da bo zmaga le prišla in niso izcedili zadnjih atomov moči iz sebe, toda na ta način bi zasenčili ogromen prispevek Klemenca, Bešića, Pajića, Mlinarca, Ivana Ščapa, Hafnerja, Draga Horvata in drugih, vendar pa ostaja grenak priokus, da imamo v jeseniških vrstah dve skupini igralcev: eno, ki pošteno gara in se bori, tako kot je treba in drugo, v kateri so igralci, ki bi lahko in bi morali pokazati veliko več.

Seveda so v športu normalni porazi, tako kot tudi zmage, veselje in razočaranje. Kljub vsemu smo ob zaključku letošnje sezone — brez lažne tolažbe — vseeno lahko zadovoljni z jeseniškim hokejem. Bili so v državnem prvenstvu pravi vladarji. Jeseniški reprezentante so na olimpijadi v Sarajevu častno in uspešno branili barve Jugoslavije. Tudi v sklepnih dvobojih prvenstva proti Olimpiji nas niso razočarali. Bili so sicer izven forme, vendar pa so v dveh zadnjih srečanjih, prejšnje srede v Ljubljani in v nedeljo na Jesenicah, pokazali dobro igro, ki je na trenutke navduševala.

ZA ZAKLJUČEK HOKEJSKE SEZONE

V soboto, 17. marca bo ob 17. uri v športni hali v Podmežakli za zaključek hokejske sezone dvojni hokejski program. Najprej se bosta srečali ženski ekipi, nato pa veterani

HK JESENICE : HK OLIMPIJA

Za glasbo bodo poskrbeli »Oglarji« iz Škofje Loke, pred mikrofonom in na ledu pa se bosta dvobojevala Tone Fornezzi-Tof in Franc Košir.

ODLIČEN NASTOP DRŠALCEV NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V Beogradu je od 2. do 4. marca potekalo državno prvenstvo v umetnostnem drsanju za mladince in člane. Jeseniški mladinci so tu pokazali najboljši nastop. Irina Vauhnik je sicer imela nekaj smole pri obveznih likih, v prostem drsanju pa je bila tokrat res odlična. Zelo težki prosti program je izvedla le z enim manjšim spodrslijajem pri dvojnem axlu. Do bronaste medalje so ji manjkale le štiri desetine točke. Četrto mesto in s tem uvrstitev v mladinsko državno reprezentanco je za jeseniške dršalce največji uspeh doslej.

Mojca Kurbos je bila v obveznem delu solidna, v kratkem programu povsem zasluženo odlična peta, v dolgem programu pa je napravila nekaj napak pri težjih skokih in v končnem seštevku dosegla zelo dobro osmo mesto.

Romana Kučina je navdušila predvsem v prostem delu tekmovalja, v ob-

veznih likih pa je bila slaba in je zaradi tega končala na 14. mestu.

Sandi Avsenik se je zaradi težke poškodbe kolena tokrat odrezal nekoliko slabše in med mladinci dosegel peto mesto.

Med mladinkami je zmagala Mordejeva (Olimpija), med mladinci pa Praprotnik (Stanko Bloudek). Med člani, kjer sta zmagala Dubravčevića in Begović (oba Medveščak), pa mladi Jeseničani še nimajo predstavnika.

Od 9. do 11. marca je bilo v Novem Sadu državno prvenstvo za pionirje, kjer je jeseniške barve zastopala Petra Nagode. Ostali jeseniški dršalci so vadili za drsalno revijo, ki je bila 10. marca ob 19.30 na drsališču na Bledu. Kot gostje so nastopali tudi dršalci ljubljanske Olimpije.

M. Z.

NAMIZNOTENIŠKA SEZONA NA VIŠKU

Nastopi igralcev jeseniškega namiznoteniškega kluba se vrste tedno za tednom kot na tekočem traku. Regijskim prireditvam sledijo republiške, pa zvezne in včasih tudi mednarodne.

Pretekli teden je bilo prvenstvo Slovenije za mladince in mladinke v igrah posamezno in v dvojicah. Gostitelj je bilo ŠD Podpeč v Presejru pri Ljubljani. Nastopilo je 64 mladincev in 47 mladink, ki so si priborili pravico nastopa na regijskih prvenstvih. Zastopanih je bilo kar 21 klubov. Jeseničanov je nastopilo deset, kar je po številu tretje mesto, za Olimpijo, ki jih je imela 12 in Ilirijo z 11 igralci.

Najboljši uspeh je dosegla Zora Zalokar z osvojitvijo drugega mesta v igrah mladinke posamezno. Pri mladincih je bil Jaka Veber 9—16. V igri dvojic sta bila Ferbežar—Džukić prav tako na 9—16. mestu, kot pri mladinkah Aupičeva—Matijaševićeva. Dober rezultat je dosegla mešana dvojica Zalokar—Špelič z osvojitvijo 3.—4. mesta ter dvojica Veber—Markeževa z osvojitvijo 5.—8. mesta. V

tolažilni skupini, kjer nastopajo ponovno tisti, ki izpadejo v prvem kolu, je Markeževa osvojila 3.—4. mesto, Savorjeva pa 5.—8. mesto in Ferbežar 9—16. mesto.

Na turnirju NTK Zvezde v Ljubljani, ki je bil posvečen spominu umrlih igralcev namiznega tenisa v Sloveniji ob 15-letnici kluba, so nastopili starejši igralci v več skupinah. V skupini veteranov nad 50 let je D. Kosmač osvojil tretje mesto, J. Korbar pa šesto. V skupini članov 40—50 let je P. Filipovič osvojil deveto, v skupini od 30—40 let pa M. Zore sedmo mesto.

To soboto bo na Jesenicah v domu TVD Partizan zadnji krog republiških lig za moške in ženske. Članska ekipa se bo borila v I. B ligi za 5.—8. mesto z ekipami Save iz Kranja, Novim mestom in Podbrdom, ekipa članic pa za 1.—4. mesto v I. A ligi z ekipami Vesne in Ilirije iz Ljubljane ter Triglava iz Kranja.

(S)

POHOD NA POREZEN

Odbor za organizacijo pohoda na Porezen obvešča, da bo letošnji pohod v nedeljo, 25. marca. Komentacija bo pri spomeniku na vrhu Porezna ob 11. uri.

Izhodiščne točke so tam kot vsako leto. Pohodnike opozarjamo, da se morajo strogo držati markirane poti in da se primerno opremito za zimski pohod.

Hrano je treba vzeti s seboj, ker je koča pokrita s snegom in vstop ne bo mogoč. Topel čaj bo na razpolago brezplačno. Pohodniki naj upoštevajo varnostne nasvete planincev in gorske reševalne službe, na pohodu pa je odgovoren vsak zase.

Na svidenju na Poreznu ob vsakem vremenu!

OO ZZB NOV Jesenice

OBVESTILO DRŠALCEM

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru konferenice osnovnih organizacij sindikata Železarne obvešča delavce TOZD in delovnih skupnosti, da je bilo v petek, 9. marca, zaključeno rekreacijsko drsanje v športni hali v Podmežakli za to sezono.

Komisija za športno rekreacijo

USPEH V ITALIJI

Mladinci judo sekcije TVD Partizan Jesenice so v nedeljo, 11. marca, dosegli še en lep mednarodni uspeh. V Tolmezu, Italija, so v konkurenci enaindvajsetih ekip iz Italije in Avstrije zasedli odlično drugo mesto. Zmagala je ekipa Vidma (Udine), tretji pa je bil Treviso. Tudi v skupnem točkovanju v pionirski, mladinski in članski konkurenci so Jeseničani samo z mladinci zasedli visoko tretje do četrto mesto, zmagali pa so Videmčani.

Jeseniški mladinci so v Tolmezo odpotovali brez treh tekmovalcev, da bi tako zmanjšali stroške, obenem pa so si s tem že na začetku pokopali vse upe za osvojitve ekipnega prvega mesta, za kar so imeli vse možnosti.

V kategoriji do 48 kg je Florjan Vidic v petih borbah petkrat prepričljivo zmagal in zasluženo osvojil prvo mesto. Malo več dela in truda je moral do končnega prvega mesta vložiti David Dvoršak v kategoriji do 83 kg. Samir Karahodžić je v kategoriji do 36 kg začel odlično, končil pa je v polfinalu in zasedel odlično tretje mesto. Robert Stražar je v kategoriji do 66 kg končil že v prvem kolu in si tako zapril vse možnosti za visoko uvrstitev.

Po odličnih uvrstitvah jeseniških članic na republiškem in državnem prvenstvu, so tudi mladinci dosegli lep uspeh, ki ima še večjo veljavo, ker je dosežen v mednarodni konkurenci. To je še en uspeh judo sekcije v njeni dvajsetletni dejavnosti in spodbuda, da tudi naprej delajo tako zavzeto in da poizkušajo številne uspehe na tekmovalnih doma in na tujem še dopolniti.

-tok

SMUČARSKI SKOKI

Tekmovalja v smučarskih skokih za pokal Cockte se skupaj z republiškimi prvenstvi bližajo zaključku. V Žireh sta bili republiški prvenstvi za mlajše cibane in mlajše pionirje. Med cibani je zmagal Zupančič iz Žirov, iz ekipe Žirovnice pa sta bila uradno uvrščena samo dva, ker ostali niso imeli predpisane opreme. Med 56 tekmovalci je bil Kokalj (ki še nima niti sedem let) 33., Pravdič pa 37.

Največji uspeh za Žirovnico-Jesenice predstavlja dvojna zmaga Petka in Gašperina med mlajšimi pionirji. Med nič manj kot sto nastopajočimi, kar je rekordno število, so bili solidni tudi ostali Žirovnčani. Legat je bil 14., Modričan 15., Pagon 28., Vovk 40., Koželj pa med 60. in 70. mestom. Na istem tekmovalju so nastopili tudi starejši pionirji, katerih uvrstitev je štela za pokal Alpine. Marjanovič je bila šesta, Kaltenekar sedmi; pokal Alpine je osvojil kranjski Triglav.

Starejši pionirji so v Ljubljani v Mostecu nastopili na predzadnji tekmi za pokal Cockte. Zmagal je domačin Strehar, zopet je bil odlični mlajši pionir Petek na petem mestu, prav tako Marjanovič na sedmem, Gašperin je bil 15., Kapus 24., Košelnik 25., Kaltenekar 27. in Legat 38. V Loškem potoku, kjer so tekmovali mlajši mladinci, je zmagal Golob iz Titovega Velenja, presenetljivo dober je bil Žirovnčan Borut Vovk, ki je zasedel tretje mesto. Tudi ta tekma je štela za pokal Cockte.

M. G.

TURNIR V MALEM NOGOMETU V TELOVADNICI CSUI-ŽIC JESENICE

Turnir bo v nedeljo, 18. marca, s pričetkom ob 8. uri. Prijave sprejema do 17. marca in pol ure pred zbiranjem Janez TUŠAR dopolndan na telefon 81-341, int. 2229 in popoldan na telefon 82-033.

Startnina je 700.00 din. Vabljeni so ekipe organizacij združenega dela, KS in drugi. Starost ni omejena.

OO ZSMS KS SAVA JESENICE

PREDSTAVLJAMO DVA USPEŠNA SMUČARJA SKAKALCA

Na prvenstvu SRS za mlajše pionirje preteklo soboto, 10. marca, v Žireh sta naslova prvih dveh v republiki osvojila člana TVD Partizan Žirovnica iz selekcije občinske Zveze smučarskih organizacij Jesenice Franci Petek in Marjan Gašperin. Ta uspeh je krona obetov, ki jih že dve leti napoveduje generacija mlajših pionirjev, za katero nekateri sodijo, da tako številne in tako kvalitetne v Žirovnici že dolgo let nismo imeli. Hkrati pa to tudi dokazuje, da je kvalitetno delo kluba in občinske zveze s trenerjem Ivom Zupanom pravilno usmerjeno, kar je potrjeno že s konkretnimi rezultati. Dokazuje tudi, da je prebrodena kriza po odhodu takrat najboljših treh skakalcev z Jesenic v Kranj. Mlada prvaka zaslužita, da ju približe predstavimo:

FRANCI PETEK je doma iz Lesc, junija bo star trinajst let. S smučarskimi skoki je zares začel dokaj pozno, saj je prišel v žirovniški klub v začetku leta 1982, vendar je že na prvih treningih opozoril nase z izrednim talentom. Še isto leto je bil izbran v selekcijo OZSO in pod vodstvom trenerja Zupana v njej deluje še danes. V dveh nepolnih letih se je povzpел od popolnega začetnika do slovenske »spice«, kar je prav gotovo bliskovit vzpon. Letos je v svoji starostni kategoriji skoraj redno zmagoval, visoko pa se je povzpел tudi v kategoriji višji od svoje (peto mesto v po-

Franci Petek (foto I. Zupan)

Marjan Gašperin (foto I. Zupan)

kalu Cockte). Poleg poletnega in zimskega naslova republiškega prvaka je tudi gorenjski prvak, zanesljivo pa bo zmagal v seštevku tekem za pokal Cockte. Njegov neuradni osebni rekord je blizu sedemdeset metrov.

V osnovni šoli v Lescu je prav dober učenec, aktiven pri različnih športih v šolskem športnem društvu, deluje pa tudi v foto krožku.

MARJAN GAŠPERIN iz Begunj je nekaj mesecev mlajši, s skakalnimi športom pa se ukvarja že dosti dlje, saj je član že od sedmega leta starosti. Njegova prva tekma v sezoni 78/79 mu je prinesla osmo mesto na republiškem prvenstvu, naslednje leto pa je postal že republiški prvak na plastiki. Izredno uspešno sezono je imel predlani, ko je osvojil vse naslove, ki jih ima letos Petek, sicer pa je bil letos v njegovi senci takorekoč večni drugi. Izjemni sta gorenjski prvaki na plastiki in prvo mesto za pokal Logatca. Zanimivo je omeniti njegovo statistiko, iz katere je razvidno, da ima s 115 tekem 22 prvih in 26 drugih mest, okoli 15 pokalov in 20 medalj. Njegov osebni rekord je okoli 65 metrov. V šoli je vseskozi odličnjak, ob športu se ukvarja še z glasbo. Harmoniko v šoli igra zares, za zabavo pa doma še elektronske orgle.

AS.

PIONIRSKO GORENJSKO PRVENSTVO V ŠAHU

Vsako leto je organizirano pionirsko prvenstvo v šahu za območje Gorenjske. Letos je bila prireditev tega prvenstva osnovna šola Fran Saleški Finžgar v Lescu. Prvenstvo je potekalo 10. marca v prostorih šole.

Ob prihodu nas je pozdravil sodnik, nam zaželel dobro počutje in športno borbo. Vsi udeleženci tega pionirskega šahovskega prvenstva so dobili tudi mali-

Nastopile so ekipe starejših in mlajših pionirjev in pionirk iz Radovljice, Lesc, Žiri, Škofje Loke, Kranja, Britofa pri Kranju in z Jesenic.

Izbirno tekmovalje v posameznih gorenjskih občinah je bilo že prej. Jeseniško občino smo zastopali pionirji in pionirke osnovne šole Prežihov Voranc. Tekmovalje je potekalo od 9. do 13. ure. Čas je prehitro minil, kajti šah je igra, ki zahteva precej pozornosti in razmišljanja.

Za Jesenice so nastopile: Borka Krejič, Mirjana Pribak, Veronika Vidmar, Janina Keserović in rezerva Branka Raičič. Osvojile smo prvo mesto in s tem tudi naslov pionirskih prvakinj gorenjske v šahu, seveda med mlajšimi pionirkami. Fantje naše šole so zasedli v kategoriji mlajših pionirjev drugo mesto, v kategoriji starejših pionirjev pa tretje mesto.

S tem prvenstvom so mlajši pionirji prvenstvo zaključili, starejši pionirji pa se bodo udeležili republiškega prvenstva. V naši šoli imamo zelo veliko učencev, ki

obiskuje šahovski krožek. Radi se udeležujemo vseh prvenstev, saj tam spoznamo tudi prijatelje. Prizadevanemu organizatorju se zahvaljujemo za izredno uspešno organizacijo prvenstva.

Janina

SANKANJE

V okviru športnega dneva so se učenci od 5. do 8. razreda osnovne šole Prežihov Voranc na sankski progi pri Savskih jamah preverili v sankanju.

Tekmovalje je odlično uspelo, za kar ima največ zaslug Sankski klub Jesenice, ki je prevzel izvedbo tekmovalja. Tekmovalo je 53 učencev, med katerimi so bili najboljši:

Fantje: 1. Drago Girardon, 2. Sejad Mujić, 3. Marko Lukan, 4. Poldi Gerdej, 5. Jože Nemančič itd.

Dekleta: 1. Milica Vukalič, Alenka Branc, 3. Sabina Hrkič, 4. Renata Anželj, 5. Vesna Pilipovič.

Takšnega sodelovanja s športnimi klubi si na naši šoli želimo tudi v prihodnje. Želimo, da bi sodelovali z nami tudi drugi klubi, podobno kot tokrat Sankski klub, saj je takšno sodelovanje v resnici posnemanja vredno, hkrati pa je to zelo uspešen način pridobivanja mladih športnikov v klube.

Katja Mikula in Nermina Hatić, novinarski krožek OŠ Prežihov Voranc Jesenice

PIONIRKE ZMAGALE NA TURNIRJU V ŠKOFJI LOKI

V soboto, 10. marca, je bil v organizaciji ŠSD osnovne šole Trata v Škofji Loki košarkarski turnir za pionirke, na katerem je sodelovalo šest ekip, in sicer Kamnik, Duplekja, Bleguš—Gorenja vas, Trata in Loka iz Škofje Loke in ekipa ŠSD OŠ Prežihov Voranc Jesenice, okrepjena s Felčevom in Ključevičevom.

Presenetljivo, toda povsem zasluženo so pionirke z Jesenic z izvrstno igro premočno osvojile prvo mesto. Pokazalo se je, da je za razvoj mladih košarkaric izredno pomembno, da odigrajo čim več tekem, saj so iz tekme v tekmo boljše.

PREŽIHOV VORANC:
DUPLJICA 28:2 (17:2)

Že sam rezultat pove, da sta se srečali dve kvalitetno zelo različni ekipi. Jeseničanke so igrale kljub temu vso tekmo resno v obrambi, čeprav so nastopile vse igralke. Koše so dosegle: Felc 4, Rekič 3, Skenderović 9, Pilipovič 2, Ključevič 2, Jonke 2, Zrnič 2, Bešić 2, Jokič 2.

PREŽIHOV VORANC:
TRATA 41:10

Tudi tokrat so dekleta z resno igro v obrambi in s kombinirano igro v napadu visoko zmagale. Koše so dosegle: Felc 12, Ključevič 4, Bešić 4, Pilipovič 8, Zrnič 4, Skenderović 3, Jonke, Slamnik in Klarič 2.

FINALE: PREŽIHOV VORANC:
BLEGOŠ 33:19 (23:4)

Igralke iz Gorenje vasi so nudile enakovreden odpor samo nekaj prvih minut, nato pa so Jeseničanke dominirale v vseh pogledih igre in tako premočno osvojile prvo mesto.

Koše so dosegle: Felc 10, Bešić 7, Ključevič 11, Skenderović 2, Filipovič 3.

Uspešen nastop na tem turnirju je pokazal, da na Jesenicah raste nova izvrstna generacija košarkaric, kar je razveseljivo, saj se nam ni treba bati za razvoj ženske košarke.

B. r.

V NEDELJO JUBILEJNI PATRULJNI TEK V ZG. RADOVNI

Strelska družina Janez Mrak Dovje-Mojstrana bo v nedeljo, 18. marca izvedla tradicionalni patroljni tek na smučeh. Tokrat bo jubilejni, deseti po vrsti. V Zgornji Radovni je tokrat snega še dovolj, štart in cilj teka bosta pri gostilni Psnak. Proga bo dolga okoli pet kilometrov, na določeni točki pa bodo tekmovalci morali opraviti streljanje z malokalibrsko puško, število zadetkov pa se bo upoštevalo tudi v končnem rezultatu.

Člani strelske družine tudi letos vabijo na patroljni tek ekipe društev in družbenopolitičnih organizacij, strelskih družin, teritorialne obrambe, milice, enot JLA, delovnih in drugih organizacij. Start nedeljskega teka bo ob 9. uri.

Prijave ekip sprejema Vuko Lešnjak, Alojza Rabiča 33, Mojstrana, telefon 89-125, ekipe pa se bodo lahko prijavile še uro pred štartom v nedeljo v Zgornji Radovni.

J. R.